

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 188 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 23 kwietnia 1936

Rok 31

Poznań, 22 kwietnia.

Potrzeba spokoju...

Wczoraj i przedwczoraj byliśmy świadkami zajęć ulicznych w Poznaniu. Powstały one jako echo smutnych wypadków krakowskich i lwowskich, rzekomo na tle niezadowolenia bezrobotnych. W rzeczywistości jednak nosiły charakter czysto wyrotowej roboty komunistycznej. Cóż bowiem mogą zyskać bezrobotni na niszczeniu mienia cudzego, zarówno prywatnego jak i publicznego? Nietylko nie polepszą swej sytuacji, ale, przeciwnie, zmniejszą jedynie szanse ulżenia swej doli. Pieniądze bowiem, które ewentualnie można by użyć na powiększenie racji żywnościowych, na dodatkowe zatrudnienie łaknących pracy, trzeba będzie obrócić na pokrycie szkód, spowodowanych barbarzyńską ręką wicherzycieli ładu i spokoju.

Na ulicach obserwujemy lotne grupy ludzi młodych, często nawet wyrostków, którzy, szybko przynosząc się z miejsca na miejsce, z ulicy na ulicę, dokonują dzieła zniszczenia, bijąc szyby w składach, wozach tramwajowych, a nawet usiłując wywrócić tramwaje. Kieruje nimi jakaś niewidzialna ręka, która niema nic wspólnego z warstwami robotniczymi. To ręka międzynarodówki komunistycznej, której właśnie chodzi o powiększenie i pogłębienie bezrobocia, o doprowadzenie pozbawionych pracy do sytuacji wprost beznadziejnej i osiągnięcie w ten sposób swych celów wyrotowych. Niszczenie bowiem czy złośliwe uszkodzanie warsztatów pracy nie prowadzi do łagodzenia katastrofy bezrobocia. A każdy zniszczony skład, wybita szyba, zrabowany towar — to zmniejszenie szans zatrudnienia tych, którzy szukają pracy.

W Poznaniu w niedzielę mają być otwarte doroczne targi, które zarówno dla całego kraju jak i specjalnie dla naszego miasta mają duże znaczenie gospodarcze, których zadaniem jest ożywienie naszego przemysłu, handlu i rzemiosła, stwarzanie nowych placówek pracy. Organizowanie więc niepokojów na terenie Poznania, zwłaszcza w przeddzień tej imprezy, może tylko odwieść zainteresowanych od przybycia na targi, co stałoby się z wyraźną naszą szkodą.

Zauważyć przytem należy, że w tym ostatnim wypadku straciłby przede wszystkim nasz „szary człowiek“, który od szeregu miesięcy czeka na wzmożenie się obrotów w okresie targowym. Straciłby przede wszystkim fiaker i szofer, kelner, postaniec, czy pokojówka w hotelu, restauracje i składki ze swymi współpracownikami!

Mamy więc nadzieję, że uświadomiony ogół ludności naszego miasta z całą stanowczością przeciwstawi się wyrotowej agitacji napływowych żywiołów komunistycznych i do zdezorganizowania naszego życia nie dopuści.

Zwłaszcza, gdy pamiętać musimy, iż sąsiedztwo nasze pilnie obserwuje wszystko, co się w Polsce dzieje, i postara się wykorzystać ostatnie wypadki na naszą niekorzyść

Prasa francuska o położeniu w Polsce

Charakterystyczne uwagi korespondenta Agencji Havasa, oraz szeregu pism paryskich z „Temps“ na czele

Warszawa. (Tel. wł.) Prasa warszawska podaje głosy prasy francuskiej, która zajmuje się w obszernych depeszach, m. in. półurzędowej Agencji Havasa położeniem politycznym w Polsce. Prasa wyraża pogląd, iż różnice polityczne między t. zw. grupą pułkowników, a politykami, tworzącymi obecny gabinet, pogłębiają się. Celem pierwszych jest rządzenie poza partjami, celem drugich osiągnięcie współpracy z umiarkowanymi żywiołami na prawicy i lewicy, a w dalszym rozwoju wypadków reforma ordynacji wyborczej.

Prasa francuska notuje pogłoski o zmianach w rządzie po 1 maja i omawia uchwały Federacji Zw. Obrońców Ojczyzny, zastanawiając się nad powodami nieobecności zarówno gen. Rydza-Śmigłego, jak gen. Sosnkowskiego na tem posiedzeniu.

Warszawa. (Tel. wł.) Korespondent paryski „Kurjera Warszawskiego“ podaje głosy prasy o położeniu w Polsce.

„Temps“ widzi wzmocnienie elementów prawicowych w opinii publicznej, zwłaszcza w kołach uniwersyteckich, podczas gdy żywioły socja-

listyczne zyskały ponownie w środowiskach robotniczych. Do pogłębienia nastrojów opozycyjnych przyczyniła się również polityka zagraniczna na tle zbliżenia do Niemiec. Omawiając przyszłe zmiany stosunków w Polsce, przykłada wielką rolę do stanowiska Prezydenta, a obok niego gen. inspektora armii jako arbitra między prądami, nurtującymi w łonie obozu rządowego. Autor wymienia pp. Kościółkowskiego i Kwiatkowskiego jako wyrazicieli jednego kierunku, a Matuszewskiego i Miedzińskiego jako przedstawicieli drugiego, nazwanego „grupą pułkownikową“, przypisując ministrowi spraw zagranicznych pokrewieństwo ideowe z tą grupą. „Temps“ odnosi się sceptycznie do możliwości wzmocnienia kursu autorytatywnego.

W dzienniku „L'Ordre“ Emil Buré rozważa krytycznie polską politykę zagraniczną. W tem samym piśmie znajdują się bardzo krytyczne uwagi o roli posła polskiego w Bukareszcie p. Arciszewskiego, któremu „L'Ordre“ przypisuje nawet popieranie propagandy hitlerowskiej w Rumunii.

„Journal des Debats“ radzi Polsce, aby nie poszła śladem Mussoliniego i nie dała się uwikłać w sidła rewizjonizmu budapeszteńskiego. Gdyby solidarność polsko-węgierska rozwijała się ze szkodą dla ustalonego porządku rzeczy w Europie, byłoby to niepożądane również dla ogólnego położenia. (w)

Falszywe pogłoski

Warszawa. (Tel. wł.) Jedno z pism „sanacyjnych“ w depeszy z Warszawy donosi, że mimo wielokrotnych zapewnień przedstawicieli rządu, iż polityka walutowa nie ulegnie zmianie, w stolicy znów przejawiały się nastroje nerwowe na tle obaw przed dewaluacją. Wskutek różnych pogłosek w bankach wzrósł popyt na obce waluty.

Pismo to stwierdza, iż wszelkie pogłoski o możliwościach dewaluacji złotego są pozabawione podstaw. Pismo dodaje ponadto, że zostało upoważnione przez czynniki międzynarodowe do stwierdzenia, iż rząd obstaje przy utrzymaniu pełnowartościowego złotego i pod tym względem nie zmieni swej polityki.

Warszawa. (Tel. wł.) Min. skarbu ogłosiło komunikat, stwierdzający z całym naciskiem, że polityka walutowa opiera się nadal na zasadzie stałości waluty i że wszelkie pogłoski na temat złotego, idące w innym kierunku, są zupełnie pozbawione podstaw i szkodliwe dla państwa. (w)

Przyjazd p. Bartla

Warszawa. (Tel. wł.) We wtorek wieczorem przyjechał ze Lwowa b. premier Bartel. P. Bartel zamieszkał u premierostwa Kościółkowskich.

Kosztowne inwestycje

Warszawa. (Tel. wł.) Władze kolejowe, jak słychać, wydatkowały około 15 milionów zł na zakup i instalację aparatów „Pyran“ w lokomotywach. Mają one dawać około 10 proc. oszczędności w zużyciu paliwa. Mimo przeprowadzonych kosztownych instalacji, nie zmniejszono norm węgla dla parowozów, wyposażonych w te aparaty. Inwestycja ta jest przedmiotem zainteresowań kół kolejowych i wywołuje szerokie dyskusje krytyczne.

Odezwa Stronnictwa Narodowego

Polacy! Mieszkańcy Poznania i Wielkopolski!

Po zajęciach komunistycznych w Krakowie i we Lwowie nasłane z zewnątrz krwawe zbiry komunistyczne starają się wywołać zajęcia także i w Wielkopolsce.

Stronnictwo Narodowe stało zawsze i stać będzie na czele walki o dobrobyt najszerszych warstw naszego narodu. Komuniści jednak walki tej nie prowadzą dla dobra ludu polskiego. Są oni tylko dobrze płatną armją Sowietów i działają jako ich przednia straż.

W imieniu narodowego społeczeństwa potępiamy niepoczytalne wybryki komunistycznych agentów. Z Wielkopolski musimy ich przepędzić i przepędzimy. Niema dziś miejsca na bierne przypatrywanie się krwawym komunistycznym manewrom.

Wzywamy całe społeczeństwo do walki z komuną. Z braterskim apelem zwracamy się do bezrobotnych. Nie dajcie się wodzić za nos komunistom i ich żydowskim komendantom. Nie bierzcie udziału w rozruchach. Oszukują was żydowscy komuniści haniebnie.

Polska nie może być komunistyczna! Polska będzie narodowa. Dlatego wzywamy Was, Rodacy, do czynów pracy na rzecz Polski narodowej. Jedyną gwarancją porządku, dobrobytu, sprawiedliwości społecznej i siły państwa polskiego jest dziś Stronnictwo Narodowe!

Jednym z głównych punktów programu narodowego jest zapewnienie wszystkim pracy i słusznego za nią wynagrodzenia.

Do szeregów zatem! Niech żyje Wielka Polska!

ZARZĄD OKRĘGOWY STRONNICTWA NARODOWEGO W POZNANIU.

Narada na Zamku

Warszawa. (Tel. wł.). O godz. 2 w nocy ogłoszono następujący komunikat:

Dnia 21 b. m. odbyła się na Zamku w obecności p. Prezydenta Rzplitej pod przewodnictwem p. prezesa Rady Ministrów Marjana Kościółkowskiego przy udziale pp. gen. inspektora sił zbrojnych gen. Rydza-Śmigłego, prezesa Banku Polskiego Koca, prezesa PKO

Grubera, oraz min. skarbu Kwiatkowskiego, min. spraw wojskowych gen. Kasprzyckiego, spraw zagranicznych Becka, spraw wewn. Raczkiewicza, przemysłu i handlu gen. Góreckiego, rolnictwa i reform rolnych Poniatowskiego, komunikacji Ulrycha — narada w sprawie obecnego położenia gospodarczego w związku z potrzebami państwa. (w)

Echa ostatnich dymisji

Warszawa. (Tel. wł.) Obiegają wieści, posiadające wszelkie cechy prawdopodobieństwa i potwierdzone przez miarodajne źródła, że w najbliższych dniach oczekiwane są dalsze zmiany na stanowiskach wojewodów. Przedewszystkiem opuścić ma swoje stanowisko wojewoda kielecki p. Działosz, b. dyrektor kancelarii sejmowej za czasów urzędowania p. Świtalskiego. Poza tem nastąpią zmiany jeszcze w trzech innych województwach.

Kraków. (Tel. wł.) Duże zadowolenie wywołało tu usunięcie p. Świtalskiego ze stanowiska wojewody, gdyż w przeciągu swego urzędowania nie po-

trafił nawiązać kontaktu ze społeczeństwem, ani też zdobyć sobie jego sympatji. Bodaj tylko w krakowskim „IKC“ dymisja ta „budzi poważne wątpliwości“.

„Wszyscy wiedzą — pisze „I. K. C.“ — że strajk, przeprowadzany niedawno w całym państwie przez żywioły socjalistyczne, wysuwał jako hasło, zmianę personalną właśnie na stanowisku wojewody krakowskiego. Ostatnio takie samo hasło padło odnośnie do Lwowa. Dopiero wczoraj słyszeliśmy w Krakowie żądanie zmiany wojewody z ust socjalistycznego przywódcy na posiedzeniu rady miejskiej.“

Zrównoważony budżet W. Brytanji

Wzrost wydatków na obronę narodową — Źródła pokrycia preliminowanych sum —
Realne pozycje budżetowe — Pod znakiem powrotu do dobrobytu

London. (PAT) W parlamencie angielskim odbył się tradycyjny „dzień budżetowy“.

Budżet, zgłoszony przez kanclerza skarbu Neville Chamberlaina, różni się od zeszłorocznego o tyle, że ze względu na zbrojenia powiększa wymiar podatku dochodowego Całokształt wydatków wynosi obecnie około 798 milionów funtów (w roku ubiegłym 750 milj. funtów). Budżet zeszloroczny zamknięto nadwyżką 3 milj. funtów. Obecnie kanclerz skarbu przewiduje z wpływów blisko 777 milj. funtów, należy przeto znaleźć dodatkowo przeszło 21 milj. funtów, których wymaga program zbrojeń.

Min. Chamberlain proponuje uzyskanie tej sumy z trzech źródeł: 1) Podniesienie podatku dochodowego o 3 penty od funta, czyli zamiast 4 szylingów i 6 pensów — 4 szylingi i 9 pensów. Da to skarbowi 12 milionów funtów szterlingów. 2) Zwiększenia opłaty od herbaty o 2 penty na funcie, co przyniesie przeszło 4 milj. funt. 3) Zabrania z funduszu drogowego, który w stosunku do potrzeb jest nieproporcjonalnie wysoki, 5 i pół milj. funt. szterl.

Chamberlain podkreślił, iż nie uważa za słuszne przeczucie całego ciężaru zbrojeń na późniejsze lata, tembardziej, że i tak w dalszym okresie wykonywania planu zbrojeń, wypadnie zaciągnąć większą pożyczkę wewnętrzną. Dlatego też pragnie już obecnie pokryć część wydatków z normalnych dochodów budżetowych.

W City fakt podniesienia podatku dochodowego o 3 penty wywołał rozczarowanie i niezadowolenie. Nie spodziewano się obniżki, ale również nie liczono na powiększenie tego podatku. Obarczenie handlu i przemysłu odbija się — zdaniem City — niewątpliwie ujemnie na dalszej akcji powrotu do dobrobytu gospodarczego. W Labour Party specjalnie krytykowane jest podniesienie opłaty od herbaty, jako bardzo uciążliwe dla szerokiego rzesz. Naogół jednak

przyznają, że budżet jest bardzo realny i oparty na zdrowych podstawach. Najbardziej jaskrawym dowodem dużych możliwości budżetowych W. Brytanji jest suma, jaka wpłynęła w ubiegłym roku z tytułu podatku spadkowego, 88 milionów funtów. Na obecny rok prze-

widuje się ten wpływ w wysokości 89 milj. funt. Wpływy z podatku dochodowego Chamberlain oblicza na 248 milj., zatem o 10 milj. funt. więcej, niż w r. 1935, co jest wymownym dowodem, że korzystnie ocenia widoki gospodarcze Anglii w nadchodzącym roku.

U wrót Adis Abeby i w Ogadenie

Warszawa. (PAT.) Na zasadzie wiadomości z różnych źródeł P. A. T. ogłasza komunikat o położeniu na frontach Abisynji w dniu 21 kwietnia:

Wedle ostatnich doniesień ze źródeł abisyńskich, wojska, broniące dostępu do Adis Abeby, utrzymują się na swoich pozycjach. Negus miał zgrupować na zachód i południowy zachód od Desje poważne siły, celem odcięcia nieprzyjaciela. Lotnictwo włoskie intensywnie bombardowało obszar Selsse, na północ od Adis Abeby.

Część mieszkańców powróciła do Adis Abeby, przyczem Abisyńczycy podkreślają, że stolica nie została zajęta przez Włochów w rocznicę założenia Rzymu, jak to zapowiadały ulotki, rozrzucone z samolotów wśród ludności. Wedle niepotwierdzonych pogłosek, oddział abisyński miał w nocy atakować lotnisko w pobliżu Desje, wymordować wartowników i spalić 17 samolotów.

Źródła angielskie donoszą, że na froncie południowym gen. Graziani miał zająć Sasabaneh. Kolumna libijska, posuwająca się na północ równoległe z wojskami gen. Graziani, miała zająć miejscowość Sagaw, w odległości 70 km od Birkut. W ten sposób odcięła prawe skrzydło abisyńskie od Sasa-

baneh, co przesądziło los tego miasta. Kolumna ta prowadzi dalej ofensywę w obszarze Birkut. Przeciwnik miał zaatakować jej tylne strażę, lecz został odparty z ciężkimi stratami. Siły abisyńskie na tym odcinku oceniane były na 20 tys. ludzi, z czego 10 tys. uległo rozbiciu.

Straty włoskie w bitwie pod Gianogobu, która odbyła się w ubiegłym tygodniu, mają wynosić 700 zabitych i rannych, w tem 13 oficerów, a straty abisyńskie oceniane są na 2000. Wedle doniesień Reutera z Adis Abeby, samoloty włoskie bombardowały wczoraj Magalo, stolicę prowincji Bali (w pobliżu połączenia rzek Uebi Gestro i Ganale Doria). Wskutek bombardowania zostały zniszczone 4 domy, przyczem śmierć poniosły 2 kobiety.

Ostatnie wiadomości z frontu północnego podają, że wojska włoskie jeszcze nie osiągnęły prowincji Szolameda, znajdującej się w odległości 60 kilometrów na północ od Adis Abeby, na drodze z Desje. W stolicy policja otoczyła budynek, w którym mieści się siedziba abisyńskich stowarzyszeń kobiecych, przyczem policjanci domagali się zaopatrzenia ich w maski gazowe.

Desje zupełnie zniszczone

Berlin. (Tel. wł.) Z Asmary donosi korespondent wojenny NIB. o szczegółowych oględzinach miasta Desje po zdobyciu go przez Włochów.

Ludność po opuszczeniu głównej kwatery abisyńskiej przez wojska zniszczyła znaczną ilość gmachów publicznych i częściowo koszar. Nie oszczędzono również szpitali polowych. Wszyscy cudzoziemcy opuścili miasto. Pozostał tylko jeden misjonarz francuski z zakonu św. Łazarza ze swym pomocnikiem. Obaj przez pewien czas skutecznie stawiali opór, ufortyfikowawszy urządzenie przez zakon szpitala polowy, który jako jedyny pozostał

nietknięty. Opowiadają, że ludność wraz z członkami szczepu Asbo Galla zaatakowała opuszczające miasto oddziały abisyńskie, rabując dobytek.

Wojskowe koła włoskie, które urządziły w Desje główną kwaterę, są dobrej myśli i oczekują, że dalsza ofensywa potoczy się już bez większych przeszkód. Naczelne władze spodziewają się, że pod koniec bieżącego miesiąca a najpóźniej na początku maja dotrą do stolicy abisyńskiej. W każdym bądź razie czynione są przygotowania, aby uniemożliwić nieprzyjacielowi próbę ostatecznego oporu.

Hiszpanja pod rządami lewicy

Madryt. (PAT). — Aresztowania członków stronnictw faszystowskich trwają w dalszym ciągu.

W Madrycie dotychczas przytrzymano przeszło 800 osób. Liczba aresztowanych na prowincji sięga kilku tysięcy.

Madryt. (PAT). Min. wojny rozkazał gen. Orgazowi udać się na wyspę Kanaryjskie, gdzie wyznaczono mu miejsce pobytu. Rozkaz ten nie mógł być wykonany, ponieważ gen. Orgaz rozchorował się i został umieszczony w szpitalu wojskowym w Carabanchel. Przy łóżku chorego czuwają stale dwaj policjanci, którzy zapisują nazwiska i adresy wszystkich odwiedzających generała.

W kołach lewicowych utrzymują, iż gen. Orgaz jest przywódcą „Związku Wojskowego“ tajnego stowarzyszenia, do którego należą głównie niżsi oficerowie. Znaczną ich część w następstwie niedawno przyjętej ustawy traci prawo do emerytury z powodu udziału

w walkach politycznych.

Madryt. (PAT). Rząd postanowił znieść w środę stan wyjątkowy i cenzurę pod warunkiem, że nie zostanie zakłócony spokój.

Między ministrami nastąpiła wymiana poglądów na temat wyboru prezydenta, przyczem zgodzono się, że musi to być osobistość o przekonaniach szczerze republikańskich i nie stojąca na czele któregośkolwiek ze stronnictw.

Madryt. (PAT). Szef departamentu awiacji, który udał się do Barcelony, by załatwić tam pewne zagadnienia, związane z miejscowym lotniskiem, powrócił nagle do Madrytu wobec nieprzychylnego stanowiska pewnej liczby lotników wobec władz.

Departament awiacji wydał szereg zarządzeń dyscyplinarnych. Pewna liczba oficerów dostała nowe przydziały. Dość znaczną część spośród ukaranych przeniesiono w stan spoczynku.

Pod sztandarem narodowym

Warszawa. (Tel. wł.). W Żyrardowie, w wielkim ośrodku fabrycznym odbyło się imponujące zebranie robotników, zwołane przez Stronnictwo Narodowe przy udziale około 2500 robotników i bezrobotnych.

Przemówienie o „bankructwie idei komunizmu i przyszłości świata pracy“ wygłosił wiceprezes zarządu okr. Stronnictwa Narodowego w Łodzi kpt. rez. L. Grzegorzak. Jego wywody zna-

lały bardzo gorący oddźwięk wśród zebranych.

Żyrardów, kroczy w pracy narodowej, śladami Łodzi i Częstochowy.

Aresztowania komunistów

Warszawa. (Tel. wł.). W ciągu ubiegłego dnia aresztowano 56 osób pod zarzutem uprawiania propagandy komunistycznej.

Wśród odwiezionych ze Lwowa do Berezy Kartuskiej znajduje się rów-

nież przywódca miejscowego „Bundu“ Szerer. (w)

Do Budapesztu

Warszawa. (Tel. wł.). Dziś o godz. 7,30 wyjechali do Budapesztu dziennikarze z prasy rządowej, którzy mają towarzyszyć premierowi Kościalskiemu.

Premjer udaje się do stolicy Węgier o godz. 17,15. (w)

Zjazd ks. Pszczyńskich

Katowice. (Tel. wł.). Do Pszczyzny przyjechał hr. Bolko Hochberg, syn ks. Pszczyńskiego i zamierza się tam osiedlić na stałe. Obecnie przebywają na zamku pszczyńskim hr. Hochberg senior, hr. Aleskander Hochberg i hr. Bolko.

Jakie powody oddziały na równoczesny przyjazd rodziny ks. Pszczyńskiego, niewiadomo. Zjazd wywołał liczne komentarze.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5,29 zł, w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5,36 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 22. 4. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożycz. konwers. 54.—

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w złocie po 40,50, natomiast płacono za 4½% złotowe listy zast. 36.—; w końcu ofiarowano 4% listy zast. konwert. po 35.—

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 94,50 — bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. 54.— P.

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł = 8,9141 zł za 1 dol.) 40,50 +

4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 36.— P.

4% listy zastaw. konwert. ostepm. P. Z. K. 35.— O.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula

Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 22. 4. 1936 r.
Warunki: Handel hurtowy paritet. Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.
STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owsie 420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 95 tonn par. Poznań 15,75

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposobienie mocne) . . . . . 15,25—15,50

Pszenica (Usposobienie mocne) . . . . . 21,75—22,00

Jęczmień 700—725 g/l. . . . . 15,25—15,50

Jęczmień 670—690 g/l. . . . . 15,00—15,25

Usposobienie stałe.

Owies 450—470 g/l. . . . . 14,75—15,00

Owies standardowy . . . . . 14,25—14,50

Usposobienie spokojne.

M a k a

żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. . . . . 22,00—22,25

żytnia gat. I 0-50% wł. w. . . . . 21,50—21,75

żytnia gat. I 0-65% wł. w. . . . . 20,50—21,00

żytnia gat. II 50-65% wł. w. . . . . 17,50—18,50

żytnia pośl. pon. 65% wł. w. . . . . 16,00—17,00

Usposobienie stałe.

pszenica gat. I wyc. 0-20% wł. w. . . . . 34,50—36,25

pszenica gat. IA 0-45% wł. w. . . . . 33,75—34,25

pszenica gat. IB 0-55% wł. w. . . . . 32,75—33,25

pszenica gat. IC 0-60% wł. w. . . . . 32,25—32,75

pszenica gat. ID 0-65% wł. w. . . . . 31,25—31,75

pszenica gat. IIA 20-55% wł. w. . . . . 30,50—31,00

pszenica gat. IIB 20-65% wł. w. . . . . 30,00—30,50

pszenica gat. IID 45-65% wł. w. . . . . 27,50—28,00

pszenica gat. IIF 55-65% wł. w. . . . . 25,50—26,00

pszenica gat. IIG 60-65% wł. w. . . . . 24,00—24,50

pszenica gat. IIIA 60-70% wł. w. . . . . 22,00—22,50

pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w. . . . . 20,00—20,50

Usposobienie stałe.

Otreby żytnie stand. . . . . 13,00—13,25

Otreby pszenne grube stand. . . . . 12,25—12,75

Otreby pszenne średnie stand. . . . . 11,25—12,00

Otreby jęczmieńne . . . . . 11,50—12,75

Rzepak zimowy . . . . . 40,00—41,00

Siemien lniane . . . . . 42,50—44,50

Gorzyczka . . . . . 32,00—34,00

Wyka latowa . . . . . 25,50—27,50

Peluszka . . . . . 26,00—28,00

Groch Viktorja . . . . . 21,00—25,00

Groch Folgera . . . . . 21,00—23,00

Łubin niebieski . . . . . 10,50—11,00

Łubin żółty . . . . . 13,00—13,50

Seradela . . . . . 25,00—27,00

Koniczyna czerwona surowa . . . . . 120,00—130,00

Koniczyna czarna. 95-97% czysta . . . . . 135,00—145,00

Koniczyna biała . . . . . 75,00—100,00

Koniczyna żółta odulszczona . . . . . 65,00—75,00

Przelot . . . . . 75,00—90,00

Ziemniaki jadalne . . . . . 4,25—4,75

Makuch iniany w tafłach . . . . . 18,25—18,50

Makuch rzepakowy w tafłach . . . . . 15,00—15,25

Makuch słonecznik. w tafł. 42/43% . . . . . 16,75—17,25

Srut Soja . . . . . 21,00—22,00

Siłma pszenka luzem . . . . . 2,20—2,45

pszenka prasowana . . . . . 2,70—2,95

żytnia luzem . . . . . 2,50—2,75

żytnia prasowana . . . . . 3,25—3,50

owsiana luzem . . . . . 2,75—3,00

owsiana prasowana . . . . . 3,25—3,50

jęczmieńna luzem . . . . . 2,20—2,45

jęczmieńna prasowana . . . . . 2,70—2,95

Siano zwykłe luzem . . . . . 5,75—6,25

zwykłe prasowane . . . . . 6,25—6,75

nadnoteckie luzem . . . . . 6,50—7,00

nadnoteckie prasowane . . . . . 7,50—8,00

Ogólne usposobienie stałe.

Ogólny obrót: 2266,3 tonn, w tem żyta 452 tonn, pszenicy 305 tonn, jęczmienia 179 tonn, owsa 29 tonn.

Podsekretarjat lotniczy

Warszawa. (Tel. wł.) W kołach politycznych rozpatrywana jest sprawa utworzenia podsekretarjatu lotniczego przez połączenie dotychczasowego departamentu lotniczego min. spr. wojsk. i departamentu lotniczego min. komunikacji.

Organizacja tego podsekretarjatu miałby się zająć gen. Orlicz-Dreszer, a dotychczasowy szef lotnictwa wojskowego miałby objąć jedną z placówek zagranicznych. (w)

Wiadomości

„Angriff“, podaje w sensacyjnej formie o istniejącym rzekomo w austriackich kołach legitymistycznych, pod przewodnictwem bar. Werkmanna, dokładnym planie restauracji monarchji i osadzenia na tronie ks. Ottona Habsburga, dopatrując się związku między tym planem a ostatnimi odwiedzinami Chamberlaina w Wiedniu i w Pradze.

Sąd doraźny w Grazu skazał austriackiego narodowego socjalistę Franza Macha, który 15 bm. dokonał zamachu na kapitaną Trochę w mieście St. Peter, na dożywotnie więzienie.

Dyrektor policji Górnej Austrii hr. Revertera, celem zwalczania rosnącej fałszywych pogłosek natury politycznej i gospodarczej, wydał rozporządzenie, że winni tego przestępstwa będą osadzani w obozie koncentracyjnym w Wellersdorfie na czas nieograniczony.

Policja w Salzburgu wykryła gniazdo młodzieży hitlerowskiej, składające się przeważnie z młodzieży szkół średnich.

Wskutek bardzo gęstej mgły parowiec sowiecki „Sybir“, odbywający drogę z Londynu do Leningradu, wpadł w pobliżu Diristna na skalę podwodną. Przez powstały otwór wlewa się woda grożąc parowcowi zatonięciem.

W Algierze kilkuset osobników wtargnęło do lokalu wyborczego antysemitckiego kandydata na posła Costona, gdzie przyjęto ich strzałami rewolwerowymi. Jeden z napastników został ciężko ranny, kilku lekko. Policja dokonała 7 aresztowań.

Dwie dymisje

Opinia publiczna w Polsce zelektryzowana została podaniem jednego dnia przez źródła urzędowe wiadomościami o dymisji dwóch bardzo wybitnych osobistości obozu „sanacyjnego”. Pierwsza z tych wiadomości brzmiała, że p. Prezydent Rzeczypospolitej, przychylając się do uchwały Rady Ministrów, zwolnił wojewodę krakowskiego Kazimierza Świtalskiego z zajmowanego stanowiska. Druga dymisja dotknęła b. ministra skarbu Ignacego Matuszewskiego, którego premier Kościłkowski zwolnił ze stanowiska przewodniczącego komisji oszczędnościowo - oddłużeniowej dla samorządów.

Obydwie te dymisje niewątpliwie pozostają w związku z aktualną sytuacją polityczną. O ile chodzi o p. Świtalskiego, to zbliżony do rządu „Kurjer Poranny” twierdzi, że „pomiędzy rządem a dymisjonowanym dygnitarzem krakowskim nikt nie doszuka się różnic politycznych lub ideologicznych”. Przedstawiając następnie działalność polityczną p. Świtalskiego i jego rolę w obozie pilsudczyków przed i po przewrocie majowym, organ lewicy „sanacyjnej” wywodzi, iż „gdy rząd nabral przekonania, że ponosi on (p. Świtalski) winę za bolesne wypadki krakowskie, nie zawahał się przed wyciągnięciem z tego przekonania ostatecznych konsekwencji”.

Zdaniem cytowanego organu dymisja p. Świtalskiego jest „aktem o doniosłym znaczeniu moralnym”, jest ona zastosowaniem „kodeksu moralności publicznej” przez obóz pilsudczyków, który „nie pograżył się w mafijności i wygodnictwie, w kontemplacji dni minionych”.

„Kurjer Poranny” nie podaje ani ze strony rządowej ani od siebie, na czym polega owa „wina za bolesne wypadki krakowskie”, która spowodowała pociągnięcie p. Świtalskiego do osobistej odpowiedzialności moralnej. Biorąc pod uwagę, że p. Świtalski działał w tych wypadkach jako szef wojewódzkiej administracji i zwierzchnik miejscowej policji, można ustalić jego odpowiedzialność za usunięcie robotników z okupowanej przez nich fabryki „Semperit” i za późniejsze następstwa tej interwencji.

Pewne aluzje w tym kierunku zawierała interpelacja, wniesiona w Sejmie przez posła krakowskiego p. Pochmarskiego w dwa dni po krwawych wypadkach z 23 marca. Zupełnie zaś wyraźnie winę za te wypadki zrzuca na p. Świtalskiego wniosek, zgłoszony na posiedzeniu krakowskiej rady miejskiej przez klub radnych PPS.

Powody zatem dymisji p. Świtalskiego tkwią w jego urzędowej działalności. Inaczej, jak się zdaje, przedstawia się sprawa p. Matuszewskiego, który został zwolniony z urzędowego stanowiska chyba nie dlatego, jakoby źle przeprowadzał oszczędności i oddłużenie w samorządach. A więc dlaczego?

W tym drugim wypadku nie możemy powołać się na analogiczny do poprzedniego komentarz. Zachodzi tu natomiast ciekawe następstwo faktów, z którego można wysnuć pewne wnioski.

P. Matuszewski, niezależnie od przewodnictwa w komisji oszczędnościowo-oddłużeniowej dla samorządów, redaguje „Gazetę Polską” i jest jej naczelnym publicystą. W jesieni ubiegłego roku p. Matuszewski ogłosił w redagowanym przez siebie organie cykl artykułów p. t. „Co i jak”, w których wyłożył program t. zw. polityki deflacyjnej. Gdy wkrótce potem powołany został nowy rząd i jego kierownicy wystąpili z takim samym programem, p. Matuszewski ogłosił artykuł p. t. „Tak”, w którym na rządowym wekslu programowym położył swoje żyro. Wreszcie nie-

dawno ukazał się w „Gazecie Polskiej” nowy artykuł p. Matuszewskiego p. t. „Pięć miesięcy deflacji”, zarzucający rządowi rozbieżność między słowami i czynami.

W niedzielę, 19 bm., „Gazeta Polska” została po raz pierwszy za swego istnienia skonfiskowana za artykuł, poświęcony — według wyjaśnienia redakcji — ostatnim wydarzeniom na terenie kraju. Widocznie ocena tych wydarzeń

przez organ rządowy nie znalazła uznania czynników rządowych. W kołach dziennikarskich utrzymują, że autorem skonfiskowanego artykułu był p. Matuszewski. Na drugi dzień po konfiskacji „Gazety Polskiej” jej naczelnny redaktor i publicysta otrzymał dymisję z urzędowego stanowiska. To następstwo faktów ma swoją polityczną wymowę.

Dwie przedstawione wyżej dymisje są znamiennym wyrazem wewnętrznych stosunków, panujących obecnie w jednolitym i zdyscyplinowanym do niedawna obozie pilsudczyków, którego naczelną dewizą była zawsze „współpraca z rządem”.

M. K.

W Madrycie wybuchł strajk generalny, przyczem doszło do rozruchów ulicznych, podczas których niszczone pisma monarchistyczne i faszystowskie.

PUDRY HYGIENICZNE

w jedenastu najmodniejszych odcieniach

Idealnie i trwale przylegające do skóry, nadają matowy i piękny i świeży wygląd

Lab. Chem. Farm. M. MALINOWSKIEGO

Warszawa, ul. Chmielna 4.

Do nabycia we wszystkich, pierwszorzędnych firmach. Tg 700

Narady sztabów generalnych

Dokonywana obecnie przez Niemcy przyspieszona remilitaryzacja Nadrenji wywołała zapowiedź odkładanej zresztą parokrotnie konferencji sztabów generalnych Francji, Belgii i Anglii, w celu omówienia dodatkowych gwarancji militarnych W. Brytanji wobec bezpośrednio zagrożonych widmem inwazji niemieckiej krajów, objętych paktem lokarneńskim.

Anglia w tej sprawie zaangażowana jest wyraźnie od lat kilkunastu. Projekt narady wywołał jednak protest większości opinii społeczeństwa angielskiego, szczególnie w szeregach tak zwanego „człowieka z ulicy”, który boi się ponownego wciągnięcia Anglii w wojnę na kontynencie, ma zatem zdecydowaną awersję do paktów militarnych. Niechęć „the man in the street” podziela w zupełności lewica parlamentarna, a w izbie gmin wystąpił przeciw udzieleniu gwarancji nie tylko dla Francji oraz Belgii z właściwym mu żarem Lloyd Georges, zdaniem którego takie zaangażowanie byłoby równą pochyłą, po której Anglia stoczy się ku tak niepopularnej wojnie „o cudze interesy”. Francja, mając wojskowe porozumienie z Sowiekami, poradzi sobie sama bez Anglii. Rozumowanie to odpowiada zresztą tradycji W. Brytanji utrzymywania na kontynencie równowagi sił „balance of power”, która teraz zdaniem polityków angielskich została osiągnięta między Francją a Niemcami, niema zatem celu naruszać jej rzuceniem na szalę potęgi brytyjskiej.

Dla uspokojenia angielskiej opinii publicznej zastąpiono tytuł projektowanej „narady”, brzmiącą łagodniej „konsultacją techniczną”.

Tak się przedstawia strona polityczna zagadnienia lokarneńskiego wobec złamania przez Niemcy ostatniej klauzuli militarnej traktatu wersalskiego. Nasunęło się zatem pytanie, co wniesie każde z państw zainteresowanych do ewentualnej akcji zbrojnej, mającej na celu zmocnienie bezpieczeństwa zagrożonego agresją niemiecką. Odpowiedź co do Francji

i Belgii jest łatwa — obydwie państwa dadzą bez zastrzeżeń całokształt posiadanej siły zbrojnej i potencjału wojennego swych narodów. Italia musi narazie pozostać bierna. A Anglia?

Warunki geopolityczne W. Brytanji są odmienne. Mimo powstania potężnego powietrznego teatru wojny pozostaje ona państwem wyspiarskim, które dla swego życia potrzebuje przede wszystkim swobodnego dowozu z całego świata, łatwego przerzucania części korpusu ekspedycyjnego z metropolii awangardom, ochraniającym interesy jej w różnych częściach świata. Stąd potęga W. Brytanji musi być oparta głównie na siłach morskich. Położenie wyspiarskie zabezpiecza zupełnie Anglię od nagłego napadu zmotoryzowanych oddziałów nieprzyjacielskich. Armia terytorjalna wystarcza dla biernej obrony przed jakimkolwiek desantami morskimi lub powietrznymi. Poważne niebezpieczeństwo grozi tylko miastom z powodu możliwości bombardowania przez lotnictwo nieprzyjacielskie. Zwiększa zatem W. Brytanja znaczenie swej siły powietrznej i w tej dziedzinie angielska opinia publiczna nie jest nawet przeciwna zawarciu aljansu powietrznego z Francją. Zdaniem angielskiego strategika Fawkesa, Anglia winna przysłać wojnę prowadzić tylko pod hasłem swej potęgi morskiej, uzależniać udział sił lądowych wyłącznie od możliwości, jakie jej udziela flota, powiększona również poważnie. W danej chwili wszelka pomoc na morzu uzależniona jest od wyjaśnienia sytuacji na morzu.

Całokształt sytuacji strategicznej Anglii wskazuje, że jej ewentualna pomoc na kontynencie musi się obecnie ograniczyć tylko do ograniczonego udziału części jej floty powietrznej. 2 do 3 dywizje korpusu ekspedycyjnego mogłyby się znaleźć na froncie walki dopiero po kilku tygodniach. Cierpią one stale na duży niedobór kontyngensu w szeregach.

Nie należy zatem przewidywać poważnych wyników prowadzonych o-

Z życia

Rekord „sprawności akwizycyjnej” zdobył sobie Państwowy Instytut Eksportowy w najnowszym swym wydawnictwie w języku angielskim p. t. „Poland's Export Goods” (polskie towary eksportowe), które zawiera 9 stron treści redakcyjnej, a 122 stron ogłoszeń. Bylibyśmy pełni uznania dla sprawności handlowej Instytutu, gdyby nie ta okoliczność, że warunki konkurencyjne Instytutu na rynku ogłoszeniowym są wybitnie uprzywilejowane, gdyż jako instytucja państwowa, powołana do popierania wywozu, posiada on przemożny wpływ na firmy eksportowe, od których z łatwością może „akwizować” ogłoszenia do wydawnictwa o niecodziennym stosunku treści redakcyjnej do części inseratowej.

Koszt, jaki wynikał dla firm z racji ogłoszenia się w cyt. wydawnictwie, wyniósł co najmniej 366 tysięcy złotych (po 300 zł za stronę). Czy druk tej jednodniówki — że się tak wyrazimy — wyniósł 366 tys. złotych? A jeżeli nie, to czy P. I. E. może zarabiać na akcji promocyjnej?

Zresztą, nie w tem sedno rzeczy. Leży ono gdzieindziej. Oto na każdej stronie zaznaczono, że Państwowy Instytut Eksportowy udziela bezpłatnych referencji o każdej z firm ogłaszających się. Pomijamy okoliczność, że stanowi to pewne uprzywilejowanie dla firm, które Instytutowi udzieliły zlecenie ogłoszeniowe. Natomiast wydaje się nie ulegać wątpliwości, że każda z firm, której P. I. E. umożliwił zamieszczenie ogłoszenia w swym wydawnictwie, jest firmą godną zaufania. Innymi słowy: zamieszczając inserat, Instytut wydał milcząco jakgdyby „świadczenie solidności” odnośnym inserentom. Tymczasem, co się okazuje?

Oto, jak stwierdza „Gazeta Handlowa” (nr. 86), wśród inseratów znajdują się również ogłoszenia firm co najmniej... niepewnych. Jednej z takich firm publicznie i z należytym udokumentowaniem zarzucono wprowadzenie w błąd konsumenta co do wagi i gatunku towaru. Właściciel znów innej firmy został w swoim czasie osadzony w kryminalne za działania na szkodę wierzycieli...
Dziwne...

*

Tygodnik „Samorząd” (nr. 14) zamieścił artykuł p. inż. Światosława Nowickiego p. t. „Walka gmin i powiatów z zapłuskwaniem mieszkań”. Autor stwierdza, że „samorząd powiatowy jest powołany do czuwania nad tą kwestją na mocy art. 2 i 4 zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19. 7. 1919 r.”.

Pluskwy są stworzeniami przykreimi i niebezpiecznymi dla człowieka. Wszyscy to dobrze wiemy. Ale — dalibóg! — czemuż ten biedny samorząd ma się wreszcie nie zajmować? Czyż walka z pluskwami nie należy do... „inicjatywy prywatnej”?

becnie „rozmów” strategicznych. Będą one napewno zredukowane do współudziału flot powietrznych, ale i przy tem mogą wyniknąć trudności. Akcja zbrojna wymaga koniecznie jednności dowództwa, a przypominajmy sobie, że w ciągu wojny światowej Anglia sprzeciwiała się przez trzy lata poddaniu swej armji wspólnemu dowództwu. Łatwo również przypuścić, że wobec nieprzychylniej opinii społeczeństwa angielskiego do „angażowania” się na kontynencie poza bezpośrednim interesem imperjum jej flota powietrzna otrzyma nakaz ograniczyć swą akcję tylko do obrony dostępu do kanału La Manche. Wątpliwem jest również, by Anglia uważała za casus foederis zupełnie pewną odmowę Niemiec co do fortyfikowania Nadrenji.

Gen. Baratjer pyta słusznie w „Tempsie”, czy tak słaba armja angielska odpowiada roli arbitra, do której W. Brytanja rości sobie wciąż prawa. Zdaje się, że między polityką francuską a jej strategją zapowiada się na tyle sytuacji obecnej rozdźwięk poważny — sympatje radykalne rządu dążą uparcie do skoordynowania akcji politycznej z Anglią. Względy strategiczne nie pozostawiają żadnej wątpliwości, że porozumienie wojskowe z Italią, posiadającą pierwszorzędną armję nowoczesną, będzie po likwidacji zbrojnego zagadnienia abisyńskiego o wiele więcej warte, niż anemiczna a najeżona klauzulami i niechętna pomoc zbrojnej siły angielskiej. Interes Polski leży naturalnie po stronie strategji francuskiej.

E. DE HENNING-MICHAELIS
generał

SPORT

Gdy propaganda przestaje być propagandą

Poznań żył w ubiegłą niedzielę pod znakiem lekkiej atletyki. Obok przedpołudniowych imprez POZLA zorganizowanych z okazji XVI biegu Kurjera Poznańskiego, na popołudnie Radio Polskie zapowiedziało „propagandowe” biegi na przełaj Radja Polskiego.

Do biegów Radja nie zgłosił się żaden z poważniejszych zawodników, masowo natomiast przybyła młodzież szkolna. Oficjalnie w wieku od lat 12 — 15, a faktycznie wielu w tym było chłopców 10-letnich a może i młodszych. Zjawili się zwabieni reklamą i obiecywaniem licznych nagród, choć przeważnie żaden z nich nie był przygotowany do tego rodzaju biegów i w imprezie takiej nigdy jeszcze nie startował. To też w rezultacie przychodzili do mety, mimo że bieg odbywał się za prowadzeniem — a więc nadawano stosunkowo umiarkowane tempo — zupełnie wyczerpani. Niektórzy chłopcy wprost chwiali się na nogach. Bieg przełajowy dla chłopca nieprzygotowanego do takiego wysiłku w igranie ze zdrowiem, a nie hartowanie ciała.

W drugim biegu wypuszczono ze startu razem i młodzików od lat 16 — 18, seniorów (do lat 30) i old boyów (powyżej lat 30). Jeżeli biegi odbywały się, jak je reklamowano, w myśl regulaminu P. Z. L. A., to pytamy, czy jest dopuszczalne, by młodzież znajdująca się w stadium rozwoju fizycznego można łączyć w jedną grupę ze starszymi i zmuszać do krańcowego wysiłku w walce z zawodnikami znacznie od siebie silniejszymi? W biegu wymienionych trzech grup przybył jako pierwszy do mety zwycięzca przedpołudniowego biegu

Gimnastyka

Zawody gimn. - sprzęt. gniazda sokolego Poznań III Wilda, przyniosły w sześcioboju w stopniu średnim następujące wyniki: 1. Lesiński Zbigniew, 2. Szymczak Witold, 3. Seichert Edmund.

W stopniu niższym: 1. Pettke Norbert, 2. Krasicki Władysław, 3. Czarczyński Stanisław.

W zawodach zespołowych młodzieży: 1. zastęp w składzie: Lesiński Zdz., Lesiński Feliks, Basiński Florjan; 2. zast.: Rżanny Czesław, Kaczmarek Miecz., i Przybylski Henryk; 3. zast. III: Matysiak Fel., Wróblewski Norbert i Simachowicz Teofil.

Gniazdo wildeckie stoi w gimnastyce sprzętowej dzięki pracy naczelnika dh. Falkiewicza i kier. młodz. dh. Krasickiego Wład. na dobrym poziomie, dowodem czego zdobycie wszystkich pierwszych miejsc w zaw. okręgowych i dzielnicowych.

Kolarstwo

Poznański O. Z. K. zorganizował wyścig kolarski o mistrzostwo klubowe, na dystansie 100 km. na trasie Poznań — Pniewy, z półmetkiem dwa kilometry za Pniewami.

Na starcie stanęło ogółem 28 zawodników.

Pierwszy do mety przybył Galeja (HCP) w czasie 3:29:02, zdobywając tem samym tytuł mistrza H. Cegielski. 2. Magdziarz Edward (P. T. C. i M.), 3. Jankowiak Franciszek (Z. S.).

Warunki atmosferyczne podczas wyścigu były fatalne.

Piłka nożna

W niedzielę o godz. 10 odbędzie się w Poznaniu w Piwnicy Ratuszowej przy Starym Rynku nadzwyczajne walne zebranie Poznańskiego Okręgowego Kolegium Sędziów celem zajęcia stanowiska w sprawie utworzonego wydziału spraw sędziowskich przy Poznańskim Związku Okręgowym Piłki Nożnej.

Łotwa — Polska. Definitywny termin międzypaństwowego spotkania Łotwa — Polska wyznaczony został na dzień 6 września w Rydze.

Ponieważ w tym samym dniu odbyć się ma spotkanie Polska — Jugosławia, przeto do Rygi pojedzie prawdopodobnie nasz drugi garnitur reprezentacyjny.

Definitywny termin spotkania międzypaństwowego Polska — Niemcy wyznaczony został na dzień 13 września bież. roku w Poznaniu.

W walkach półfinałowych o wejście do klasy A PZOPN w ubiegłą niedzielę zakończono w obu grupach pierwszą kolejkę rozgrywek. W grupie pierwszej, w której walczyły tylko cztery drużyny niespodziewanie na czoło wysunęła się Polonia Główna, która obecnie posiada najwięcej szans zakwalifikowania się do dalszych rozgrywek, mając 5 pkt. (3 gry i stos. bramek 5:1). Drugie miejsce zajmuje Pogoń z 3 pkt. (3, 4:4), 3. Polonia Kępno 2 p. (3, 5:5). Na ostatnim miejscu również z 2 pkt. ale

młodzików Przybylski. Czy jest dopuszczalne, by młody chłopiec dobrze się zapowiadający mógł w ciągu dnia dwukrotnie startować w ciężkich biegach przełajowych? Czy nie musi to się odbić ujemnie na jego zdrowiu? Tutaj odpowiedzialność spada nie na niedowzrozonego jeszcze juniora, lecz na tych, którzy pozwolili mu po raz drugi w ciągu dnia stanąć do biegu.

Wypadki te szeroko komentowano wśród publiczności. A gdy jeszcze zauważono takie curiosum jak wręczenie niejakemu Maciejewskiemu nagrody za trzecie miejsce uzyskane w grupie old boyów, choć tenże Maciejewski wskutek spóźnienia się na start wogóle nie biegał, jedni zaczęli imprezę traktować ze strony humorystycznej, inni zaś balaganik organizacyjny p. traktowali z oburzeniem. Złośliwi zaś twierdzili, że Maciejewskiemu dostała się nagroda, gdyż tylko trzech old boyów zgłosiło się do biegu, a były trzy żetony. Co z trzecim żetonem miało zrobić Radjo?

W sumie bieg, który miał się stać propagandą lekkiej atletyki wielu ludzi musiał zniechęcić. A można było tego wszystkiego uniknąć, przez włączenie biegów Radja do imprezy przedpołudniowej, jak to proponował Poznański Okręgowy Związek Lekkiej Atletyki. Rutyna i liczny aparat sędziowski POZLA pozwoliłyby uniknąć niedociągnięć popołudniowych i połączyć obie imprezy na rzecz propagandy lekkiej atletyki, której od lat 16 służy bieg Kurjera Poznańskiego. Lecz tak zawsze się dzieje, że gdy w sporcie nie sport staje się czynnikiem decydującym lecz interesy uboczne odgrywają rolę, traci na tem sprawa wychowania fizycznego.

gorszym stosunkiem bramek (3, 6:10) kroczy Pentatlon, który przegrał w niedzielę w Kępnie niespodziewanie wysoko 1:5 (1:2). Druga kolejka rozgrywek, która rozpoczęła się w najbliższą niedzielę przyniesie niewątpliwie bardzo zaciętą walkę. Spotykają się bowiem Polonia Kępno i Pogoń (o godz. 16 na arenie) oraz Pentatlon i Polonia Główna (o godz. 11 na stadionie ośrodka).

W drugiej grupie pierwsze miejsce dzierży San, którego uważać należy za pewnego finalistę tej grupy. Wszystkie wygrane spotkania pierwszej serii (8 pkt. i stos. bramek 15:3) oraz dalsze punkty, które niewątpliwie zdobędzie w spotkaniach na własnym boisku, nie tylko wystarczą do wejścia do dalszych rozgrywek ale powinny zapewnić drużynie pierwsze miejsce w grupie. Na drugie miejsce po niedzielnej zwycięstwie nad „Szamotulskim” (2:1) wy-

sunął się „Rawicki” przy równej ilości punktów ale z lepszym stosunkiem bramek (5 p. 4 — 9:11) przed Cybiną (5 p. 4—8:9). Na czwartem dopiero miejscu kroczy „Szamotulski” z 2 p. zdobytemi na własnym terenie z „Kościańskim” (4 gry i stosunek bramek 5:6) przed zeszlórocznym finalistą „Kościańskim”, który przegrał dotąd wszystkie spotkania i jest bez punktu. W grupie tej drugą kolejkę rozpoczną spotkania Sanu z Szamotulskim (o godz. 11 na Arenie) oraz „Kościańskiego” z „Rawickim” w Kościanie.

Wyniki niedziel. W uzupełnieniu zamieszczonych już sprawozdań, podajemy poniżej wyniki pozostałych spotkań niedzielnych w poszczególnych klasach mistrzostw P. O. Z. P. N. Na pierwszym miejscu podajemy gospodarzy.

O spadek z klasy B: Sparta (Poznań) — Blask (Staroleśka) 0:1 (0:0); Posnania — Unja (Pozn.) 3:0 w. o.; Stella (Gniezno) — Sokół (Kępno) 3:0 w. o.

O mistrzostwo klasy C: Pogoń (Środa) — Z. S. (Wieruszów) 4:0 (1:0); Orkan (Fabianowo) — Sokół (Wolsztyn) 3:2 (3:2); Pogoń (Smigiel) — Sokół (Rawicz) 4:0 (3:0); Sparta (Oborniki) — Concordia (Muruwana Goślina) 2:1 (2:0); San II (Poznań) — Wiktoria (Września) 0:2 (0:1); Pogoń II (Poznań) — Unja (Swarzędz) — obie drużyny nie stanęły do gry.

O nagrodę pocieszenia P. O. Z. P. N.: Polonia (Nowy Tomyśl) — Sokół (Opalenica) 1:3 (0:0); KPW II (Ostrów) — Sokół (Kępno) 3:0 w. o.; Legja III — Naprzód (Pozn.) 2:0 (0:0); HCP II — Legja II 6:3 (1:1); Warta II — KPW II (Pozn.) 4:2 (4:1); Admira (Górczyn) — Cybina II 3:0 w. o.; Z. S. (Luboń) — Korona II 1:5 (1:2). (wz)

Piłkarska reprezentacja Krakowa otrzymała już zezwolenie na rozegranie meczu z reprezentacją Berlina w dniu 29 listopada w Berlinie.

Akceptację uzyskał również projektowany wyjazd reprezentacji Krakowa do Budapesztu na Zielone Świąta w dniach 31 maja do 1 czerwca.

W Budapeszcie Krakowianie rozegrają mecz z amatorską reprezentacją Budapesztu. Gdyby reprezentacja Krakowa nie mogła składać się z graczy ligowych, zajętych w tym czasie spotkaniami ligowymi, wówczas reprezentacja Krakowa mieć będzie prawo uzupełnienia swego składu graczami klasy A. (PAT)

Pięściarstwo

Janowczyk na mistrzostwa Polski do Łodzi wskutek zakazu lekarza nie wyjeżdża. Z zawodników Warty w słabej formie jest Sipiński, w nieszczytnej również „Wirski”. Pewne trudności z wagą ma Koziołek, którego forma pozostawia też dużo do życzenia. W bardzo dobrej formie jest natomiast Ratajak w wadze lekkiej i Szymura. Reprezentanci Poznania wyjeżdżają do Łodzi w czwartek po południu.

D-ra Lustra krem „Ultrasol”

naświetlony promieniami ultrafioletkowymi, jest niedoścignionym preparatem do pielęgnacji cery i rąk. Przy wykwinności cena nader przystępna.

Tg 701

Z pokładu „Batorego”

Warszawa. (PAT). Z pokładu „Batorego” nadeszła wiadomość, iż statek wiezie 600 wycieczkowiczów, którzy towarzyszą konsul Rzeczypospolitej w Trieście p. Dygat.

W chwili odjazdu zgromadziły się w porcie olbrzymie rzesze ludności wraz z miejscowymi władzami i przedstawicielami organizacji. Gdy podniesiono kotwicę, orkiestry odegrały hymny narodowe polski i włoski. Przed odbiciem statku od brzegu dyrektor stoczni w mundurze faszystowskim przybył na mostek kapitański, składając kap. Borkowskiemu życzenia pomyślnej żeglugi. Pogoda dopisuje.

Wybicie szyb

Włocławek. (Tel. wł.). W oddziale włocławskim narodowego „Dziennika Kujawskiego”, mieszczącym się przy placu Wolności, wybito w nocy szyby i zdarto wywieszony w nich gazety.

Nie jest to pierwszy tego rodzaju wypadek. W swoim czasie podobnego wyburku dopuścili się członkowie „Legjonu Młodych”, których zdołano wyśledzić. Cała rzecz skończyła się wówczas na opublikowaniu nazwisk owych „legjonistów”.

Zaznaczyć należy, iż „Dziennik Kuj.” mieści się w tym samym gmachu, w którym jest siedziba policji śledczej i mundurowej. (c)

Ideologia nowej Austrii

Rzym. (PAT). W sali Martino w Medjolanie kanclerz Schuschnigg wygłosił odczyt na temat ideologii nowej Austrii. Na odczycie obecni byli liczni przedstawiciele miejscowych sfer naukowych, rządu, władz duchownych i wojskowych.

Kanclerz rozwijał tezę, że „ideologia nowej Austrii podobna jest do ideologii nowych Włoch i dlatego też oba państwa mają wiele podstaw do prowadzenia harmonijnej polityki”. W zakończeniu powołał się na twórczość Dantego, widząc w niej przejaw myśli mogącej połączyć światopogląd włoski i niemiecki.

Wizyta prez. Roosevelta

Londyn. (PAT). Prez. Roosevelt zaproszony został przez gubernatora generalnego Kanady do przybycia z oficjalną wizytą.

Prez. Roosevelt przyjął zaproszenie i przyjedzie w ciągu lata. Do tej wizyty przywiązują w Londynie wielkie znaczenie jako do kroku potęgującego zbliżenie pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a Imperjum Brytyjskim.

Autobus wywrócił się

Sofja. (PAT). W pobliżu Starej Zagory przewrócił się autobus z 13 pasażerami. Dwie osoby zabiły się na miejscu, 11 jest rannych.

IWONICZ-ZDRÓJ

TANI SEZON OD 10. V. — 15. VI.

ZŁ 153,— ryczałt 3-tygodniowy
Zadajcie prospektów.
ng 9228

MEMORJAŁ W SPRAWIE KONKURENCJI „BATA”

Izba Rzemieślnicza w Warszawie przyjęła obszernie opracowany memorjał w sprawie konkurencji firmy Bata i przesłała go min. przem. i handlu. Izba w imieniu rzemiosła szewskiego wnosi o zarządzenie rewizji umowy na podstawie której koncern „Bata”, występujący w Polsce pod nazwą: Polska Spółka Obuwia „Bata”, sp. akc. w Krakowie, został dopuszczony do eksploatacji rynku polskiego, oraz o poczynienie odpowiednich kroków w celu całkowitego zlikwidowania poczynania spółki „Bata” na terenie państwa.

Zanim to nastąpi warszawska Izba Rzemieślnicza prosi ministra o wydanie rozporządzenia: 1. ograniczającego produkcję Polskiej Spółki Obuwia „Bata” do rozmiarów produkcji z roku 1934, 2. ograniczającego ilość sklepów „Baty” do ilości posiadanej z końcem roku 1934; 3. zakazującego Polskiej Spółce Obuwia „Bata” prowadzenia warsztatów reparacyjnych; 4. zakazującego Polskiej Spółce Obuwia „Bata” wykonywania poza sprzedażą własnego obuwia, jakichkolwiek innych czynności handlowych.

KATASTROFALNA ZNIŻKA CEN

W związku z ociepleniem się na wybrzeżu nastąpiła katastrofalna niżka cen na owoce południowe, zwłaszcza na pomarańcze. Na ostatnich aukcjach owocowych w Gdyni, pomarańcze hiszpańskie osiągnęły cenę 70 groszy za kilogram. Niżka cen na nie da się wytłumaczyć również tem, że w magazynach portowych znajdują się jeszcze znaczne ilości tego towaru, bo ok. 500.000 skrzyń, które z braku nabywców mogłyby się zupełnie zniszczyć. Niespodziewany spadek cen na pomarańcze spowodował wśród importerów wielkie zamieszanie oraz pociągnął za sobą poważne straty. (ATE)

DZIENNIKARZE SŁOWIAŃSCY NA ŚLĄSKU

Do Katowic przybyła wycieczka dziennikarzy jugosłowiańskich, której towarzyszy radca M. S. Z., p. Glinka i p. Siedlecki. Gości jugosłowiańskich powitali na dworcu przedstawiciele Syndykatu Dziennikarzy Śląskich i Zagłębia Dąbrowskiego, reprezentacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Towarzystwa Polsko - Jugosłowiańskiego. Goście jugosłowiańscy, oprowadzani przez przedstawicieli Syndykatu Dziennikarzy i Towarzystwa Polsko - Jugosłowiańskiego, zwiedzili hutę „Piłsudski”, Państwową Fabrykę Związków Azotowych w Chorzowie i kopalnię „Mysłowice”.

DALSZE ARESZTOWANIA WE LWOWIE

Lwowska policja kryminalna pracuje obecnie nad wyśledzeniem sprawców rabunków i grabieży w czasie tragicznych zająć lwowskich. Aresztowano w dalszym ciągu kilkudziesięciu osobników, u których znaleziono skradzione ubrania, bieliznę itp. Wszystkie te rzeczy zdeponowano w lwowskim wydziale śledczym. Jednocześnie dokonywane są aresztowania w najbliższych okolicach lwowskich, okazuje się bowiem, że w dniach tragicznych zająć z okolic Lwowa napłynęły również elementy przestępcze, które dokonały rabunków. Do chwili obecnej znajduje się w więzieniu sądownym około 600 osób, oskarżonych o kradzieże w tragicznych dniach lwowskich.

STRONNICTWO NARODOWE

STRONNICTWO NARODOWE

Koło Śródmieście

W czwartek, 23 bm., o godz. 20 odbędzie się zebranie plenarne w sali S. N. św. Marcin 65. Przybycie wszystkich placówek obowiązkowe.

Kierownik.

Koło Łazarz

W czwartek, 23 bm., o godz. 20 odbędzie się kurs w lokalu p. Dusika, ul. M. Focha 62. Przybycie wszystkich członków obowiązkowe.

Kierownik

Marka ochronna

KAISER-BORAX

Wyrób polski

jako codzienna domieszka w wodzie do mycia udelikatnia cerę i nadaje jej młodzieńczą świeżość.

Atak komunistyczny na Lwów

W odezwie lwowskich arcybiskupów na wstępie czytamy:

„Z zakrwawionem boleścią sercem patrzyliśmy na wstrząsające wypadki dni ostatnich w naszym drogiem Lwowie. Niechaj te zajścia przemówią do tych, którzy nie chcą komunizmu w Polsce“.

Stronnictwo Narodowe w swoim oświadczeniu stwierdza:

„Dobrze opłaceni agenci Kominternu zostali rzucony na Europę, aby pogrozić ją w fali komunizmu. Te same zbrodnicze ręce żerują na niebывалej nędzy najszerszych mas.“

Również Zw. Obrońców Lwowa wyraźnie podkreśla, że podległe komunistycznym opanowaniu niezorganizowany tłum. Wszyscy, którzy patrzyli na te tragiczne zajścia, wyraźnie widzieli zorganizowaną robotę komunistyczną. Tymczasem socjaliści oburzają się na tych, którzy w imię prawdy głoszą, że stracili oni kierownictwo nad masami.

Zapytać należy publicznie socjalistów, czy nie godzili się w rozmowie z przedstawicielami władz bezpieczeństwa, że pogrzeb robotnika Kozaka pójdzie na cmentarz Łyczakowski? Czy w dniu pogrzebu rano podejrzani agitatorzy nie podburzali tłumu, aby z okazji pogrzebu urządzić manifestację przez całe miasto na cmentarz Janowski? Czy gdyby nie zaufano komitetowi socjalistycznemu, który ręczył za spokój, mogłoby dojść do tego rodzaju zaburzeń i niszczenia? Czy nie jest bardzo charakterystycznym zjawiskiem, że przy zaburzeniach bezrobotnych na pl. Akademickim, gdzie padł od kul robotnik Kozak, niszczone i wybijano szyby tylko w sklepach polskich?

Przyjechawszy do Lwowa, oglądałem ulice, gdzie były największe zniszczenia i zaprzeczyć się nie da, że najbardziej ucierpiała ul. Gródecka, oraz górna część ul. Leona Sapiehy. Na ul. Gródeckiej barykady, zbudowane przez demonstrantów, utrzymywały się najdłużej, uniemożliwiając straży gaszenie ognia. W czasie pełnienia swej ciężkiej służby 6 strażaków zostało dotkliwie poturbowanych. Na ul. Gródeckiej i Janowskiej niszczone również sklepy biedoty, a nawet wybijano szyby w oknach suteryn, gdzie mieszkała nędzarze. Niszczone skrzynki pocztowe, nie oszczędzono szyb w Domu Katolickim, w ochronie im. arc. Bileczewskiego przy ul. Bema, w kościele św. Elżbiety i w katedrze. Kamienie, któremi wybito szyby w Muzeum Przemysłowym i w Galerii Narodowej uszkodziły dwa cenne obrazy Matejki i Grabowskiego. Na terenie całego miasta wywrócono 7 wozów tramwajowych, oraz zniszczono cały szereg latarni. Kiedy robotnicy z gazowni w sobotę przystąpili do naprawy, grupki demonstrantów chciały im przeszkadzać. W piątek po ulicach uwijali się liczni cyklisi, z których policja 2 aresztowała. Byli to łącznicy komunistyczni.

I czy socjaliści, którzy oburzają się, że kierownictwo mas dostało się w dniu pogrzebu w ręce podległe komunistycznym, za to wszystko, co się stało w tym dniu we Lwowie, chcą wziąć na siebie odpowiedzialność?

Ci, którzy przypatrywali się zaburzaniom na pl. Bernardyńskim oraz Marjackim, twierdzą stanowczo, że u-

wijały się grupy żydowskich wyrostków i na wezwanie gwizdka lub podniesienie ręki przez kierowników rozpoczynały niszczenie sklepów. Ze męty społeczne korzystały z zamieszania i rabowały, co się dało, świadczy, że organizatorzy pochodu nie zdali egzaminu.

Wypadki lwowskie i krakowskie muszą przekonać każdego, że wtedy kiedy nędzę bezrobotnych wyzyskują, dobrze płatni podległe bolszewicy, potrzeba dla opanowania mas mieć poparcie w zorganizowanym społeczeństwie. W bohaterskim grodzie, gdzie na cmentarz obrońców Lwowa widnieje godło: „Zawsze wierni Tobie, Polsko“, gdzie w jednym grobie spoczywa-

trzech braci Kamieńskich, którzy zginęli w obronie kochanego Lwowa, a na grobowcu rodzina kazała wykuć napis po łacinie: „Jak słodko i zaszczytnie umierać za Ojczyznę“, — nie powinny się zdarzać wybryki komunistyczne.

„Krywdą narodową — jak to słusznie w odezwie zaznaczają arcybiskupowie lwowscy — było działanie pewnych nieopatrznych kierunków, które paraliżowały w pracy społecznej co najdzielniejsze i najofiarniejsze siły. Sztucznie dzielono społeczeństwo, które zwłaszcza tu, na Kresach, potrzebowało największej jedności“.

Trzeba również usunąć te wszystkie zaniedbania, jakie popełniono wobec klas pracujących. Należy mieć program ekonomicznej odbudowy kraju w wielkim stylu, któryby pociągnął robotnika polskiego, jak ongi pociągnęła go obrona Lwowa.

Biała plama

Napiętnowanie „Gazety Polskiej“

Wielka biała plama w niedzielnym numerze „Gazety Polskiej“, która dotychczas uchodziła, jeśli chodzi o stanowisko polityczne, za organ półurzędowy, a całkiem urzędowy, jeśli chodzi o monopol na ogłoszenia komorników sądowych, — jest w dalszym ciągu przedmiotem żywych komentarzy zarówno prasy polskiej, jak i zagranicznej.

„Kurjer Warszawski“ zaliczony na podstawie sfałszowanej cytaty przez „Gazetę Polską“ do obozu antypaństwowego odpowiedział na to artykułem p. t. „Bezmyślni“. Autor artykułu p. B. Koskowski stwierdza najpierw, że „Gazeta Polska“ z reguły nie wypowiada bezpośrednio żadnego poglądu na obchodzące Polskę problemy polityki zagranicznej.

„Cały kunszt tego osobliwego dziennika polskiego — pisze p. Koskowski — polega na tem, aby wypowiadać się ubocznie, pośrednio, pokątnie, nie angażując się zanadto, zostawiając za sobą otwarte furtki, wciąż oczekując ewentualnej instrukcji z zewnątrz, zadawalając się podaniem tendencyjnych informacji telegraficznych, lub zaopatrywaniem tych informacji w tendencyjne tytuły“.

W ten sposób doszło, zdaniem p. Koskowskiego, na łamach „Gazety Polskiej“ w sprawach najwyższej polskiej polityki zagranicznej do głosu trzech względnie czterech korespondentów zagranicznych. Od siebie dodajemy, że przeważają wśród nich... Żydzi.

„Tylko niezmiernie rzadko zdarza się — pisze dalej p. B. K. — że „Gazeta Polska“ zdradzi się ze swym poglądem na bieżącą sprawę polityczną“, przyczem ta „trudna operacja będzie tam wykonana z napuszoną zwierzłością, bez podawania szczegó-

lowszych motywów, nie tracąc czasu na solidną argumentację“. Zato „Gazeta Polska“ spełnia wobec innych dzienników rolę cenzora i kontroluje ich prawomyślność. Tak postępujących redaktorów organu półurzędowego nazywa „Kurjer Warszawski“ „bezmyślnymi“.

„Bezmyślnem bowiem jest mianowicie, z punktu widzenia organu, uchodzącego w takim czy innym stopniu za „miarodajny“, przekonywać świat czytelniczy, że „akcja antypaństwowa“ rozwija się i u dołu i u góry. Bezmyślnem jest opowiadanie, że po 10 latach rządów sanacyjnych koła prawdziwie umiarkowane dają się porwać ekstremizmowi. Bezmyślnem jest posługiwanie się metodami polemiki ulicznej przez ludzi, pragnących uchodzić za porte-parole panującej doktryny politycznej. Bezmyślnem jest narażanie się dobrowolnie na szwank moralny, gdy się jest organem, korzystającym z różnorakich przywilejów, angażującym swą postawę, swą konduitę, swym stylem i tonem popierające go odpowiedzialne Koła. Bezmyślnym jest taki brak kontroli nad sobą, że prowadzi do utraty wszelkiej godności, do posługiwania się oszczerstwami, do zdradzenia się z brakiem poczucia elementarnej odpowiedzialności.

„Czytelnicy wybaczą — kończy swój artykuł p. B. K. — to wyjątkowe wykroczenie przeciwko wyznawanej tu wiernie zasadzie, iż należy się trzymać możliwie zdaleka od polemiki osobistych. Wszelako rozumiemy, że od czasu do czasu trzeba przypomnieć awanturnikom, iż są jeszcze w Polsce sędziowie — i ci, którzy wyrokują według kodeksu karnego, i ci, którzy umieją moralnie piętnować fałsz i bezmyślność“.

KREM ODŻYWCZY „COLETTE“ CELOBIL LABOR. J. GESSNER WARSZAWA

nr 8807

Walne zebranie konfraterni kupców

W dniu wczorajszym odbyło się w sali Domu Kupiectwa Polskiego walne roczne zebranie Konfraterni Kupców Chrześcijańskich. Zebranie zagał przy licznych udziałach członków prezes p. Kazimierz Otmianowski, witając zgromadzonych, a specjalnie prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej p. Stefana Kałamajskiego. Po uczczeniu przez zebranych pamięci zmarłych w roku sprawozdawczym członków organizacji, a mianowicie s. p. S. Samulskiego, St. Różańskiego, St. Rakowicza i S. Wrzesińskiego i przyjęciu porządku obrad, mg. Kulezyński odczytał sprawozdanie z prac zarządu stowarzyszenia za rok ubiegły.

Konfraternia Kupców Chrześcijańskich wykazała w roku sprawozdawczym wszechstronną działalność. W okresie tym trzeba było zająć stanowisko wobec szeregu ważnych spraw, wysuniętych przez życie. Przedewszystkiem w sprawach zawodowych, a zatem kwestji przymusu wrzeszeniowego, jak również kwestji wprowadzenia dowodu uzdolnienia w handlu. Wobec obydwóch zagadnień zajęła organizacja stanowisko negatywne. Jeśli chodzi o pierwsze, to dlatego, że dotychczasowy wychaż swobodnego zruszenia się sprzyja wykształceniu się kupiectwa wartościowego, społecznie wyrobionego,

Wprowadzenie dowodu uzdolnienia w handlu uznano za przedwczesne. Żywo również była dyskutowana w Konfraterni sprawa instytucji kredytowej, która zasilała kupiectwo.

Baczną uwagę poświęcono kwestji żydowskiej, ekspansji kupiectwa polskiego na inne tereny Polski, oraz wiążącemu się z nią zagadnieniu powołania do życia bezprocentowej kasy pożyczkowej, służącej akcji osiedlania się poza ziemiami zachodnimi.

Znalazł także omówienie traktat handlowy polsko-niemiecki i kwestje z niego wynikające, dalej ustawa o dłużeniowa rolnictwa. W związku z nią zastanawiano się nad możliwością wprowadzenia moratorium również dla kupiectwa, jako czynnika kredytującego rolnictwo.

Konfraternia współpracuje na polu zawodowym ze Związkiem Tow. Kupieckich i Izby Przemysłowo-Handlową; szczególnie bliski kontakt utrzymuje ze Stowarzyszeniem Kupców Chrześcijan. W okresie sprawozdawczym brała organizacja udział w szeregu imprez o charakterze zewnętrznym (ogólnopolski kongres kupiectwa polskiego w Krakowie, „Tydzień Pomocy dla Bezrobotnych“, konkurs okien wystawowych, urządzony z inicjatywy „Kurjera Poznańskiego“). Konfraternia jest jedną

GOLENIE BEZ PĘDZLA

• ŁATWE SZYBKIE •

• PRZYJEMNE •

KREM

RAMON
FR. PULS

Tz 702

z organizacji - fundatorek „Domu dla starców“, ofiarowanego magistratowi m. Poznania przez poznańskie kupiectwo. W roku sprawozdawczym urządzono szereg zebrań dyskusyjnych z referatami; zorganizowała także trzy wyieczki.

Sprawozdanie kasowe przedstawił konfrater Wit. Jarczewski. Bilans zamknięto sumą 3.467,59 zł.

Następnie, po sprawozdaniu komisji rewizyjnej, które złożył p. J. Mikołajczak, i po uchwaleniu absolutorium zarządowi, wybrano na wniosek p. dyr.

Każda kobieta powinna dbać o regularne, obfite wypróżnienie przez stosowanie niewielkiej ilości naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa.
Tg 703

Kusza przedstawicielami na zjazd delegatów Wlkp. Związku Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich (dawniejszy Zw. Tow. Kupieckich), poza członkami zarządu, wchodzącymi z urzędu, pp.: M. Nowaka, B. Kasprowicza z Gniezna i T. Ratajczaka. Również na wniosek p. dyr. Kusza delegowano na zjazd Zw. Drogerzystów jako przedstawicieli organizacji pp. senjora Gładysza i T. Ratajczaka. Do Stow. Kupców Chrześcijan delegowano celem utrzymywania kontaktu pp.: Koźlickiego i Kaisera.

W wolnych głosach p. prezes Kałamajski poruszył kwestję unifikacji organizacji kupieckich na terenie Poznania. W dyskusji nad tą sprawą zabierali głos pp.: Nowak, Woźniak, dr. Waschko, dr. Werner, Barcz. Zgodnie z propozycją prezesa Otmianowskiego zgromadzeni

postanowili zająć stanowisko w tej ważnej sprawie na najbliższym walnym zebraniu.

W związku z tem, że statut organizacji nie jest jeszcze zarejestrowany, przeto zarząd obecny utrzymuje nadal swe mandaty. Zarząd Konfraterni stanowią: K. Otmianowski — prezes, M. Malinowski — wiceprezes, Fr. Kusz — sekretarz, W. Jarczewski — skarbnik, K. Greger, R. Leitgeber, dr. E. Piechoczek, M. Putiatycki i L. Stürmer — członkowie.

W dalszym ciągu obrad wygłosił wszechstronnie opracowany wykład p. prezes St. Kałamajski n. t. „Rady handlu zagranicznego“. W dyskusji nad referatem (do którego jeszcze powrócimy) przemawiali pp.: Kusz, Nowak, Gustowski, Sikorski i dr. Waschko. Zebranie zamknął p. prezes Otmianowski. (1)

Tg 638

Ku pamięci 200-lecia zgonu księcia Eugenjusa Sabaudzkiego odbyła się w Wiedniu parada wiosenna wojska austriackiego. W uroczystościach wziął udział również b. król hiszpański Alfons XIII.

WIADOMOŚCI POTO CZNE

Kwiecień

23

CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.

Czwartek: Wojciecha B. i M.

Piątek: Fidelisa Kap.

Kalendarz słowiański

Czwartek: Wojciecha św.

Piątek: Jerzego św

Słońca: wschód 4.38

zachód 19.02

Długość dnia 14 g. 24 min.

Księżyc: wschód 5.12 zachód 22.21

Faza: 2 dzień po nowiu

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: wczoraj plus 0,44 m, dziś plus ,044 m.

Przepowiednia pogody na czwartek: Chłodno i pochmurno z przelotnymi deszczami.

NOCNA SŁUŻBA APTEK:

Sródmieście: Apt. św. Marcina ul. Fr. Rajtacza 12; Apt. pod Białym Orłem St. Rynek 41; Apt. św. Piotra pl. Świętokrzyski; Apt. przy Rynku Śródeckim 1; Jeżyce: Apt. Mickiewicza ul. Dąbrowskiego 16; Apt. pod Opatrznością ul. Dąbrowskiego 76 (tróg Staszica); Łazarz: Apt. przy ul. Matejki 1; Apt. Plucyńskiego M. Focha 72; Apt. Karpińskiego ul. M. Focha 158 (Górczyn); Wilda: Apt. przy Bramie Wild. G. Wilda 3; Apt. Fortuna G. Wilda 96; Staroleka: Apt. miejscowa Główna: Apt. przy Krzyżu ul. Główna 19; Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12

KRONIKA MIAST POZNAŃ

WALNE ZEBRANIA

Polskie Tow. Higijeniczne, oddział w Poznaniu. Walne zebranie Polskiego Towarzystwa Higijenicznego odbędzie się we wtorek, dnia 5 maja 1936 r. o godzinie 20-tej w sali Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej U. P. przy ul. Wały Wązów 25.

Kółko Rolnicze Poznań - Winiary. Walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 26 bm. o godz. 18 w lokalu p. Fluksa przy ul. Obornickiej.

WYKŁADY

„Organizacja produkcji warsztatów szkolnych i więziennych“. Stow. Inżynierów Mechaników Polskich, oddział w Poznaniu, urządza w piątek, 24 bm. o godz. 20 w Pałacu Działalności na Starym Rynku zebranie odczytowo-dyskusyjne. Odczyt p. t. „Organizacja produkcji warsztatów szkolnych i więziennych“ wygłosi p. inż. Józef Kozłowski.

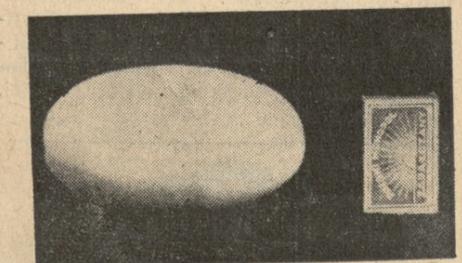
KRONIKA MIEJSCOWA

Pośrednictwo pocztowe na Ławicy. W bieżącym miesiącu przedmieście Ławica otrzymało drugą pocztę. Pierwsze urządzenie pocztowe założono na Ławicy przed paru laty w pobliżu lotniska wojskowego, jako agencję pocztowo-telekomunikacyjną. Teraz zostało uruchomione na lotnisku cywilnym pośrednictwo pocztowo-telekomunikacyjne p. n. „Port lotniczy Poznań 3“. Zakres czynności pośrednictwa obejmuje: sprzedaż znaczków i druków pocztowych; przyjmowanie i ekspedycję zwykłych i poleconych przesyłek listowych; wydawanie przesyłek listowych zwykłych i poleconych, adresowanych poste restante; wyjmowanie przesyłek listowych ze skrzynek, umieszczonych w autobusach P. L. L. „Lot“ i dalsze ich ekspedycje; pośredniczenie w rozmowach telefonicznych oraz przyjmowanie i wysyłanie tele-

Stempel pocztowy

w porcie lotniczym. Stempel pocztowy w porcie lotniczym obejmuje: sprzedaż znaczków i druków pocztowych; przyjmowanie i ekspedycję zwykłych i poleconych przesyłek listowych; wydawanie przesyłek listowych zwykłych i poleconych, adresowanych poste restante; wyjmowanie przesyłek listowych ze skrzynek, umieszczonych w autobusach P. L. L. „Lot“ i dalsze ich ekspedycje; pośredniczenie w rozmowach telefonicznych oraz przyjmowanie i wysyłanie tele-

Nie jajo strusia, lecz gęsi z Szamotuł

Jak już donosiliśmy, u p. Marcina Lurki w Szamotułach przed kilku dniami gęś zniosła jajo wagi 375 gramów, zawierające wewnątrz, poza żółtkiem i białkiem, jeszcze jedno jajo normalnej wielkości i zawartości. Fenomenalne to jajo gęsi, przedstawione na naszej fotografii, mierzy wzdłuż 16 cm. (sc).

Powrót na Daleki Wschód

Prefekt apostolski w Chinach, ks. Ignacy Krause, opuszcza granice Polski

Wczoraj o godz. 15,20, wyjechał z Poznania pociągiem pociąg do Warszawy prefekt apostolski w Chinach ks. Ignacy Krause. Z Warszawy udaje się do Trjestu, skąd okrętem pojedzie do Chin, gdzie, jak wiadomo, jest rektorem misji polskiej. Gościa na dworcu żegnali: rektor seminarjum duchownego ks. Kowalski, ks. rada Lewandowski, dr. Koczy, ks. kapelan Witaszek i inni.

Na odjeździe ks. prefekt Krause wyraził wielkie zadowolenie z życzliwości, z jaką społeczeństwo polskie się odnosi do misji zagranicznych. Podkreślił ofiarność, zwłaszcza sfer najuboższych, które mimo ciężkiej nędzy zawsze jeszcze łączą groźną na cele wzniosłe.

W ciągu swego pobytu w Polsce ks. prefekt Krause wygłosił przeszło 100 odczytów, zwłaszcza na terenie Wielkopolski i Śląska.

Dla tych, którzy chcą nadal pamiętać o polskich misjonarzach na Dalekim Wschodzie, ks. prefekt Krause podał nam polski adres dla wszelkich przesyłek i darów: Klasztor Sióstr Miłosierdzia w Chelmnie (Pomorze), sekretariat Polskiej Misji w Chinach.

Przy tej okazji dowiadujemy się, że niebawem do Chin wyjedzie z Krakowa sześciu księży misjonarzy, dwóch

do Schentechfu, czterech do misji polskiej w Wenchow. (wel)

Ks. Witaszek (z lewej) i rektor arcybiskupiego seminarjum w Poznaniu ks. dr. Kowalski żegnają na dworcu w Poznaniu ks. prefekta Krausego.

Prosimy pamiętać

że listowi i wszystkie poczty przyjmują przedpłatę za „Kurjer Poznański“ za maj lub za maj i czerwiec razem — jak kto woli i może — z poręczeniem dostawy pierwszych gazet w maju

tylko do 25 b. m.

gramów i wydawanie telegramów poste restante.

Wydawanie poczty na lotnisku, zwłaszcza telegramów i listów „poste restante“ należy powitać jako praktyczną nowość i wielkie udogodnienie dla podróżujących samolotem kupców i przemysłowców.

Pośrednictwo pocztowe Port Lotniczy nie jest osobnym oddziałem i nie nosi osobnej liczby w rzędzie urządzeń pocztowych. Nie podlega także, jak to agencje urzędowi pocztowemu Poznań 1. Urzędem jego zwierzchnim jest urząd pocztowy Poznań 3, którego jakoby było odległym okienkiem. Pomimo to pośrednictwo ma swój odrębny stempel urzędowy i to, jak widzimy na powyższej reprodukcji, bardzo piękny. Stempel ten w kołach filatelistów cieszyć się będzie niezawodnie powodzeniem. (pt)

Jeszcze w sprawie zgonu ś. p. Heleny Wroniakówny. W związku z naszą notatką o śledztwie w sprawie śmierci ś. p. Wroniakówny dowiadujemy się, że śledztwo nie zostało umorzone, lecz tylko wstrzymane. We wtorek odbyła się sekcja zwłok. Aczkolwiek zbrodnia zdaje się być wykluczona, to jednak możliwy jest tutaj nieszczęśliwy wypadek ś. p. Wroniakówny.

O lepsze nocne połączenie kolejowe z Częstochową. Niektórzy z naszych Czytelników zwracają uwagę na brak dogodnego nocnego pociągu osobowego z Poznania do Częstochowy i z powrotem drogą na Ostrow i Herby Nowe. Wobec tego, że dotychczas niema bezpośredniej komunikacji z Częstochową, trzeba się każdorazowo przesiadać w Herbach Nowych. Otóż wyjeżdżając z Poznania pociągiem osobowym o godz. 19,35, przybywa się do Herbów Nowych i godz. 2,43, gdzie wyczuje się na połączenie do Częstochowy 2 godziny. Podróżny zatem przyjeżdża do miejsca przeznaczenia o godz. 5,50, a więc po przeszło 9 godzinach. Jeśli się chciałoby wyjechać z Poznania później, np. pociągiem wychodzącym o godz. 0,50, który idzie do Kalisza przez Ostrow, droga przedłuża się do 11 godzin. W Ostrowie czeka się wówczas 2 godz. 20 m., w Herbach również 2 godziny. Nie lepiej jest z drogą powrotną w nocy. Z Częstochowy wyrusza się o 21,13, aby dopiero o 7,35 przybyć do Poznania, gdyż w Herbach wyczuje się na połączenie przeszło 3 godziny. Mamy wprawdzie dobrą komunikację nocną między Poznaniem i Częstochową pociągiem pociągami, ale niestety mało podróżnych może sobie pozwolić na droższy pociąg. Usprawnienie komunikacji nocnej między temi miastami jest bardzo pożądane szczególnie w okresie letnim, z uwagi na wzmógłony ruch podróżnych na Jasną Górę. (sk)

Z TARGU

—* Dnia 22 b. m. na placu Sapiieżyńskim płacono w złotych za 600 kg wziętych sztuk: Nabiał: masło wiejskie 1,30 1,40, masło mlecz. 1,40—1,50, twaróg 0,25—0,30, śmietana (litr) 1,40; mleko (litr) 0,20—0,24; jaja (mendl) 0,70—0,80.

Mięso: wieprzowina 0,60—0,70, wotowina 0,50—0,90, cielęcina 0,60—0,80, skopowina 0,70—0,80, kozina 0,50 0,70, słonina 0,70—0,75, smalec 0,90—1,00 zł

Ryby: szczupak 1,20—1,30, węgorz 1,50—1,70, lin 1,10—1,20, karp 1,20—1,30, leszcz 0,70—1,00, białe ryby 0,40—0,60, zielone śledzie 0,25—0,35, ryby śniecie 20—30 gr mniej.

Raki (mndl) 0,70—1,20 zł.
Drobiaz i dzierzyna: kura 1,60—3,20; kaczka 2,00—3,50, gęś 3,00—5,00, gołębie (para) 1,00—1,20, indyk 5,00—8,00; perlice 2,80—3,50; bażant 2,50—3,00, królik 1,00—1,20, para kurcząt 2,00—4,00 zł.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 4—5 cebula 20—25, szpinak 10—15, buraki 8, marchew 15—20, pietruszka (peczek) 10, seler (szt.) 5—20, kalarepa 20—30, kalafior (sztuka) 20—60, kapusta (gl.): biała 20—30, włoska 15—30, modra 20—50, jarmuż 30—40, rabarber 20—30, zielona sałata 10—20, rzodkiewki (peczek) 10.

Owoce: jabłka 30—60, pomarańcze 60—0,80, cytryna (szt.) 20, owoce suszone 0,80—1,20.

KRONIKA POLICYJNA

Ujęcia. W ostatnich dniach ujawniła policja kilka kradzieży, dokonanych przez młodocianych przestępców. Jako podejrzanego o kradzież z włamaniem na strychu p. Wieczorka przy ulicy Strusia 7 ujęto 17-letniego Marjana Kasztelana (ul. Graniczna 3) i jego rówieśnika, także przy Granicznej 3 mieszkającego Zygryda Kantorskiego. Skradzione przedmioty zwrócono opszkodowanemu, a sprawę skieruje komisariat II do sądu. — W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie narzędzi stolarskich u p. Franciszka Pawlaka na Dłonej Wildzie nr. 55 ujawniono jako sprawców tej kradzieży 17-letniego Stefana Halucha, mieszkającego przy Drodze Debińskiej 11 i 17-letniego Stanisława Woźniaka, bez stałego mieszkania. Woźniaka jako poszukiwanego przez sąd grodzki odstawiono do sądu. — Ujawniono też sprawcę kradzieży odzieży, dokonanej na Górnej Wildzie u p. Kazimierza Deręgowskiego. Kradzieży tej dopuściła się mieszkająca obecnie w Gostyniu Władysława Więckowska, która u p. Deręgowskiego zatrudniona była jako służąca. Skradzioną odzież odebrano jej w całości i zwrócono poszkodowanemu. — Odebrano też bieliznę, skradzioną w dniu 17 bm. u p. Marji Teichert na Górnej Wildzie 98. Jako sprawcę ujawniono 18-letniego Władysława Cichońskiego, mieszkającego przy ul. Kolejowej 25. O paserstwo podejrzewa się w danym wypadku 18-letniego Antoniego Grzywaczka i jego matkę, Katar-

KRONIKA WYPAWKÓW

Tow. Śpiewu „Halka“ Poznań-Jeżyce zaprasza swych sympatyków i gości na zabawę wiosenną, połączoną z różnymi niespodziankami, która odbędzie się w sobotę, 25 kwietnia 1936 r. w salach Ogrodu Zoologicznego. Początek o godz. 20. zg 13 357/8

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. dg 4515

Dziś — spokój

Dziś, w środę przed południem, panował w Poznaniu spokój.

W myśl powyższych decyzji rozłączono wypłatę zasiłków gotówkowych dla bezrobotnych od wydawania bonów na żywność i materiały opałowe. W urzędzie pośrednictwa pracy przy ul. Czarnieckiego wydano dziś przed południem zlecenia na zatrudnienie 200 bezrobotnych przy robotach miejskich. 100 robotników zatrudniono w wodociągach, a drugą połowę w ogrodach miejskich.

Strajk budowlany trwa nadal

Strajkujący murarze i cieśle nie stanęli dziś rano do pracy, ani w większych zakładach poznańskich, ani do robót na budowie gmachu P. K. O.

Po odbytej wczoraj konferencji w wojewódzkiej inspektoracie pracy z pracodawcami w zawodzie budowlanym, którzy oświadczyli, że z powodu strajku nie nastąpią wydalenia z pracy, odbyła się wczoraj po południu konferencja delegatów związków zawodowych strajkujących z okręgowym inspektorem pracy dr. Mroczkowskim.

Delegaci złożyli deklarację, że pracy nie podejmą do czasu wydania orzeczenia przez nadzwyczajną komisję rozejmową, powołaną uchwałą rady ministrów. Komisja ta, jak się dowiadujemy, pod przewodnictwem p. Preniera, naczelnika wydziału rozejmstwa i polityki pracy w ministerstwie opieki społecznej, będzie urzędowała w Poznaniu przyspieszalnie z początkiem przyszłego tygodnia.

Należy się więc liczyć z przewleczeniem strajku conajmniej o jakieś 8 do 10 dni. (pt)

ryznie, mieszkających przy ul. Gen. Prądzyńskiego 23. Grzywaczki kupili od Cichońskiego skradzioną bieliznę, wartości 300 zł, za 15 złotych. (kl)

KRONIKA WYPADKÓW

Zderzenie samochodów o 2-giej w nocy. W nocy z wtorku na środę o godzinie 1,50 nastąpiło zderzenie samochodów na rogu ul. Grunwaldzkiej i placu naprzeciw elektrowni w odległości 1,80 m

Przody samochodów po zderzeniu

od narożnika. Do wypadku doszło w następujących okolicznościach: Dorożka samochodowa marki „Chevrolet“ PZ 44350 jechała Przecnicą, przecinając plac w kierunku ul. Grunwaldzkiej. Od strony hotelu „Polonia“ nadjechał samochód prywatny, sportowy, marki „Ford“ PZ 40314, własność inż. Freudenreicha, kierownika warsztatów firmy „Lot“. Jako pasażer jechał z nim p. Chrzanowski. Taksówką jechał p. kpt. Szumski.

Samochody zderzyły się przodem do przodu. Taksówka została całkowicie zdruzgotana. Przy samochodzie prywatnym nastąpiły niewielkie zewnętrzne uszkodzenia, oraz silniejsze wewnętrzne,

Proces braci Szkutników ze Śremu

W sądzie okręgowym w Poznaniu znalazła się dziś głośna sprawa czterech braci Szkutników, 20-letniego Ludwika, 36-letniego Piotra, 33-letniego Antoniego, oraz 26-letniego Izidora i ich kuzyna 30-letniego Ludwika Pietury zam. w Śremie.

Akt oskarżenia zarzuca Ludwikowi Szkutnikowi dokonanie w grudniu ub. r. oszustwa na szkodę wielu kupców Żydów z Kalisza, i z Poznania, oraz usunięcie z przedsiębiorstwa towarów przed jego zlikwidowaniem. Pozostałym zarzuca się udzielanie pomocy Ludwikowi Szkutnikowi.

Główny oskarżony Ludwik Szkutnik, prowadził, mimo swojego młodego wieku, od kilku lat różne sklepy z towarami. W połowie ub. r. założył w Śremie większy skład z konfekcją męską, oraz galanterją. Przedsiębiorstwo rozwijało się wspaniale, gdyż Szkutnik sprzedawał towary poniżej cen rynkowych, a nawet ze stratą, byle tylko zdobyć odbiorców. W połowie grudnia ub. r. przedsiębiorstwo jego załamało się, wskutek niefachowego i niezyciowego prowadzenia interesu. Szkutnik nie chciał jednak stracić sum zainwestowanych w składzie. Postanowił więc w inny sposób wyrównać szkody, które poniósł. W dniu 21 grudnia wyjechał on do Kalisza, gdzie zakupił większą partję towarów u miejscowych kupców żydowskich, płacąc im częściowo gotówką, częściowo wekslami. Towar ten samochodami ciężarowymi przewieziono do Ostrowa, oraz do Śremu. W dniu 23 grudnia postanowił zlikwidować skład. Nie chciał jednak, aby towar dostał się do rąk wierzycieli, wszedł więc w porozumienie ze swoimi braćmi, oraz Pieturą i przy ich pomocy wywiózł towar ze składu i sprzedał go w innych miastach. Poszkodowani wierzyciele zaczęli zgłaszać swoje pretensje, Szkutnik jednak nie chciał regulować należności. Wobec tego sprawa oparła się o prokuratora.

W czasie dochodzeń ustalono, że Ludwik Szkutnik oszukał kupców żydowskich w Kaliszu oraz w Poznaniu na sumę 2920, wystawiając im bezwartościowe, nie mające pokrycia weksle. Wierzycieli pozostałych zaś naraził na straty w wysokości 16538 zł.

Na dzisiejszej rozprawie, na którą powołano 20 świadków, przeważnie Żydów, oskarżony Ludwik Szkutnik przyznał się częściowo do winy, tłumacząc się jednak, iż powodem zlikwidowania przedsiębiorstwa była skradzenie mu 8 tys. zł. Dowodził on, że po tej kradzieży chciał uratować swoje przedsiębiorstwo i dlatego wystawił weksle, towar zaś, który usunięto przed zlikwidowaniem zabrał jego kuzyn Pietura, któremu był winien 2500 złotych. Część towaru sprzedał za kwotę tysiąca zł., pieniądze te jak twierdził, przepił w Poznaniu ze zmartwienia, że mu tak idą kiepsko interesy. Ponieważ zeznanie jego były chwiejne i wykrętne, sąd odczytał zeznania, złożone w śledztwie, z których wynika, że 8 tys. zł. ukradła mu w lokalu w Poznaniu jakaś przygodna znajoma. O kradzieży tej nic nie mówił, gdyż nie chciał się kompromitować. Stratą tą był tak zmartwiony, że w różnych lokalach stracił 2 tys. zł. Obecnie, jak dowodzi oskarżony, jest bez grosza przy duszy. Drugi z oskarżonych Ludwik Pietura wypiera się jakiegokolwiek winy. Przyjechał on z Lubelskiego do Poznania, aby odebrać od Ludwika Szkutnika 2500 zł. Ponieważ Szkutnik znajdował się w ciężkim położeniu musiał zabrać

część towaru, aby w ten sposób zaspokoić swoje pretensje. Wobec sprzeczności jego zeznań, sąd znowu odczytuje zeznania, złożone w śledztwie.

W dalszym ciągu składali swoje wyjaśnienia oskarżeni Ludwik Pietura, Piotr, Antoni i Izidor Szkutnikowie. Oskarżeni tłumaczą się wykrętnie, twierdząc, że o żadnych nielegalnych machinacjach swego brata Ludwika nie wiedzieli. Pomagali mu przy przewożeniu towaru, Antoni Szkutnik miał ten towar na składzie, lecz nie sam dla siebie nie zatrzymał. Sąd odczytuje zeznania wszystkich oskarżonych, złożone w śledztwie, które są nieraz rażąco sprzeczne z wyjaśnieniami, składanymi na rozprawie, i z których wynika bezsprzeczne matactwo oskarżonych.

O godz. 12 przewodniczący zarządził przerwę. Po przerwie rozpoczęło się przesłuchiwanie świadków, przeważnie Żydów z Kalisza i Łodzi. (m)

Z WIELKOPOLSKI

— **Grabów.** W sobotę odbyło się zebranie rady miejskiej celem wyboru burmistrza. Wysłuchano dwie kandydatury pp.: Jerchela, kapitana rezerwy i wójta Szymańskiego. Trzykrotne głosowanie dało wynik 5 na 5 głosów, wobec tego nikt nie został wybrany burmistrzem. (gg)

— **Krotoszyn.** Na wniosek Komitetu Plantacyjnego, dbającego o estetyczny wygląd naszego miasta, zarząd miejski rozpoczął prace nad przedłużeniem plant przy ul. Kaliskiej. Byłoby również pożądanym, aby zarząd miejski postawił jeszcze kilka ławek w parku miejskim, oraz na plantach przy ul. Kaliskiej, jak również przy murze, okalającym park na ul. Piastowskiej. (gg)

— W dniu 20 b. m. ks. Jankowski Marian pobłogosławił związek małżeński pomiędzy kupcem p. Wojciechowskim, synem znanego obywatela, radnego miejskiego z S. N., a p. Wybieralską Janiną, córką kupca z Krotoszyna. (gg)

— Teatr Narodowy z Poznania odegra 25 b. m. o godz. 20.15 sztukę w 3 aktach Fedora p. t. „Matura”. Po południu o godz. 16 bajka dla dzieci w 6 obrazach p. t. „Kopciuszek”. (sh)

— **Leszno.** Zawody kreglarskie o drużynowe mistrz. m. Leszna odbyły się na kregielni w hotelu Polskim. Mistrzostwo druż. zdobył zeszlonoletni zwycięzca Kl. Kregl. „Jutrzenka” z wynikiem 1296 kregli. II. „Obywatelski Klub Kregl. III. Klub Kregl. „Merkur”. Indywidualnie I miejsce p. Sobocki („Jutrzenka”) 182 kr. II. miejsce p. Danielak, junjor („Obywatelski”) 169 kr. (gg)

— Wieczór schubertowski urządza Kolo Germanistyczne przy Państw. Gimn. Komeńskiego, 23 b. m. o godz. 20 w auli tegoż gimnazjum. Na program składają się m. in.: „Niedokonczona symfonia” oraz cały szereg najpiękniejszych melodii oraz 2 udratmizowane sceny z życia Schuberta. Kostiumy bidermajerowskie. (gg)

— Aktualny wykład dla rodziców uczniów szkół średnich o wyborze zawodu odbędzie się staraniem komisji miedzyszkolnej w czwartek, 23 b. m., o godz. 15.30 w sali robót gimn. żeńskich. (gg)

— Dzięki ofiarności p. Raszewskiego, biuro „Caritas” oddzieli bezrobotnych, którzy się podejmą uprawy działkami ziemi o wielkości 600 mtr.² powierzchni. Nawóz na działki będzie również dostarczony. Parcele znajdują się na terenach za „Zameczkiem”. (lh)

— **Ostrów.** W Przygodzicach w zagrodzie rolnika Pawła Karnera wydarzył się tragiczny wypadek. Nocą, z niewyjaśnionych dotąd powodów, wpadł do studni 76-letni starzec Wojciech Mozdżeński. Krótko po wydobyciu starca z studni nieszcześliwy zmarł. (gg)

— Nieszczęśliwym wypadkowi uległ 5-letni Stefcio Szulc, syn mistrza fryzjerskiego. Bawiąc się na placu przed dworcem kolejowym, uczył się autobusu, stojącego przed stacją benzynową, a gdy autobus ruszył, chłopiec upadł i dostał się pod tylne koło wozu. Przewieziono go do szpitala, gdzie stwierdzono złamanie nogi i znaczne okaleczenia. (gg)

— Posiedzenie budżetowe rady miejskiej odbędzie się 23 b. m. o godz. 19. (gg)

— Rada miejska miała na wczorajszym posiedzeniu dokonać wyboru zawodowego wiceburmistrza. Zgłoszono 5 kandydatur. Żaden z kandydatów nie uzyskał poparcia radnych. Wobec tego wybory odłożono i postanowiono rozpisac nowy konkurs. (os)

— **Rawicz.** Za przykładem innych parafij organizują także parafia rawicka pielgrzymkę do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie. Zgłoszenia przyjmuje ks. wik. Jany do 22 b. m. Wyjazd nastąpi 26 b. m. o godz. 6.10 do Leszna, skąd specjalnym pociągiem do Gniezna. (gg)

— Posiedzeniu rady miejskiej przewodniczył burm. Stawiński. Odczytano komunikaty zarządu miasta, oraz dekret p. wojewody, zatwierdzający wybór p. Stanisława Jarczewskiego na wiceburmistrza miasta. W miejsce jego wybrano p. Marcelo Falciewicz, jako radnego. Sprawozdania komisji rewiz. przyjęto. Przewodniczącym kom. rewiz. wybrano p. Józefa Woźniaka. Uchwalono pobierać dodatek do państw. podatku od nieruchomości, w wysok. 15 proc. od 7 proc. podstawy wymiarowej na r. 1936. W budżecie administracyjnym poczyniono zmiany, czy to obniżające, czy to podnoszące pewne pozycje. Dodano na nadzór sanitarny 100 zł. dla komendy P. W. i W. F. 100 zł. dla Tow. „Sokol” 100 zł. oraz dla Bractwa Kurkowego za używanie strzelniczy 100 zł. Rada miejska uchwaliła, by zarząd miejski poczynił energiczne starania przeniesienia działki przy ul. 3 do pustego zupełnie budynku po zlikwidowaniu seminarjum nauczycielskim. (gg)

— **Rogoźno.** Zebraniu Banku Ludowego przewodniczył prezes p. K. Świeblik. Jak wynika z rocznego sprawozdania, Bank Ludowy, istniejący w Rogoźnie od r. 1873, miał w roku sprawozdawczym 3.979.089,03 zł. obrotu. Członków w r. 1936 jest 416 z 422 udziałami. Budżet na rok 1936 ustalono na 56 tys. zł. Po sprawozdaniu rady nadzorczej, które zdał p. Świeblik, udzielono zarządowi pokwitowania. W miejsce ustępujących członków wybrano przez akklamację pp.: J. Bejme, Stan. Smarszcza i J. Ziegenhagen. (rm)

— **Września.** Od 19 do 26 kwietnia b. r. odbędzie się w auli szkoły powz. męskiej wystawa

WYMOWA CYFR

Oto niektóre cyfry bilansu za 1935 rok
TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ
„THE PRUDENTIAL ASSURANCE
COMP. LTD.” London.

AKTYWA TOW. PRUDENTIAL
NA KONIEC 1935 R. WYNOSZA:
ŻŁ. 13.113.915.115

ZBIÓR SKŁADEK ZA 1935 ROK
ŻŁ. 2.229.085.905

Z CZEGO W DZIAŁE UBEZP. NA ŻYCIE
ŻŁ. 1.448.665.079

Przerachowanie pp. parytetu.

CYFRY TE MÓWIĄ SAME ZA SIEBIE

Towarzystwo Ubezpieczeń „The Prudential Assurance Comp. Ltd.” London na mocy specjalnej umowy przyjmuje na siebie solidarną odpowiedzialność za zobowiązania wynikające z polis Towarzystwa Ubezpieczeń „Przezorność” Spółka Akcyjna w działach ubezpieczeń na życie i od ognia.

TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ PRZEZORNOŚĆ • PRUDENTIAL

zawierają ubezpieczenia

na życie, od ognia, kradzieży, niebezpiecznych wypadków, odpowiedzialności cywilnej i trz. sortów

ODDZIAŁ w POZNANIU — Plac Wolności 14

CENTRALA OBU TOWARZYSTW
WARSZAWA • PLAC NAPOLEONA 9 • Centr. tel. 5-63-20.

LARUM

nr 9585

L. O. P. P. Wystawa obejmuje ekspozycje, dające doskonały pogląd na nowoczesne sposoby walki oraz obrony. Wystawę można zwiedzać w niedzielę od godz. 9—20, w dni powszednie od godz. 10—20. Wstęp na wystawę bezpłatny. (rw)

Z POMORZA

— **Grudziądz.** Student Uniw. Warsz. Rudolf Hawranke, syn em. majora H. w Grudziądzu, odpowiadał przed sądem okręg. za przechowywanie w mieszkaniu swego ojca kilku num. nielegalnych druków p. t. „Rola i cele rewolucji narodowej”. Rozprawa, prowadzona przy drzwiach zamkniętych, zakończyła się zasądzeniem H. na rok więzienia z zawieszeniem przez lat pięć. Rewizja w mieszkaniu ojca zasądnego przeprowadzona została na polecenie warszawskiej centrali policyjnej, która przez dłuższy czas śledziła młodego narodowca. (gn)

— **Kartuzy.** Dzięki troskliwej opiece zarządców leśnych rozmnożyły się guszczce, do niedawna ptaki na Pomorzu bardzo rzadkie, do kilkuset sztuk, w czem około 150 kogutów. Największe skupienia tych królewskich trubadurów napotyka się w zwartych lasach państwowych powiatu kartuskiego i chojnickiego, przede wszystkim w leśnictwie Olszynka. Obecnie, z nastaniem wiosny, rozpoczęło się tokowanie kogutów. Poza Pomorzem najczęściej zachodzą guszczce na Kresach oraz w lasach pod Cieszyrzem na Śląsku. (gn)

— **Tczew.** Sąd okręgowy za włamanie do rolnika Hinza w Sośnie i kradzieży garderoby zasądził robotników, Romana Sternalskiego i Franciszka Poloma, każdego z nich na 2 lata bezwzględnego więzienia. (gg)

— Na dworcu osobowym w Tczewie w chwili odjazdu w kierunku Bydgoszczy pociągu osobowego nr. 418 o godz. 14.58 pod koła brankardu dostał się pracownik biura korespondencji P. K. P. w Tczewie, 57-letni Franciszek Jachimowski, któremu koła pociągu odcięły obie nogi powyżej kolan. Ofiarę strasznego wypadku w stanie beznadziejnym przewieziono do tut. szpitala św. Wincentego. (gg)

— Na dworcu osobowym w Gnieźnie prowadzący samowolnie parowóz pociągu osobowego palacz kolejowy wykołcił cały pociąg, powodując tem samem jednodniową przerwę w ruchu kolejowym. Wypadku w ludziach nie było. (gg)

— **Toruń.** Na skrzyżowaniu ul. Bydgoskiej i Konopnickiej samochód osobowy najechał na dwukonna powózkę 8 p. a. c. Na skutek zderzenia kof odniósł lekkie okaleczenia. Szofer i woźnica wyszli bez szwanku. (gg)

— Na Mokrem nieznanymi sprawcy rozrzućili ulotki o treści antypaństwowej. Policja czyni dochodzenia. (gg)

— W zamku Bierzłowskim zdarzył się dziwny wypadek. Stróż zamku, obchodząc jak zwykle podwórza majątku, natknął się na złodzieja i schwycił go na gorącym uczynku kradzieży. W

chwili, gdy złodziej zaczął uciekać, stróż strzelił doń i zranił złodzieja w plecy. Ranny, widząc zbliżającego się stróża zastrzelił się. Przy zmarłym nie znaleziono żadnych dokumentów. (gg)

— W styczniu b. r. sąd okręgowy skazał właściciela hotelu „Pod Orłem” p. Fr. Zackiewicza za sprzeniewierzenie większej kwoty na szkodę zarządu miejskiego na 2 lata więzienia, oraz 5 tys. zł. grzywny. Ostatnio w sądzie apelacyjnym w Poznaniu odbyła się rozprawa odwoławcza, przyczem sąd wydał wyrok, uwalniający p. Z. od zarzutu sprzeniewierzenia, przyczem wymiar kary uległ również uchyleciu. Sąd apelacyjny skazał natomiast p. Z. za przestępstwo z art. 269 k. k. na 6 miesięcy aresztu z warunkowym zawieszeniem. (z)

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: J. R. 1 zł; razem 1 zł.

Na „Caritas” studencką: Dnia 21-go kwietnia rb. wypłaciliśmy 10 zł.

Na rekolekcje dla chłopców opuszczonych: Dnia 21 kwietnia rb. wypłaciliśmy p. Zakrzewskiej 35 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 21 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Piek. Czesł. Schneider i eksp. Leok. Bauza; pom. stol. Franc. Organista i Wł. Witkowska, obywatelka niemiecka z Brieselang (Niemcy), obecnie w Konarzewie; pom. gastron. Wł. Łukowski i hafc. Cecylja Książkiewiczówna; szof. Marjan Karaśkiewicz i krawc. Marjanna Kaczmarkówna; urzd. bank. Heinz Czarnecki i książk. Klara Jaensch; asesor ref. D. K. P. Tad. Wierbiński w Bydgoszczy i ref. Marja Reclaw.

Zgony.

Dnia 21 kwietnia 1936 r. zapisano następujące zgony: Kazimierz Janowski, emerytowany naczelnik urzędu skarbowego, 54 lat; Władysław Sytek, emerytowany sierżant zawodowy, 35 lat; Andrzej Piechocki, kanonier 14 pułku artylerji lekkiej — robotnik, 22 lat; Rozalja Kranzowa z domu Galéwska, wdowa, 81 lat; Agnieszka Kujawianka, robotnica, 43 lat; Stefanja Czajkowska z domu Stocówna, wdowa, — emeryt. nauczycielka, 69 lat; Zofja Szumielewiczowa z domu Włodarczykówna, służąca, 35 lat; Janina Józwiakówna, 2 lata, 12 dni; Antonina Czecho-wa z domu Basinińska, wdowa, 50 lat; Franciszek Maciaszyk, mechanik, 30 lat; Sylwester Nogajczak, krawiec, 26 lat.

Pani Jaworska nie jest córką generała rosyjskiego

W związku z naszą wczorajszą informacją o ponownym aresztowaniu p. Sonji Jaworskiej, podejrzanej o współudział w kradzieży 90 tysięcy złotych z kasy cukrowni opalenickiej, p. Sergjusz Kulżyński z Poznania, kolega jeszcze z lat przedwojennych sp. generała rosyjskiego von Bütinga, zmarłego w Poznaniu w r. 1930, prosi nas o stwierdzenie, że p. Jaworska nie jest córką b. rosyjskiego generała, i nazy-

wa się z domu Łukjanowa. Matka jej już po wojnie światowej poślubiła b. generała von Bütinga. Od 16 roku życia — od r. 1927 — p. Jaworska nie mieszkała w domu ojczyma, który w ten sposób pozbawiony był nad nią wpływu. Wreszcie informuje nas p. Sergjusz Kulżyński, iż p. Jaworska, z domu Łukjanowa na imię ma Zofja. Imię Sonja jest zdrobniałem od Zofji.

KRONIKA SĄDOWA

— **Skazany za krzywoprzysięstwo.** Sąd apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał odwołanie Wacława Wittiga, z zawodu ślusarza (Marsz. Focha 135 m. 8), którego sąd okręgowy skazał na jeden rok więzienia, darując mu połowę kary na mocy amnestji za to, że dopuścił się krzywoprzysięstwa w sprawie cywilnej o alimenty. Ponieważ oskarżony już uprzednio przyznał się do winy, sąd apelacyjny, zatwierdziwszy wyrok I instancji, zawiesił oskarżonemu Wittigowi wykonanie kary na lat 5. (m)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

„BATORY“ PRZYBRAŁ BARWY POLSKIE

Z pod flagi włoskiej pod polską banderę — Wszystko gotowe? — Goście i toasty — Artyści zakochani w okręcie — Co chwila coś nowego — Wielkie odkrycie! — Butelka — inspiratorka — Maryś! Do roboty! — Smutna i pusta...

Trjest, 18 kwietnia

Wystrzał armatni obwieścił poludnie...

Na rufie statku zebrała się załoga, uderzył dzwon, rozległy się dźwięki włoskiego hymnu narodowego.

Przed front wystąpił kapitan Borkowski w uroczystym stroju, by dokonać ceremonii opuszczenia bandery włoskiej.

W chwilę później przy dźwiękach marsza Dąbrowskiego biegnie w górę bandera Rzeczypospolitej! Polska flota handlowa wzbogaciła się o nową jednostkę, a jej tonnaż wzrósł o 15.000 tonn.

M/S „Batory“, owoc dwuletnich zgodnych wysiłków włoskiego konstruktora i polskiego armatora, objęła w posiadanie polska załoga.

Cała ta ceremonia, bardzo piękna i bardzo wzruszająca, w czasie której stanęli ramię przy ramieniu oficerowie w granatowych, suto złotem wyszywanych mundurach, marynarze z czerwonym trójkątem Neptuna na pierśsiach, kucharze w białych czapkach, stewardzi we frakach i stewardessy w czepeczkach na głowie — cała ta ceremonia, powtarzam, była już tylko formalnością.

W rzeczywistości bowiem cały ów skrzętny zespół 250 osób załogi już od kilku dni oblewał się potem ciężkiej pracy, polegającej na przeobrażeniu wspaniałej, lecz oschłej fabrycznym purytanizmem konstrukcji, w elegancji, lśniący, zasobny bielizną pościelowy hotel, którego spiżarnie obfitować będą w smakotyki niezliczonej ilości krajów z czterech części świata.

Ale nawet i teraz, pomimo uroczystości praca nie ustaje. Przygasło za ledwie na chwilę tempo. Nie przebrzmiały jeszcze echa ostatnich słów kapitana, który imieniem swoim i załogi zapewniał przedstawicieli rządu, towarzystwa okrętowego i społeczeństwa o zapale, z jakim zamierzają pełnić swą ciężką oceaniczną służbę ku zadowoleniu podróżnych, ku chwale ojczyzny i w hołdzie wspaniałemu królowi-rycerzowi, którego klejnot herbowy: kły wilcze, zdobną dziób statku — a już wszyscy rozbiegli się do swych zajęć.

Pracy jest moc i to nieprawdopodobnej. Laikowi zdawaćby się mogło, że wszystko już gotowe: siadać i jeść! Posadzki lśniły, muzyka gra, w salonach odbywa się wspaniały lunch, wydany przez kapitana na cześć tych wszystkich, którzy, jak się miło wyraził, ofiarowali mu piękno tego statku, czyli na cześć konstruktorów, inżynierów, armatorów, artystów. Po lunchu poczną się zjeżdżać jedna za drugą wspaniałe limuzyny. To przybędą goście konsula Rzeczypospolitej na herbata, wydana przezeń wspólnie z Towarzystwem im. Mickiewicza dla uczczenia tak uroczystej dla nas i naszych przyjaciół chwili. Przez gościnne salony „Batorego“ przewinie się barwny tłum najwytworniejszego triestńskiego towarzystwa. Dwieście osób zgórą pije herbatę, odwiedza bary... tańczy... ale wystarczy zboczyć, chociażby na chwilę, z utartej i wytkniętej ścieżki, aby ujrzyć tempo zawrotnej i wyjęzionej pracy.

„L'appetit vient en mangeant“ mówi przysłowie francuskie. W danym wypadku znajduje ono szczególnie żywą ilustrację. Bowiem owo tempo, o którym piszę, nie wypływa z opieszałości, czy też odkładania wszystkiego na ostatnią chwilę. Nie! Przyczyna leży w tem, że wszyscy zakochaliśmy się w naszym benjaminku! Co chwila rodzą się nowe pomysły, błyskają nowe idee... „Batory“ jest naprawdę śliczny!

Ot chociażby wczoraj. Zdawało się, że wszystko skończone, artyści pakują walizki, przeglądają rozkłady jazdy, nagle zjawia się rozentuzjasmowany dyrektor naczelny Towarzystwa i zapominając, iż taktyczniej byłoby zachować w tej opanowanej, komunikującej o dokonaniu odkrycia! Wyczyn Kolumba błędnie wobec tego faktu! Znalazł jeszcze jedną ścianę, na której możnaby przecież coś ładnego namalować! Nie wątpi, że kochani artyści dadzą się uprosić (Chapeau bas! panie

Dyrektorze) i pomimo krótkiego czasu, jakim rozporządzają, rzucają na tę ścianę-sierotkę uśmiech swego talentu! (charmant!).

Artyści drocą się (to zawsze robi dobre wrażenie), ale dyrektor jest nie tylko entuzjastą, ale także znakomitym psychologiem (nie byłby dyrektorem). Zjawia się więc, jak za dotknięciem różdżki czarodziejskiej na stole butelka. Czegoś bardzo mocnego i bardzo dobrego... Rozwiązują się języki, kruszeją serca...

Po chwili Cybis (bo o niego w danym wypadku chodziło) oświadcza ponurym tonem swej nieodstępnej małżonki:

— Maryś! Bierz się do roboty!

— Ja? Muszę pomyśleć — odpowiada, patrząc czule zmużnionym okiem na butelkę, która utraciła dopiero połowę swojej zawartości...

Maryś, z oczami pełnymi uwielbienia dla sztuki przez duże „B“ (Bolesław mu na imię) idzie potulnie, jak przystało na wierną żonę, do kabiny, w której rozłożyli swoje lary i penaty...

Po chwili, ubrana w strój, odpowiedniejszy dla mechanika lotniczego, niż dla artystki malarki, dubie już coś na ścianie...

Kiedy nazajutrz rano przybyłem na statek, żeby dowiedzieć się, co słychać, na ścianie widniał podmalowany z pasją szkic kompozycji. A u jego stóp — smutna, opuszczona butelka...

Była pusta...

Dr. Lech Niemojewski

MONUMENTALNE DZIEŁO POSUWA SIĘ NAPRZÓD

(Ważny przyczynek do wiedzy o Wielkopolsce)

Zgórą rok minął od chwili, kiedy zasłużone oko dziejów Wielkopolski Towarzystwo Miłośników Historji w Poznaniu, zaczęło wydawać pożyteczne i ze wszechmiar pożądane wydawnictwo „Bibliografja Historji Wielkopolski“.

Ktokolwiek zajmował się dziejami pewnej osobistości, czy miejscowości, czy pewnym zagadnieniem dziejów Wielkopolski, ten odczuwał brak spisu źródeł i literatury, innemi słowy: odczuwał brak bibliografji przedmiotu. Dotkliwą tę lukę w naszym piśmiennictwie postarał się wypełnić i wszystkim interesującym się naszą przeszłością udostępnić dyrektor Biblijoteki Raczyńskich, dr. Andrzej Wojtkowski. Świetnemu bibliografowi Ziemi Zachodnich przypadł nielatwy obowiązek zebrania całej literatury, dotyczącej dziejów Wielkopolski, jej osób oraz miejscowości. On to pracę tę zainicjował, ciężką i żmudną drogą zebrał, odpowiednio usegregował i opracował, a wreszcie — przygotował do druku.

Wydawnictwo to ukazuje się zeszytami. Pierwszy wyszedł w grudniu 1934 r.; kolejno następowały dalsze, aż wreszcie po roku ukazał się ósmy zeszyt, zamykający na 300 stronach druk dużej ośmiu alfabetyczny szereg osób, mieszczący prawie dziesięć i pół tysiąca nazwisk (dokładnie 10.418), związanych z dziejami Wielkopolski. Wydobyte przez autora cyfry świadczą najlepiej o znaczeniu Wielkopolski i jej roli w rozwoju dziejowym. W ten sposób doczekaliśmy się, przy finansowej pomocy społeczeństwa polskiego, które okazało dla tego przedsięwzięcia należyte zrozumienie, szczęśliwego zakończenia pierwszej części monumentalnego wydawnictwa.

Ostatnio ukazał się w druku 9 zeszyt „Bibliografji Historji Wielkopolski“ 4) Przynosi on początek drugiej części alfabetycznej: „Miejscowości i Regiony“. Zawiera na trzech dalszych arkuszach druku przeszło 600 pozycji miejscowości w porządku alfabetycznym od A do litery G („Gołuchów“). Poszczególne pozycje są numerowane. Umieszczone przejrzysto w dwóch kolumnach druku, podają wyczerpujący spis źródeł i opracowań miejscowości i regionów Wielkopolski. Rozwiązanie skrótów, przyjętych przez autora, znajduje czytelnik na tymczasowych okładkach zeszytu.

*) Bibliografja Historji Wielkopolski. Oprac. Andrzej Wojtkowski. Zesz. 9. Poznań 1936. Nakładem Towarzystwa Miłośników Historji w Poznaniu.

ŻYCIE KULTURALNE

POZNAŃSKIE OBRADY NAUKOWE

Przypominamy Walne Zebranie Wydziału Lekarskiego Tow. Przyjaciół Nauk, które Wydział odbędzie wspólnie z oddziałem poznańskim Tow. Internistów Polskich, w piątek, dn. 24 b. m. Obrady będą się toczyły w klinice dermatologicznej Uniw. Poznańskiego, w szpitalu miejskim przy ul. Szkolnej 14, III p. Początek o godzinie 20-ej. Obecność wszystkich członków konieczna ze względu na ważne sprawy organizacyjne, będące na porządku dziennym. Szczegółowy program podaliśmy w Dziale Kultury i Sztuki we wczorajszym wydaniu głównym.

Uczeni polscy u króla rumuńskiego. Kórl Karol II przyjął na posuchaniu członków Kongresu Historyków, który odbył się właśnie w Bukareszcie. Inicjator delegacji polskiej przemawiał dr. Bronisław Dembiński, profesor honorowy Uniw. Poznańskiego.

„Ciężki wodór i ciężka woda“. Pod takim tytułem wygłosił w Łodzi odczyt dr. J. Stalony — Dobrzański, docent Politechniki Warszawskiej, staniem łódzkiego oddziału Pol. Tow. Chemicznego i Stow. Techników. (wp)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Tkaniny śląskie. Z Katowic piszą nam (ad): Otwarto tu wystawę prac dwu artystek. P. Irena Obrembina wystawia szereg akwarel, przedstawiających drewniane kościółki i zaułki małych osiedli śląskich oraz — wspólnie z p. Miściukową — własnych projektów tkaniny i makaty, wykonane w pracowni Tow. Pop. Przemysłu Lud. w Mysłowicach. Do wyrobu tkanin używają artystki wełny, ręcznie przerobionej w Warszawie dużym powodzeniem. Ostatnio większą ilość tkanin mysłowickich wysłano do Stanów Zjednoczonych A. P. na wystawę polskiej sztuki stosowanej.

W PIĄTEK KONCERT SYMFONICZNY

Dwunasty koncert symfoniczny Orkiestry Symfonicznej m. Poznania odbędzie się w piątek, dn. 24 b. m. Na programie znajduje z polskich dzieł symfonicznych uwertura Nowowiejskiego do „Legendy Bałtyku“, a dalej symfonia Schumanna C-dur, oraz Rabauda „Procession nocturne“.

Solistką koncertu będzie znakomita pianistka duńska Francis Ellegaard, która już raz oklaskiwaliśmy na koncercie symfonicznym. Wykona koncert Griega.

Koncert odbędzie się pod batutą dyr. dr. Zygmunta Latoszewskiego.

Lalewicz przybędzie do Wiednia. Znakomity pedagog fortepiano, Jerzy Lalewicz, osiadł od kilkunastu lat w Buenos Aires, gdzie cieszy się ogromnym uznaniem. Obecnie przybędzie w czerwc do Wiednia (gdzie przez jakiś czas również nauczał) jako juror w międzynarodowym konkursie muzycznym, urządzanym przez wiedeńską Akademię.

Po zgonie Respighiego. Donosiliśmy pokrótce o zgonie Ottorina Respighiego. Był on jednym z najwybitniejszych kompozytorów włoskich okresu, który właśnie mija. Liczył lat 57, był uczniem Maksa Brucha i Rimskiego-Korsakowa. W Poznaniu po raz pierwszy wykonano przed kilku laty na koncercie symfonicznym jego „Święta rzymskie“, suitę orkiestralną z cyklu, który obejmuje „Studnia rzymskie“, „Pienie rzymskie“ i „Witraże rzymskie“. Respighi przez jakiś czas koncertował jako pianista, ostatnio był profesorem kompozycji w Rzymie. Pozostawił długi szereg dzieł orkiestralnych i fortepianowych, lecz oper nie pisał.

TEATR

Szaniawski wraca. Warszawski teatr Mały wznawia „Adwokata i różę“. Rolę główną gra i reżyseruje sztuką Zelwerowicz. Obok niego wystąpią m. in. Brydziński, oraz Zofja Grabowska, która ostatnimi czasy rzadko ukazuje się na scenie.

„Warsztat teatralny“ tj. studio reżyserskie przy Państwowym Instytucie Sztuki Teatralnej (PIST) w Warszawie, wystawił ostatnio fragmenty z Wyspiańskiego „Powrotu Odessa“. Reżyserował p. Antoni Cwojdzkiński, dekorację dostarczył p. Gustaw Ujejski, grali uczniowie PISTU.

Zgon wybitnego aktora. W Wiedniu zmarł Georg Reimers emerytowany aktor Burgtheatru. Reimers grywał zrazu amantów, następnie przeszedł na rolę charakterystyczne. Należał do wielkiej plejady, która w latach 1890 do 1910 mniej więcej była chwałą tej pierwszej niemieckiej sceny. Zmarł licząc lat 76, do składu Burgtheatru należał od r. 1885.

Jeszcze jedna anegdota

Jak Rictus podziękował za dymisję. Głośny w swoim czasie poeta paryski, „współczesny Villon“, autor przejmujących „Les Soliloques d'un Pauvre“, był przez jakiś czas małym urzędnikiem, lecz jako nieuleczalny cygan zaniedbywał się w pracy i w końcu dostał dymisję. Rene Martineau, który wydał obecnie pracę p. t. „Quelques aspects de Jehan Rictus“, pisze, iż poeta wezwany na surową uroczystą przemowę, jaką na pożegnanie wygłosił uwalniający go naczelnik biura — wyprostował się i rzekł:

— Monsieur... Słońce będzie tak samo grało, jak grzeje, na wiosnę takwina fiołki, a kiedy będą zawsze taksamo piękne!...

Sklonił się lekko i wyszedł, pożegnany burzą oklasków przez kolegów, których naczelnik wezwał, aby asystowali przy obrzędzie dymisji.

OCHRONA PRZYRODY

Park imienia Derdowskiego rośnie. W Wielkiej Wsi-Hallerowie powstaje, jak wiadomo, park nadmorski im. poety Hieronima Derdowskiego, autora epepe kaszubskiej „O panu Czorlinskim, co do Pucka po sece jachol“. Park liczy 50.000 drzew, a dostarczonych przez różne miasta pomorskie.

Jutro:

BAROKOWA OPERA NA SCENIE POZNAŃSKIEJ
(Przed premierą „Juljusa Caesara“) przez
dr. Zygmunta Sitowskiego

Pisma nadesłane

„Turystyka w Polsce“. Nr. 4. Treść: W. Junosza: „O wychowanie morskie społeczeństwa“. — B. M. „Harczerze na wodach polskich“. — W. Mileski: „Turystyka i lotnictwo“. — S. Faucher: „XVII narciarskie mistrzostwo Polski“. — Dr. W. Goetel: „Tatry Parkiem Narodowym“. — S. Ł.: „Sandomierz“. — R. S.: „Jarem Seretu“. — Kronika turystyczna.

Mgr. Jan Baumgart.

Poznań.

FELJETON KULTURALNY

Jakiej „rewizji“ dziejów Polski dziś potrzeba?

Napisał dr. Władysław Konopczyński, prof. Uniw. Jagiellońskiego

Nauka i życie — Różne wymagania — Nasze błędy, grzechy i wady — Rewizja i kontrrewizja — Sprawiedliwie, ale surowo — „Trzecia rewizja“, doprowadzona absurdum — Projekty różnych „rewizyj“ — A jednak się robi, chociaż po cichu — Trzy redakcje — Trzy cele — To, co już mamy — To, czego trzeba.

OKAD udało się komuś odwrócić znaną sentencję o pouczającej wartości dziejów i nadać jej brzmienie: „Vita magistra historiae“, coraz częściej słysząc

wzewania do rewizji wykładu dziejów nie według wymagań nauki, ale według nakazów życia. Dla pogłębienia w społeczeństwie polskiem poczucia odpowiedzialności rozpisali się koryfeusz tak zw. szkoły krakowskiej o naszych błędach, grzechach i wadach. To była pierwsza generalna rewizja dziejów Polski. Dla podtrzymania wiary w polską kulturę, intelekt i charakter, odwracali ich następcy uwagę czytelników od naszych win — na zbrodnię naszych rozbiorów i prześladowców, akcentując piękno starej Polski, zwłaszcza jej idei i aspiracji. Tę wtórną rewizję podjął był Waliszewski, snuli dalej Korzon, Askenazy — a kończyli Balcer, Sobieski, Halecki. Było to na czasie, zwłaszcza wtedy, gdy nowa Polska wyłaniała się z odmgotu wojny światowej, a świat rozbrzmiewał ideami pokrewnymi naszej ideologii „Złotego Wieku“.

Ale już wtedy, zwłaszcza kiedy państwo odbudowane stawiało pierwsze kroki, ten i ów radził nie zapominać moralu, wysnutego przez mistrzów krakowskich. Piszący te słowa pozwolił sobie w końcu r. 1917 twierdzić, że „budowniczym nowej Polski przystoi pogląd surowy, a sprawiedliwy, taki właśnie pogląd, jaki przyświecał epoce Sejmu Czteroletniego i Księstwa Warszawskiego“. Był to głos, jak na owe czasy, niepopularny, bo skierowany raczej przeciw rewizji. St. Zakrzewski, nawiązując do Bobrzyńskiego, wprost żądał w r. 1923, abyśmy dostosowali metodę myślenia historycznego do wymogów odrodzonej państwowości. Byłaby to trzecia rewizja, tem różna od pierwszej, że mniej wyłącznie zapatrzona w „ideologię ustrojową“. Zanim ktoś spełnił postulat St. Zakrzewskiego, już go obrócił w absurd niepoohamowany rewizor, dr. Olgierd Górka, który w imię dobra państwa kazał nam wierzyć, że i umarliśmy przez własną słabość i zmartwychwstałiśmy własnym tylko wysiłkiem.

*

Ale na tem nie koniec. Publicyści narodowcy starszej daty, — nie mówiąc już o marksistach, co chcieliby przeszłość naszą przematerializować, ani o tych ideologach ludowości, coby ją pragnęli odszlacheć — nieufnie traktują zwłaszcza historię porobiorową, podejrzewając, że ją podfałszowali pisarze, podlegli wpływom czynników międzynarodowych i sądzą, że trzeba całą historię walki o niepodległość napisać na nowo. Narodowcy młodszy, jak Z. Wojciechowski, radząby przebudować na nowo dzieje piastowskie; najmłodszy pomagają się rewizji wszystkiego z uwzględnieniem roli Żydów.

Jak nadażyć za tyłu prądamy rewizjonistycznymi, jak nastarczyć odkryć źródłowych tyłu miłośnikom rekonstrukcji?

*

Otóż my, szperacze archiwalno-biblioteczni, wsłuchujemy się chętnie w głosy poważnych publicystów i uwzględniamy je w miarę naukowej potrzeby. Mamy jednak tyle szacunku dla faktów i dla starej, przeważnie indukcyjnej metody, że ani czarnego białem z dnia na dzień nie nazywamy, ani płaszcz koronacyjny dawnej Polski nie odwracamy na nice, ani nie stawiamy narodów na głowach, ani nie przerzucamy nieboszczyków z Pól Elizejskich do Tartaru lub naodwrot. Robi się, robi bez sztucznego hałasu powszechną, stopniową rewizję dziejów, nie na zamówienie żadnego obozu, choć pod działaniem impulsów życiowych robi się ją bez zapominania o czynnikach rasowych, klasowych, masowych, narodowych, państwowych, międzynarodowych, zarówno jawnych, jak tajnych.

A w jakiej formie rewizja ta wylewa się na papier?

Jeśli pominąć specjalne monografie z jednej strony, a ogólnikowe dumania i rozważania publicystyczne z drugiej, to historia narodowa, jako całość przybiera trojaką redakcję. Albo to bywa podręcznik dla młodzieży niedojrzałej, albo wykład dla dorosłej inteligencji, włączając tu młodzież uniwersytecką, albo dzieło wielotomowe naukowe, na najwzrostszych badaniach oparte. Do każdego zmiaru należy stosować inne wymagania. Jeżeli ktoś twierdzi, że np. o czasach Jana Kazimierza mamy bardzo błędne wyobrażenia, to nie powinien on jednak zarzucać „petryfikowania błędów“ pisarzom, którzy z istniejącego i uznawanego przez specjalistów materiału stwarzają nową konstrukcję ogólną. Prostować poszczególne błędy można tylko w obszernym dziele naukowym, pisanem źródłowo przez specjalistów dla historyków i miłośników przeszłości, gdzie można każde nowe twierdzenie uzasadnić. Na tem najwyższym piętrem literatury historycznej rewizja odbywa się najspokojniej i najgruntownie. Taką pomnikową publikację na podobieństwo istniejących już zagranicą dzieł angielskich, francuskich, niemieckich, szwedzkich, duńskich, węgierskich, przygotowuje oddawna Kasa Mianowskiego. Ale którą i jaka cząstka nowych prawd

wjeżdź w krew i ciało dzisiejszego wielomilionowego społeczeństwa?

Na poglądy młodzieży stara się wpływać zapomocą przebudowanej historii — rząd, Ilość i jakość historii, podawanej szkołom, regulują programy i instrukcje ministerjalne. Jeżeli komisja ministerjalna każe wykreślić z podręcznika Machiavella czy Cromwella, to na to żadna akademja wprost nie poradzi. Ale pośrednio poradzić mogą, jeśli trzeba, zróżnienia zawodowych badaczy. Z ich łona powinna się odzywać rzetelna krytyka podręcznikowych przejawskrawień lub niedomówień, z pod ich pióra wychodzą książki, przez władzę nie zalecane ani nie zatwierdzone w rodzaju Wacława Sobieskiego „Dzieje Polski“ lub tegoż „Walka o Pomorze“, do których się gnie ukradkiem wymuszony naukowy i usposobiony krytycznie uczeń. Że jednak niekażdy ma czas na wertowanie monografij, więc powinno się dla tych czytelników zbierać wyniki najnowszych badań w zaokrąglonym, ale strawnym całokształcie.

*

Jakież jest zadanie i jaka racja bytu, zwłaszcza w zakresie zdrowej rewizji, owych wykładów miary pośredniej, między najniższym wymiarem szkolnym — i najwyższym badawczym? Zadanie bardzo ważne. Przez nie prawda przedmiotowa zysła swe promienie na szpalty podręczników, z niemi musi się liczyć w obliczu wykształconego ogółu każdy szanujący się dydaktyk, w nich znajdzie on o-

Franciszek Ksawery Ziółkowski

(Na 25-lecie pracy)

Drobne ziarno, rzucone mądrą ręką arcybiskupa Fl. Stablewskiego na zagony wielkopolski, otoczone opieką ks. Piotra Wawrzyniaka oraz jego towarzyszy i następców, poczęło się rozrastać

w drzewo potężne i bogate w owoce, instytucję, znaną dzisiaj w całym kraju jako „Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha“. Nosi ona typowe znamiona dzieła wielkopolskiego i jest wspaniałym protestem przeciw niedowarzonemu twierdzeniu, jakoby zagadnienie wielkiego przemysłu w Polsce przestało zdolności i siły polskie i katolickie, że należy niemal dziękować Opatrzności za okupację tej dziedziny przez żywy obce a niechrześcijańskie.

Kiedy liczni a „genjalni“ i ruchliwi — około siebie — działacze nie potrafili nic więcej, jak klęskę bezrobocia rozkładać w postaci rosnących z dnia na dzień świadczeń na cudze barki, uczy instytucja św. Wojciecha treścią swoją, że możliwa jest zdrowa twórczość, dająca pracę stałą a uczciwie wynagradzaną oraz byt niezależny i godny obywatela.

Nie dla próżnej chwały, ale dla pożytku publicznego warto takie dodatnie objawy przypominać, zwłaszcza, gdy się ku temu słuszną nadarza sposobność. Jest nią niewątpliwie 25-lecie pracy na posterunku kierowniczym Fr. K. Ziółkowskiego, naczelnego dyrektora „Drukarni i Księgarni św. Wojciecha“ w Poznaniu.

Darować zechce Jubilat, niechętny owacjom i obchodom, że dla dobra in-

nych o Nim będzie się mówiło chociażby w krótkim zarysie.

Stanowisko dzisiejsze objął 25 lat temu, powołany na nie z Pleszewa, gdzie prowadził własne i naoczny już bardzo poważne przedsiębiorstwo drukarskie. Dumą i chlubą pozostanie wsi i miasteczek zachodniej Polski, że wydały na służbę „Sprawy“ tych Szamrzewskich, Jackowskich, Chłapowskich, Wawrzyniaków, Laubitzów, Rzepnikowskich, Adamskich, Samulskich, Kłossów, Ziółkowskich i tylu innych, tak, iż chwalebny tworzą legion ludzi dobrze zasłużonych.

Objawszy naczelną pozycję w instytucji św. Wojciecha, włożył w nią dziesięćsi lat bogaty zasób wiedzy, doświadczenia, mądrości życiowej, energii, nieustępującej trudnościom, a nie na ostatku wielkopolskiego idealizmu. Stanowisko swoje pojmował i wypełniał jako placówkę służby publicznej, katolickiej i polskiej.

Dużo się dzisiaj mówi i pisze o Akeji Katolickiej. Otóż słowem obróconem w czyn „akcją katolicką“, transponowaną na dzień powszedni, jest instytucja św. Wojciecha. Że się stała tem, czem jest, po przetrwaniu klęski wojennej, burz powojennych, plagi inflacyjnej i tak zwanego kryzysu, że mimo wszystko pełni swoje zadanie, rozrasta się, skupia około siebie bardzo poważną rzeszę współpracowników, w tem Jubilat dnia pars magna fuit — lwia miał część.

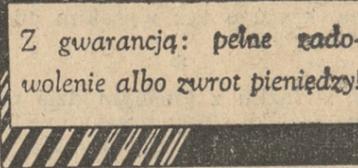
Trzeba to wypowiedzieć szczerze, chociaż się marszczy niechęcią Jego czoło, chociaż, albo właśnie dlatego, że nie lubi o tem mówić ani słuchać.

Wola władz instytucji, życzeniem kolegów i współpracowników było, aby to Jego 25-lecie stało się uroczystością o szerokim zakresie. Zwykłą jednak energją przeprowadził, że zamknęła się w ciśniejszych ramach „rodziny“ św. Wojciecha. Stało się, jak sobie życzył. Własną jednak siłą treści przekracza ona miedze, zakreślone zakładami w centrum miasta, na Jeźcach, Malcie, Wildzie i Śląskiej Kostuchnie, oddziałami w Warszawie, Wilnie i Lublinie i dopomina się uparczywie o hołd, zasłużony trudem, mądrością, prawością, zaletami umysłu, serca i charakteru.

Rozwarta jeszcze przed Jubilattem szeroka, dalsza droga! Niechże nią kroczy z cichą a promienną radością w sercu! Niech nadal sieje dobre ziarno i sprząta piękne żniwo! Niechże Mu towarzyszy głębokie uznanie rodaków i błogosławieństwo Kościoła, którym w wiernej służbie oddaje siebie ofiarnie!

5 gwarancji doskonałego golenia

- 1 Pieniąc się rośnie 250-krotnie
- 2 Zmiękcza zarost w ciągu 1 minuty
- 3 Nie zasycha na twarzy przez 10 min.
- 4 Nadaje włosom zarostu właściwe położenie do golenia
- 5 Dzięki olejki oliwkowemu chroni przed podrażnieniem po goleniu

Z gwarancją: pełne zadowolenie albo zwrot pieniędzy!

nr 9639

parcie zarówno przeciw zbyt arbitralnej władzy, jak przeciw hałaśliwej ulicy. A ponieważ książka taka nie może być zbyt obszerna, skupia ona w sobie stosunkowo najwięcej nowych promieni, nie krępując się dydaktycznym względem na ograniczoną ludzką pamięć.

Właśnie o takich kompendjach uniwersyteckich chcielibyśmy tutaj powiedzieć słów parę. Nie sięgając dalej, za takie dzieło trzeba uznać słynne „Dzieje Polski“ Bobrzyńskiego, choć w nim cel publiczny przeważał nad kształcącym. Więcej faktów, a mniej rozumowań dał w 12 księgach „Historji Polskiej“ Szujski. Kusił się o coś podobnego August Sokołowski. Przeholował w drobiazgach Korzon, stracił panowanie nad szczegółami, gdy wszedł w swoje czasy stanisławowskie, Smoleński. Zbiorowy, wzięły, choć niejednolity wykład historii politycznej dała Akademia Umiejętności w „Encyklopedji Polskiej“ (1920-1923). Za podniętą przedsięwziętych nakładców opracowali różne okresy utalentowani specjaliści pod zbiorowym tytułem „Polska, jej dzieje i kultura“ oraz „Wiedza o Polsce“. Istnieją wreszcie i szeroko się rozeszły czysto uniwersyteckiego typu „Dzieje Polski średniowiecznej“ (do r. 1506) R. Grodeckiego, St. Zachorowskiego i J. Dąbrowskiego, którym dość się przyjrzyć, aby w zestawieniu z powyższymi wydawnictwami powojennymi uprzytomnić sobie, jakiego to podręcznika polskiej historii nowożytnej potrzebuje nasza wyżej wykształcona inteligencja.

Dotąd były próby zbiorowe; chodzi o konstrukcję z jednego odlewu, gdzie jeden sposób myślenia — wolny zresztą od uprzedzeń — prześwieca co najmniej rozwój Polski nowożytnej przedrozbiorowej. Były dzieła ozdobne, ale spowite w nadmiar ilustracji, które podnosiły cenę wydawnictwa ponad siły nabywcze młodzieży i szerokich kół; chodzi o narrację przejrzystą, choćby nie ilustrowaną, ale dającą fakty i myśli w należytych doborze. Były ostatnio wykłady dogmatycznie wyjaśniające, bez dyskusji i polemiki; tak też powinno być i nadal, nie zawadzi jednak zaznajomić czytelnika osobno, dajmy na to pod koniec książki, z odmiennymi zapatrywaniami uczonych na te same zagadnienia.

Zdaje się, że tego typu „Dzieje Polski Nowożytnej“ odpowiedziałyby dojrzałej potrzebie naszego świata studującego i uczącego — a może i potrzebom ludzi czynu.

Władysław Konopczyński

Kraków

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z zagadnień polityki kredytowej

Dziwny jest ten brak jakichkolwiek skutków, jakie w normalnym biegu rzeczy powinnyby wynikać z rozpiętości, zachodzącej w Polsce między oprocentowaniem listów zastawnych i wkładów! Zważmy, że oprocentowanie wkładów oszczędnościowych waha się między 4 i 5 proc. przeciętnie, podczas gdy rentowność listów zastawnych dochodzi do 14 proc., zaś papierów państwowych do 11 proc. Więc w normalnym biegu rzeczy ciulacze powinnyby się przemieszczać od wkładów oszczędnościowych do lokat w papierach. Dlaczego tak się nie dzieje? Dlaczego mimo znakomitej rentowności papierów kurs ich nie rośnie?

Odpowiedź prosta: brak zaufania do papierów! Brak zaufania u publiczności tłumaczy się smutnymi doświadczeniami, datującymi z ostatnich czasów: konwersją listów zastawnych i konsolidacją papierów państwowych.

Inna rzecz, że znaczny odłam publiczności nie orientuje się w zakresie papierów wartościowych, podczas gdy sposób ciulania „na książeczkę oszczędnościową” jest prosty i nieskomplikowany. A to rzecz ważna w Polsce, kraju o tak wysokim odsetku analfabetów...

*

W związku z głośnym dziś postulatem obniżki stopy procentowej, wyłania się kwestja: czy obniżyć oprocentowanie wkładów oszczędnościowych?

Jak już powyżej stwierdziliśmy, przeciętne oprocentowanie wkładów oszczędnościowych waha się w granicach między 4 i 5 proc. Nie jest to nadmiernie dużo. Jest to poziom normalny, przedwojenny. W innych państwach mamy w tej chwili następujące stawki: Francja 2 i 3/4 proc. Belgja 2 i 1/2 proc., Anglja 2 i 1/2 proc. Danja 4 proc. Jak na ubogi nasz organizm gospodarczy, stopa oprocentowania wkładów jest w Polsce niewygórowana.

*

Co natomiast wymaga redukcji — to rozpiętość między stopą Banku Polskiego (5 proc.) i stopą debetową banków prywatnych, która wynosi przeciętnie 9 proc. Wprawdzie rozpiętość ta ma swoje uzasadnienie w wysokim ryzyku rynkowym, z jakim banki polskie muszą się liczyć, niemniej jednak rozpiętość ta jest przesadna. Zdaje się, że w samych kołach bankowych pogląd tutaj wyrażony — ma swoich zwolenników.

*

Zwraca się teraz uwagę (zdaniem naszym, słusznie) na to, że Bank Polski zamało pamięta o swoich obowiązkach, jako rezerwy banków prywatnych. Troska o dobro waluty wy-

Tanie przejazdy na Targi Poznańskie

Liga Popierania Turystyki organizuje szereg pociągów popularnych ze wszystkich dyrekcyj kolei na tegoroczne Targi Poznańskie. W koszty przejazdu będzie włączony bezpłatny wstęp na Targi Poznańskie oraz rozmaite zniżki indywidualne w Poznaniu, a mianowicie: ulgi w hotelach w wysokości 20 proc., w restauracjach 10 proc., w teatrach i operze 25 proc. i w wycieczkach autobusami po mieście, ze zwiedzaniem ratusza, muzeów, zamku, ogrodu zoologicznego i palmiarni 70 proc. zniżki.

Dla osób pragnących podróżować indywidualnie, przewidziana jest karta uczestnictwa, wydawana przez kasy kolejowe w większości stacyj kolejowych w Polsce. Karty uczestnictwa są wydawane bezpłatnie, a opłatę uśkutecznia się w Poznaniu przy wstępie na Targi. Opłata wynosi 3 zł, wzamian za co uzyskuje się kartet uprawniający do wszystkich zniżek lokalnych wyżej wymienionych oraz do zniżki 75 proc. w drodze powrotnej z Poznania do miejsca wyjazdu.

Ponieważ tegoroczne Targi będą największe, jakie się kiedykolwiek w Polsce odbyły, przeto należy oczekiwać, że zjazd na Targi Poznańskie będzie bardzo liczny. Przygotowano na ten cel kilka tysięcy pokoi w cenie od 2—4 złotych.

daje się nadmiernie zaprzętać uwagę naszej instytucji emisyjnej.

Bank Polski większość swoich kredytów udziela bezpośrednio uprzywilejowanej klienteli, która korzysta z dogodnego kredytu naszej instytucji

Zadłużenie państwa polskiego

Według danych ministerstwa skarbu ogólna suma długów państwowych Polski na dzień 1 stycznia 1936 roku wynosiła 4.741.811.044 zł wobec 4.806.106.097 zł na 1 lipca 1935 r., zmniejszyła się więc w ciągu pół roku o 64.295.053 złotych.

Zadłużenie wewnętrzne spadło z 1.496.610.070 zł do 1.459.820.396 zł, a więc o 36.789.674 zł, w czym zadłużenie z tytułu pożyczek z 1.119.334.418 do 1.087.568.987 zł, a inne długi wewnętrzne z 377.275.652 do 372.251.409 zł.

Długi zagraniczne obniżyły się z 2.309.496.027 do 3.281.990.648 zł, czyli o 27.505.379 zł. Długi z tytułu pożyczek zagranicznych spadły z 903.406.067 do 875.378.922 zł, a więc o 28.027.145 zł. Dzięki częściowej spłacie 7 proc. pożyczki włoskiej, 8 proc. pożyczki Dillona, 7 proc. pożyczki stabilizacyjnej i 6 1/2 proc. pożyczki dolarowej z 1930 r. (t. zw. pożyczki zapalczanej).

Natomiast długi wobec rządów państw

obcych podniosły się nieznacznie, wynosiły bowiem na dzień 1 lipca 1935 roku 2.081.454.044 zł, a na 1 stycznia r. b. — 2.081.975.810 zł. Wzrost tej kategorii długów tłumaczy się zwykłą dolara wskutek czego dług wobec Stanów Zjednoczonych A. P. aczkolwiek utrzymał się w dolarach na niezmiennym poziomie 206.057.000 dol., wzrósł po przeliczeniu na złote o 3.348.426 zł do kwoty 1.090.299.101 zł. Równocześnie jednak spadły wskutek częściowej spłaty długi w stosunku do Danji, Holandji, Norwegji, Szwecji i Anglji, tak, że ogólny wzrost zadłużenia wobec rządów państw wynosi po przeliczeniu na złote tylko przeszło pół miliona złotych.

Trzecia wreszcie kategoria długów zagranicznych, to długi likwidacyjne po b. monarchji austriacko-węgierskiej. Zadłużenie to utrzymało się na niezmiennym poziomie i wynosiło na 1 stycznia r. b. — 324.635.916 złotych.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Przyjmowanie walorów na należności podatkowe zaległe i bieżące.** W formie załącznika do okólnika min. skarbu z dnia 21 marca br. ukazała się instrukcja w sprawie przyjmowania walorów na należności podatkowe zaległe i bieżące. Instrukcja u-mawia: a) przyjmowanie na zaległości podatkowe obligacji 5 proc. państwowej renty ziemskiej, b) przyjmowanie na zaległości podatkowe obligacji 3 proc. państwowej renty ziemskiej, c) przyjmowanie skryptów dłużnych skarbu państwa, d) zaliczanie na poczet zaległości podatkowych wynagrodzenia za grunty przymusowo wykupione oraz przejęte na własność państwa, e) przyjmowanie na zaległości podatkowe 4 1/2 proc. listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego, f) przyjmowanie obligacji 6 proc. pożyczki narodowej na spłatę należności z tytułu podatku od spadków i darowizn, g) przyjmowanie obligacji 6 proc. pożyczki narodowej i 5 proc. pożyczki konwersyjnej z 1924 r. na spłatę odroczonej zaległości w podatkach państwowych: gruntowym, przemysłowym od obrotu, dochodowym (dział I), od nieruchomości od lokali, od placów budowlanych i wojskowym, h) przyjmowanie 4 proc. pożyczki konsolidacyjnej.

Z KRAJU

(k) **Nerwowość na giełdzie paryskiej.** Wielką pobudliwość, panującą na rynku francuskim charakteryzuje fakt, że giełda paryska w dniu 20 bm. przy zamknięciu swoim wykazała wbrew ogólnej tendencji na innych giełdach ponowne wzmocnienie funta szterlinga, dolara oraz florena. Impuls ten, wychodzący z giełdy paryskiej, nie znalazł odbicia w Londynie ani w poniedziałek, ani we wtorek, gdzie notowania franka pozostały bez zmiany prawdopodobnie dzięki skutecznej interwencji angielskiego funduszu walutowego. Jeśli chodzi o inne dewizy, to są one notowane w Londynie bez żadnych zmian. Nie pozostało to bez wpływu na kształtowanie się nastrojów na giełdzie paryskiej, która pod koniec posiedzenia wykazała obniżenie kursu funta. Floren holenderski wzrósł w Zurychu i w Warszawie. Inne dewizy wykazały bardzo nieznaczne odchylenia.

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** W Dzienniku Ustaw nr. 28 z dn. 20 kwietnia ukazały się m. in. następujące ustawy o charakterze gospodarczym: z dn. 4 bm. o przejęciu przez skarbu państwa niektórych zobowiązań finansowych m. Gdyni (poz. 216); z dn. 9 bm. o wywłaszczeniu nieruchomości na cele budowy portów i innych urządzeń morskich (poz. 220), z dn. 9 bm. w sprawie zmiany ustawy z dn. 18 grudnia 1919 r. w czasie pracy w przemyśle i handlu (poz. 222); z dn. 9 bm. o zatwierdzeniu zmian statutu Banku Polskiego (poz. 224). W tym samym numerze Dziennika Ustaw ukazały się m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym: rozp. min. skarbu w porozumieniu z ministrami przemysłu i handlu oraz rolnictwa i ref. roln. o zmianie rozporządzenia z dn. 25 października 1934 r. w sprawie zwrotu cla przy wywozie niektórych towarów (230); rozp. min. skarbu z dn. 1 bm. w sprawie opłat stempelowych od pism, sporządzanych w związku z konwencją i uporzadkowaniem długów rolniczych (poz. 231); rozp. min. rolnictwa i reform roln. z dn. 9 bm., wydane w porozumieniu z ministrami skarbu i sprawiedliwości w sprawie zmian w rozp. z dn. 7 grudnia 1926 r. do ustawy o wykonaniu reformy rolnej (poz. 233).

(k) **Żydowscy zbożowcy organizują się.** Niedawno odbyła się w Warszawie narada kilkunastu większych kupców zbożowych Żydów z całej Polski. W wyniku narad, dotyczących handlu wewnętrznego i eksportu płodów rolnych, postanowiono utworzyć branżowe zrzeszenie przy żydowskiej Centrali Związku Kupców. (l).

Z ZAGRANICY

(z) **Pierwszy zjazd kupiectwa polskiego w Stanach Zjednoczonych.** W Cleveland odbyło się otwarcie pierwszego zjazdu kupiectwa polskiego w Stanach Zjednoczonych przy udziale około 900 osób, reprezentujących wszystkie ośrodki polskie w Stanach Zjednoczonych oraz delegacji z Polski i Kanady. Równocześnie dokonane zostało otwarcie wystawy zorganizowanej przez nowojorską polsko-amerykańską izbę handlową. Zarówno wystawa, jak i sam zjazd obudziły znaczne zainteresowanie w tutejszych kołach kupieckich.

WYSTAWIAMY

26. IV - 3. V. 1936

NA TARGACH POZNAŃSKICH

Znaczkę reklamowe dla wystawców na tegorocznych Targach Poznańskich

Typ. RT 2 1/2 K. M. . . . . 850,— zł
(wolny od podatku)

Typ. KM. 200 Luksus 7 K. M. 1350,— zł

Typ. Sport 350 9 K. M. . . . 1690,— zł

Typ. SB 350 11 K. M. . . . . 1900,— zł

Typ. SB 500 Luksus
z start. elektryczn. 15 K. M. 2450,— zł

Ceny rozumieją się łącznie z cłem loco składy sprzedaży

Reprezentacja Samochodów

Auto Union Büssing NAG

Stanisław Sierszyński

Poznań, Pl. Wolności 11 — Telefon 13-41

Pr 3991-16.65

Polski Concours Lepines w Poznaniu

Wzrost działu wynalazków na Targach znamionuje, że myśl przewodnia, jaka kieruje organizacją tego działu, jest słuszna. Chodzi mianowicie o to, by niewytwarzane jeszcze fabrycznie przedmioty na jednym miejscu ześrodkować, pokazując jak największe ilości fabrykantom, którzyby mogli tam znaleźć nowe artykuły do wytwarzania. Pierwsza próba przed dwoma laty zgrupowała zaledwie 12 wynalazków. W ub. r. było ich już 81, w tym roku przeszło 170. Są tu najrozmaitsze przedmioty, zaczynając od półki podróźnej, służącej w czasie jazdy koleją jako stolik lub oparcie, żarówka, którą każdy może po zużyciu regenerować w domu, projekcji kolorowych filmów, zdejmowanych na podstawie optycznej kolorów dopełniających, wrotek na kulkach łożyskowych, które mogą spowodować przewrót w sporcie turbinowym, oparte na zupełnie nowym pomysle, sztuczny kauczuk, sztuczna skóra lub klucze szyfrowane do zamków elektrycznych, ciekawe mechanizmy nożne dla udogodnienia i przyspieszenia pracy na maszynach do pisania, a kończąc na rozmaitych drobniactwach, jak aparat do stawiania baniek lub zracjonalizowana parasolka z palką po jednej stronie.

Patrząc na te rzeczy i na szereg innych, człowiek się zapytuje, czemu istotnie tak proste a rewelacyjne w swojej nowości przedmioty nie są już oddawna wytwarzane. Są tu jednakże rzeczy i bardzo poważne, jak np. zastosowanie radu w rozmaitych formach, specjalne typy napędu w samolotach, rozruszniki do samolotów i samochodów, rozmaite formy reklamy samoświecącej bez użycia prądu, przyrządy do zabezpieczania zatrucia przed gazem, nowe formy tkanin, specjalne typy wiatraków retorów, plugi samoczynne, zakładające automatycznie dreniarze i wiele, wiele innych.

Związek Fabrykantów sformował komitet, który dla każdego działu wynalazków powołał ekspertów. Ekspertom ci będą premjowali w czasie trwania Targów wynalazki, mając na uwadze cel tego działu targowego, a więc przedewszystkiem zdolność fabrykacyjną wynalazku i jego istotną praktyczność; następnie komercyjną wartość ze względu na rynek, jaki dany artykuł stanowi w produkcji. Premjowanie przez Związek Fabrykantów wynalazków niewątpliwie ułatwi w znacznym stopniu wynalazcom zbycie patentów. Przy tej okazji warto przypomnieć, że wynalazki nieopatentowane, wystawione na Targach Poznańskich, korzystają z 6 miesięcznej ochrony, która w zupełności wystarcza, by wynalazek zgłosić do opatentowania, szczególnie, gdyby uzyskał premję finansową, umożliwiającą pokrycie związanych z tem kosztów.

Krótkie informacje gospodarcze

— W myśl życzenia min. opieki społecznej Związek izb przem.-handl. przedstawił ostatnio ministerstwu listę kandydatów na członków specjalnej komisji dla zbadania możliwości uproszczenia techniki ubezpieczeń społecznych.

— Na jesieni b. r. w czasie od 23 sierpnia do 11 października odbędzie się w Warszawie wystawa przemysłu metalowego, elektrotechnicznego i radiotechnicznego.

— Przeciętne zarobki Czechosłowacji w r. 1935 w porównaniu z r. 1934 spadły przeciętnie o 14%.

TEATR WIELKI

W sobotę, dnia 25 b. m. o godz. 8-mej **PREMJERA**
opery Jerzego Fr. Händla

„JULIUS CAESAR“

Świętem muzycznym naszego miasta będzie wystawienie opery Händla „Julius Caesar“ z okazji 300-nej rocznicy urodzin genialnego mistrza tonów. Pierwszorzędna obsada wokalna oraz świetne przygotowanie muzyczne przyczynią się do uświetnienia rocznicy Händla. Wszystkie role powierzono czołowym artystkom jak np. pp.: Halinie Dudicz (Cleopatra), Dr. Roessler-Stokowskiej, Zen. Dolnickiemu (Caesar), R. Wradze, R. Cirinowi, M. Sumickiemu i A. Warchalewskiemu. Kierownictwo muzyczne spoczywa w rękach dyr. Dr. Z. Latoszewskiego — reżyserja Karola Urbanowicza.

Nowe dekoracje i kostjomy projektu art.-mal. Z. Szpingiera. Tańce egipskie układu M. Statkiewicza wykona cały zespół baletowy z Z. Grabowską na czele.

Wystawienie na naszej scenie opery „Julius Caesar“, które jest pierwszym w Polsce, wywołało zrozumiałe zainteresowanie w kołach kulturalnych.

ng 8337

Pierwszy atak gazowy 22 kwietnia 1915

Już na początku 1915 r. zaczęły obiegać wieści, że Niemcy fabrykują gazy bojowe o właściwościach duszących i trujących. Zresztą artykuły w prasie państw neutralnych, inspirowane przez wywiad niemiecki, o rzekomych przygotowaniach państw koalicji do zastosowania gazów trujących, świadczyły już wyraźnie o przygotowaniach Niemiec do złamania konwencji Haskiej, zabraniającej użycia środków trujących oraz wszelkiej broni, działającej przez zatrucie.

Środków trujących używano jeszcze w starożytności. Podczas wojen peloponeskich (431—404 przed Chr.). Spartanie posługiwali się siarką i arsenem, które, wydzielając ostre i trujący dym, zmuszały przeciwników do opuszczenia okupowanych terenów, a nawet twierdz. W średniowieczu i później stosowano w walkach rozmaitego rodzaju środki chemiczne o większej lub mniejszej sile działania. W czasie wojny krymskiej (1854—1856) Anglicy byli już w posiadaniu granatów, wypełnionych związkami arsenu, ale rząd angielski zakazał władzom wojskowym użycia ich.

W czasie wojny światowej po raz pierwszy użyli gazów trujących Niemcy w bitwie pod Ypres (zachodnia Flandria) w dniu 22 kwietnia 1915 r. Na początku kwietnia jeniec niemiecki, schwytyany przez patrol francuski,

zeznał, że Niemcy przygotowują się do przeprowadzenia ataku gazowego na okopy francuskie, opisał nawet dokładnie, jak ten atak ma się odbyć, ale dowództwo francuskie zlekceważyło to ostrzeżenie.

Atak wyznaczony był przez dowództwo 4 armji niemieckiej na godz. 6 m. 45 rano, musiano go jednak prze-

sunąć na późniejszą godzinę, gdyż dnia tego zrana panowała zupełna cisza w powietrzu. Niemcy bowiem zamierzali przeprowadzić pierwszy swój atak gazowy przez wypuszczenie gazów lotnych z rezerwuarów metalowych. Atak taki, zwany napadem falowym, może być urzeczywistniony tylko przy odpowiednim kierunku wiatru, wywołującym falę gazową. O godzinie 6 po południu powiał wiatr z północy o przeciętnej szybkości 2 m/sec. Na sygnał, dany przez artylerję zapomocą czerwonych rakiet, na całej przestrzeni pierwszej linii okopów niemieckich otworzono cylindry gazowe, ustawione przeciętnie po 1 dużym lub 2 małych na metr.

Z okopów niemieckich uniosła się momentalnie gęsta chmura ciężkiego dymu, koloru żółtawo-zielonego i pędzona wiatrem, dosięgnęła okopów francuskich. Działanie gazu było tak gwałtowne, że pierwsza linja dywizji francuskich wojsk kolonialnych nie była zdolna do akcji. Dym skrywał wszystko i kładł trupem tysiące żołnierzy francuskich: żołnierze z pianą na ustach rzucali się na ziemię i umierali w konwulsjach. Dnia tego 5000 żołnierzy francuskich zginęło od gazów, a 1.600 jeńców i 50 dział stało się łupem wroga.

Od tego dnia aż do końca wojny światowej gazy stały się jednym z narzędzi walk po obu stronach walczących: ich ofiarą padło prawie 900.000 żołnierzy.

M. D.

OXFORD — CAMBRIDGE

Studenci angielskich uniwersytetów Oxford i Cambridge rywalizują ze sobą nietylko na Tamizie, ale również na planszy szermierczej. Na zdjęciu fragment zawodów.

Syn prezydenta U. S. A. aktorem filmowym

John Roosevelt, syn prezydenta Stanów Zjednoczonych, zaangażowany został do jednej z największych amerykańskich wytwórni filmowych w charakterze aktora. Roosevelt zadebiutował na ekranie jeszcze w tym sezonie. Pierwszym wskazówką w nowym fachu udzielił mu popularny aktor Wallace Beery.

Nowy aparat ratowniczy na wypadek pożaru zaprezentowano obecnie w Londynie. Konstrukcja aparatu bardzo uproszczona. Aparat sam lekki, łatwo przenośny i łatwo „zaczepialny”. Składa się z kapsuły metalowej i cienkiego powłoka drucianego, rozwijającego się podczas użytku — jak to widzimy na zdjęciu — w sposób powolny, ale raptowny.

Mężowi nie groź nawet pobożnym życzeniem...

Przed sądem paryskim rozegrała się niecodzienna sprawa rozwodowa, w której główną rolę odegrały przykazania małżeńskie w liczbie dziesięciu, sformułowane przez żonę dla użytku męża.

Rzecz miała się tak. Mademoiselle Yvette poznała w towarzystwie miłego dżentelmana londyńskiego, Freda Turnera. Spodobali się sobie, po kilku tygodniach Turner oświadczył się Yvette, rodzice jej razili zgodę na ślub obojga, i tak oto młoda para osiadła w Paryżu na stałe pod wspólnym dachem.

Szczęście w zakątku nie trwało jednak długo. Charaktery i temperamenty małżonków różniły się zbytnio między sobą. Po dwóch zaledwie miesiącach wspólnego pożycia stanęli małżonkowie Turnerowie przed krótkimi sądownymi, prosząc o udzielenie rozwodu. Jako powód rozterki podał Turner fakt, iż żona jego ułożyła tablicę przykazań dla męża i, przepisana pięknie i czytelnie, oprawiła w ramki pod szkłem i zawiesiła na ścianie w miejscu widocznym dla wszystkich. Przykazania te Turner przyniósł z sobą i pokazał sądowni jako corpus delicti. Z wysokości fotelu sędziowskiego odczytane przykazania opiewały, co następuje:

- 1) Bądź zawsze wyrozumiały dla żony;
- 2) Nie traktuj jej jako zabawki ani też jako mularz roboczego;
- 3) Zostaw jej trochę wolnego czasu;
- 4) Gdy wychodzisz, mów zawsze, kiedy wrócisz;
- 5) Mów zawsze, dokąd wychodzisz;
- 6) Jeśli ci się coś w moim postępowaniu nie podoba, nie krytykuj nigdy w obecności osób trzecich;
- 7) Mów mi zawsze po imieniu i nie wołaj nigdy „Halo” gdy chcesz coś odemnie, jestem bowiem twoją żoną i zasługuję na szacunek;
- 8) Nie mów nigdy źle o twoich przyjaciółach;
- 9) Dawaj mi zawsze trochę pieniędzy na drobne wydatki i nie żadał proszę, obrachunku;
- 10) Nie żadał

drzwiami, rozmów się raczej ze mną.

Odczytawszy z poważną miną listę o-wych życzeń, zapytał sędzia p. Yvette, co miała na myśli, wywieszając je na ścianie pod szkłem i w ramce. Zapłoniła i zawstydzona, odrzekła p. Turner, iż nie przypuszczała nigdy, że skromne jej życzenia mogą tak dalece podrażnić ambicję męża, a właśnie przez wywieszenie ich na ścianie chciała załagodzić spory i stworzyć solidną podstawę dla zgody małżeńskiej. Widząc jednak, że małżonek odnosi się zdecydowanie wrogo od jej szczerzej inicjatywy, p. Yvette rezygnuje ze wspólnego pożycia i gotowa jest powrócić do domu rodziców. Turner, jak łatwo można wywnioskować z przebiegu sprawy, otulił się płaszczem milczenia i obrażonej godności własnej.

Istnieje przysłowie japońskie: „Kobiety nie bij nawet kwiatem”.

Po tej sprawie możnaby zaryzykować nowe przysłowie: „Mężowi nie groź nawet pobożnym życzeniem”.

Kararyjski marmur na angielskim wybrzeżu

Gdyby nie sankcje, nikomu nie przyszłoby na myśl dobywać z morza, w pobliżu Devon zatopionych tam przed 55 laty, bloków marmuru kararyjskiego. Wprawdzie zapotrzebowanie tego materiału nie jest w Anglii tak wielkie, jak, dajmy na to vermouthu, czy parmezanu, przysmaków wysoko w Anglii cenionych, i mimo sankcji wciąż jeszcze osiągalnych, ale za cenę złota. Tak samo z marmurem. Cena marmuru kararyjskiego w porównaniu z okresem przed sankcjami wzrosła dziesięciokrotnie.

Towarzystwo, zajmujące się wydobywaniem z morza zatopionych skarbów, przypomniało sobie, że w 1881 roku w czasie wyjątkowo gwałtownej burzy szalejącej na wybrzeżach angielskich, zatonał w pobliżu Devon żaglowiec, wiozący 200 tonn mar-

mur kararyjskiego, przeznaczonego dla Londynu. Przystąpiono do prac nad wydobywaniem zatopionych bloków. Dotychczas wydobyto około 100 tonn.

Do znacznych kosztów tej imprezy, dołączyły się jeszcze kłopoty natury fiskalnej. Angielskie władze celne odmówiły przedewszystkiem pozwolenia na przywóz marmuru. Radca prawny towarzystwa w długim wywodzie, wykazał, że marmur, który przeleżał 55 lat na dnie morza w obrębie 3 milowej strefy wód terytorjalnych, nie jest produktem importowanym dopiero obecnie, lecz w znaczeniu prawnym przywieziony został już przed 55 laty. Wobec tego władze celne wystąpiły o zapłacenie znacznych sum tytułem opłat celnych Trzeba było nowego wywodu, wykazującego, że w okresie sprowadzenia marmuru, nie obowiązywały w Anglii cła. Sprawa przeszła przez szereg instancji, — zdążyła oczywiście „drogę” tę zrobić w niecałe trzy miesiące i towarzystwo mogło już bez żadnych przeszkód rzucić znaczne zapasy marmuru na rynek angielski, osiągając poważne ceny.

Jednoczesny zgon 75-letnich dwojaczek

I tak też bywa. Bracia James i Archibald Marshall urodzili się przed 75 laty jednego dnia i godziny w Londynie. Do 35-go roku życia mieszkali razem. Później James osiedlił się w Szkocji, a Archibald wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Tam spędził blisko 40 lat, pracując jako farmer. Przed kilku laty sprzedał swoją posiadłość i powrócił do Anglii. Zachorował w Londynie, przeżył operację i jako rekonwalescent umieszczony został w sanatorium w hrabstwie Surrey, gdzie zmarł nagle. W kilka godzin później wdowa po Archibaldzie otrzymała depeszę od żony Jamesa Marshalla, iż tenże zmarł nagle tego samego dnia. Obaj bracia zmarli o jednej i tej samej godzinie, oddaleni od siebie zaledwie o 50 kilometrów. Wiadomość o tym dziwnym zbiegu okoliczności podały pisma londyńskie, opatrując ją uwagami, zredagowanymi w stylu i pod adresem zwolenników okultyzmu.

Niema wielkiego narodu bez oświaty

Wspierajcie T. C. L.
kupujcie nalepki, składajcie ofiary
na Dar Narodowy 3-go Maja.

RADJO

Przyrost abonentów radja w miastach

W roku ubiegłym przyrost abonentów „Polskiego Radja” na wsi wyniósł 110 proc. osiągając ogólną cyfrę 193.274 abonentów wiejskich. Miasta, które posiadają 458.462 abonentów są w znacznie wyższym stopniu zradjofonizowane, nie mogą już osiągnąć takiego przyrostu. Jednakże w Gdyni przyrost abonentów wyniósł — 89 proc., w Toruniu — 58 proc., w Sosnowcu — 40 proc., w Częstochowie i Chorzowie — 38 proc., w Bydgoszczy — 35 proc., w Katowicach — 31 proc., w Stanisławowie — 29 proc., w Białymstoku — 28 proc., w Grudziądzu i Krakowie — 25 proc., w Łodzi, Poznaniu i Bielsku — 24 proc., w Brześciu i Kaliszu — 22 proc., w Warszawie — 19 proc., w Wilnie 17 proc., w Radomiu 16 proc., i we Lwowie — 9 proc.

W ten sposób Warszawa ma 78.347 abonentów, Łódź — 25.111, Lwów — 19.905, Poznań — 12.085, Katowice — 11.466, Kraków 10.513, Wilno — 8.059, Chorzów — 7.134, Bydgoszcz — 6.293, Gdynia — 5.611, Toruń — 5.080, Białystok — 4.027, Sosnowiec — 3.692, Częstochowa — 3.543, Radom — 2.916, Grudziądz — 2.730, Wielkie Hajduki — 2.411, Bielsk — 2.406, Brześć — 2.332, Kalisz — 2.057. Pozostałe miasta mają poniżej 2.000 abonentów.

W poszczególnych dyrekcjach pocztowych

Polskie Radjo 1 kwietnia rb. liczyło 551.736 zarejestrowanych słuchaczy. W sumie tej największej abonentów ma oczywiście Dyrekcja Poczta Warszawska — bo 206.314, po niej idzie katowicka, która liczy 62.758, lwowska — 62.537, krakowska — 55.940, bydgoska — 40.067, poznańska — 38.370 i wileńska — 34.176.

Najsilniej zradjofonizowane jest centrum państwa. Południowa połać kraju silniej niż północna, a co ciekawe — zachodnie Kresy tylko nieco silniej niż wschodnie.

Radjo na wsi

Z 552.000 radjoabonentów, mieszkało na wsi około 200.000 abonentów. Oczywiście nie każdy słuchacz radja mieszkający na wsi jest rolnikiem. I tak z pośród abonentów radja, mieszkających na wsi, rolników w ścisłym tego słowa znaczeniu, a więc ludzi żyjących z rolnictwa, jest niewiele ponad 100.000. Połowa wszystkich radjosłuchaczy rolników mieszka w centralnych województwach, w warszawskim, lubelskim i kieleckim, a więc w zasięgu dobrej słyszalności stacji raszyńskiej na takim aparacie detektorowym, około 20.000 zaś w Małopolsce, w okolicach Krakowa i Lwowa. — W porównaniu z marcem roku ubiegłego ilość radjoabonentów rolników podwoiła się w Polsce, co jest pewnego rodzaju rekordem.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Na XVI-lecie korporacji Surma

Przyszłość do nas należy.

Idziemy po nią, ożywieni duchem rycerskim, cześć bronić gotowi, a opasani wstęgą trójbarwną: zieleni, złota i czerwieni — wnieść chcemy w życie narodu — twórcze pierwiastki i zasłużyć się dobrze dla promiennej przyszłości narodu polskiego.

*

Młodość słusznie nazwano najpiękniejszym okresem życia ludzkiego, a perłą tego okresu — to czasy uniwersyteckie, młodzież akademicka.

Młodzież ta pracując na uczelniach, w prosektorjach, mozoląc się, na seminarjach i ćwiczeniach, pracując na chleb i dach nad głową — tęskni całą duszą do szlachetnego i prawego typu polskiego, wolnego od obcych naleciałości i wspomnień niewoli.

Młodzież dąży całkiem słusznie do wzajemnego wychowania się. Uczelnia wyższa nie daje, bo dać nie może pełnego wychowania swoim adeptom; obdziela ich wiedzą teoretyczną i rzeczy pozostawia swemu biegowi. Tu idzie w sukurs ze swymi metodami wychowania korporacja.

Uzasadnienie bytu korporacji akademickiej tkwi właśnie w tym, iż ta ścisła organizacja wychowawcza dopełnia braki życiowe, daje młodzieńcowi możliwość przygotowania się do życia we wszystkich jego przejawach; korporacja jest jedyną organizacją, która zadanie to spełnić może należycie. Staje się więc szkołą charakteru i honoru, w której każdy czuwa nad postępowaniem swoim i swoich braci. Nie należy lekceważyć zadań korporacji w zakresie wyrobienia umiejętności zachowania się w życiu potocznym, dania zatem swym członkom tego, co się nazywa wyrobieniem towarzyskim a co tak często jest niedoceniane i pomijane, jako nieistotne.

Stronę ideową korporacji wypełnia deklaracja ideowa ogólnokorporacyjna. Praca tyloletnia dała pożądane wyniki, bo niema dziś korporanta, któryby nie miał silnego kręgosłupa ideowego i nie orientował się w aktualnych zagadnieniach natury zasadniczej. Korporanci są najwyższymi realizatorami swej idei narodowej w życiu. Śmiało zaryzykować można powiedzenie, że korporacje są strażą przednią życia narodowego na wyższych uczelniach Polski.

Tak prosta, jak prosto idziemy do celu, jest idea korporacyjna: ukształtowanie młodzieńca, na którego barkach spoczną kiedyś nawy państwa, na prawdziwie prawego obywatela. Tylko tyle, tak niewiele, a zarazem taki ogrom tkwi w posłannictwie ruchu korporacyjnego.

To jest dogmatem, którego zmienić nie wolno, bo nie byłoby wtedy korporacje — korporacjami.

*

Korporacja akademicka „Surma” święci w miesiącu lutym szesnastoletnie swoje działalności. Dnia 24 lutego minęło bowiem lat 16 od chwili założenia A. T. Surma, obok „Bratniej Pomocy” najstarszej organizacji na naszym uniwersytecie.

Akad. Tow. Surma było prototypem życia korporacyjnego w Poznaniu. Powstała wówczas, kiedy na uniwersytecie poznańskim nie istniała jeszcze korporacja. Mimo, że towarzystwo miało za zadanie działalność kulturalną w szerszym tego słowa znaczeniu, to jednak już od założenia swego wytknęło sobie i realizowało cele, objęte dzisiejszą ideologią korporacyjną. Świadczy o tym charakter zebrań, noszenie przez członków zwyczajnych odznaki uchwalonej na zebraniu w dniu 10 marca 1920 w postaci dwubarnej przepaski, składającej się z zieleni i złota, dalej tablica z herbem i cyrklem, oraz noszenie czapek koloru zielonego.

Punkt ciężkości działalności organizacji przesuwają się powoli z pracy kulturalnej na pracę społeczną. Wojna bolszewicka i akcja plebiscytowa na Mazurach i Górnym Śląsku otwiera nowe horyzonty dla towarzystwa: pracę dla wielkości i potęgi Odrodzonej Polski. Nazromadzone zasoby doświad-

czenia pozwalają przetrwać okres próby i stanąć w jednym szeregu z bratnimi korporacjami do pracy w kraju.

W dniu 14 kwietnia 1921 r. A. T. Surma przyjmuje szaty korporacyjne, zatrzymując tę samą nazwę, barwy również te same, dodając tylko kolor trzeci: czerwien. A cóż najbardziej jest charakterystyczne, że założyciele A. T. Surma są równocześnie założycielami korporacji.

Od tego okresu począwszy korporacja systematycznie rozwija się, wy-

chowując liczny zastęp ludzi w myśl hasła swego „Deus et Patria”.

*

Stoimy na progu pracy w dalsze lata i wzrokiem staramy się przebić zasłonę, za którą kryje się niewidoma przyszłość. Wiemy, co zostawiamy za sobą. Wierzymy, że nasze idee i hasła, nasze zasady, cały nasz światopogląd zapanuje nad innymi hasłami i teoriami.

To jest nasza wiara!

M. M.

Marjo, Patronko Polskiej Młodzieży Akademickiej

Polska Młodzież Akademicka znana ze swego gorącego patriotyzmu i szczerzej wiary chce dać wyraz swym uczuciom katolickim i swemu synowskemu przywiązaniu do Królowej Korony Polskiej, Matki Boskiej Częstochowskiej.

W dniu 24 maja 1936 roku Polska Młodzież Akademicka przybędzie w pielgrzymce na Jasną Górę, by na wzór Jana Kazimierza złożyć śluby swoje i obrać uroczystość Marię, Matkę Bożą, Patronkę Polskiej Młodzieży Akademickiej.

Rota ślubowania akademickiego została zatwierdzona przez J. E. ks. biskupa Szlagowskiego, jako dożywotniego opiekuna młodzieży akademickiej. Równocześnie młodzież akademicka jako votum złoży ryngraf, na którym wyrzyto ślubowanie. Projekt votum wykonał inż. Gałęzowski. Ryngraf jest ze złota i został ozdobiony drogiemi kamieniami; klejnotami. Klejnoty i biżuterie na ten cel ofiarowały bezimiennie pewne panie.

Msze św. w dniu 24 maja b. r. celebrować będzie na Jasnej Górze J. Em. ks. kardynał Prymas dr. August Hlond, uproszony przez poznański i warszawski komitet pielgrzymki.

Nawiązano łączność ze wszystkimi środowiskami akademickimi: Gdańskiem, Krakowem, Lublinem, Lwowem, Poznaniem, Warszawą i Wilnem. Środowiska: Poznań, Warszawa i Lublin urządziły specjalne akademie marjańskie, celem propagandy idei pielgrzymki.

„Wielka Boga — Człowieka Matko, Najświętsza Dziewico! my, młodzież akademicka z całej Polski zebrana, prawowierni spadkobiercy odwiecznej proajców naszych pobożności, upadając do stóp Twoich Przenajświętszych, Ciebie Matkę Bożą i Królowę Korony Polskiej obieramy na wieczne czasy za Matkę i Patronkę Polskiej Młodzieży Akademickiej i oddajemy pod Twoją przemożną opiekę wszystkie wyższe Uczelnie

KRONIKA ŚRODOWISK

— **KRAKÓW.** Zjazd Sodalicyj Akademickich. W dniach 18 i 19 b. m. odbył się XIII Zjazd Sodalicyj Marjańskich Akademickich, zwołany w związku z 30-letnią rocznicą istnienia Sodalicyj Marjańskiej Studentek U. J. W ten sposób — po pięcioletniej przerwie — wznowiono tradycyjne zjazdy sodalistek-akademiczek. Wzięły udział przez swe delegatki środowiska lwowskie, warszawskie, wileńskie, lubelskie i poznańskie.

Zjazd rozpoczęto wysłuchaniem mszy świętej w kaplicy S. S. Urszulanek. Uroczysta inauguracja odbyła się w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego. Otworzył je — jako gospodarz gmachu — rektor Maziarski, który przemówienie swe poświęcił zbliżającej się pielgrzymce do Częstochowy. Z kolei składali życzenia ksiądz metropolita Sapieha, ks. Kosibowicz, przedstawicielki, biorących udział w Zjeździe środowisk, oraz przedstawiciele szeregu organizacji katolickich. Wśród licznie zgromadzonej publiczności znajdowało się wiele osób z pośród krakowskiego duchowieństwa i sfer katolickich, między innymi szereg profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego.

i Polskę całą. Wsłuchani bowiem w mocarne glosy wielkiej przeszłości naszej, wpatrzeni w świetlane obrazy chwały narodowej, wierzymy mocno, że Ojczyzna miła wtedy tylko potężną i szczęśliwą będzie, gdy przy Tobie i Synu Twoim jako córka najlepsza wytrwa na wieki.

„Przyrzekamy przeto i ślubujemy Chrystusowi Królowi i Tobie Królowej naszej, Patronce Polskiej Młodzieży Akademickiej, że zawsze i wszędzie stać będziemy przy świętej wierze Kościoła Katolickiego w synowskiej uległości dla Stolicy Apostolskiej.

„Przyrzekamy i ślubujemy, że wiary naszej bronąć i według niej rządzić się będziemy w życiu naszym osobistym, rodzinnym, społecznym, narodowym, państwowym.

„Przyrzekamy i ślubujemy, że z wszelką usilnością szerzyć będziemy cześć i nabożeństwo dla Ciebie,

że każdego roku w uroczystej pielgrzymce przychodząc będziemy na Jasną Górę, jako wybrani synowie Twoi do stóp Matki naszej umiłowanej.

„Tak nam dopomóż Bóg i Ty Boga-rodzico Dziewico, Bogiem sławiona Maryjo! Marjo, Patronko Polskiej Młodzieży Akademickiej, módl się za nami!”

Ksiądz Michalski wygłosił prelekcję na temat „Wiedza jako składnik ideału katolickiego”. W czasie obrad, które zapełniły obydwie dni, wygłoszono referaty: „U podstaw pracy sodalicyjnej” i „O znaczeniu charakteru sakramentalnego w życiu Kościoła”.

Poza tem omawiano obszernie sprawozdania z działalności poszczególnych sodalicyj i zajęto się specjalnie dokładnie sprawą pielgrzymki do Częstochowy.

— LWÓW. Przedłużenie wakacji.

W związku z krwawymi wypadkami i obecną sytuacją we Lwowie władze lwowskich szkół akademickich odroczyły rozpoczęcie trzeciego trymestru po świętach Wielkanocnych na dzień 27 kwietnia b. r. Zdaje się, że niektórym czynnikiem, chodzi o to, żeby powstrzymać przyjazd młodzieży prowincjonalnej z prowincji do Lwowa w związku z możliwą reakcją przeciw agitatorom żydowskim.

RUCH SAMOPOMOCOWY

— **LWÓW.** Święcone w lwowskich „Bratniakach” odbyło się w tym roku, jak zwykle uroczystość. W „Bratniaku” U. J. K. obecnych było przeszło

70 kolegów, nie mających gdzie spędzić świąt. Wspaniałe przemówienie wygłosił ks. dziekan wydziału teologii prof. Wyszyński. Obecni byli również rektor Czekanowski, dziekan Koskowski, oraz prof. Bujak i Modelski. W imieniu młodzieży przemawiali kol. Burda i Zdziałka. Wszyscy obecni koledzy zostali następnie zaproszeni przez „Bratnią Pomoc” na cały okres świąt jako goście. Podobna uroczystość zgromadziła w Bratniaku Politechniki około stu kolegów. Na obu uroczystościach zebrana młodzież śpiewała pieśni wielkanocne, a następnie studenckie.

— **WARSZAWA.** Święcone studentów na uniwersytecie. Spora salka kuchni Akademickiej „Bratniej Pomocy” Stud. Uniwersytetu Warszawskiego zapełniła się uczestnikami tradycyjnego święconego.

Od paru już lat „Bratniak” organizuje „opłatki” i „święcone”, gromadząc przy ogólnym stole koleżanki i kolegów, zmuszonych do spędzenia świąt poza domem rodzinnym.

Święcone w tym roku zaszczytliwi swą obecnością dostojni goście ks. ks.: dziek. Stowańczyk i rekt. Detkens, oraz profesorowie Wajgiel, Maruskiwicz i Rafacz.

Po odmówieniu modlitwy przez ks. Detkensa, zebrani zasiedli do skromnie zastawionego stołu.

Imieniem Zarządu T-wa przemawiał prezes kol. Stanisław Boczyński, który złożył kolegom życzenia, by w najbliższym czasie zrealizowały się te ideały, które za cel swego życia postawiło współczesne, młode pokolenie polskie. Życzenia prezesa zostały powitane gorącymi oklaskami młodzieży.

Obecnym na sali profesorom, stanowiącym widomy znak ścisłych więzów Alma Mater z jej wychowankami, młodzieży akademicka zgotowała gorącą owację. W serdecznym i miłym nastroju spędzono kilka godzin. Zakończono uroczystość odśpiewaniem Hymnu Młodych.

Po: czochy i rękawiczki
Wybór największy, Ceny najtańsze
Kałamajski

Pg 3 897-16,9

RUCH REGJONALNY

— **LWÓW.** Z pracy Akademickiego Zrzeszenia Młodzieży Prowincjonalnej. Przed wyjazdem na ferje świąteczne zarząd zrzeszenia z kol. W. Zdziałką na czele dostarczył wyjeżdżającym kolegom materiałów propagandowych do narodowej akcji kulturalnej i gospodarczej. Niektóre Koła przygotowały na okres świąteczny specjalne imprezy. Koło Stanisławowian urządziło w swoim mieście doskonałą rewję, której kilkakrotne występy dały Kołu duże dochody. Koło Krońnian urządziło aż dwie imprezy: „Dzień kupca polskiego” i „Żywy dziennik”. „Dzień kupca polskiego” urządziło też koło Mieleczan.

Koło Jaślan wydało informator firm i przedsiębiorstw chrześcijańskich w Jaśle i okolicy. W Jarosławiu zlikwidowało się dobrowolnie rozłamowe koło „sanacyjne”, a jego członkowie wstąpili do Koła ogólnego, kierowanego przez narodowców.

Wyjaśnienie

W związku z recenzją, umieszczoną na łamach „Życia Młodzieży Akademickiej” z powieści Janusza Ralskiego p. t. „Alma Mater”, autor adw. Janusz Ralski z Warszawy prosi o następujące sprostowanie błędów faktycznych, tyżącego jego stosunków rodzinnych.

Otóż Janusz Ralski nie jest synem, jak pisaliśmy, znakomitego publicysty ś. p. Władysława Ralskiego, natomiast jest synem Witolda Rogera i Stanisławy z Klimków Ralskich. Sp. Władysław Ralski był bratem stryjczym ojca Janusza Ralskiego.

Tyle dla ścisłości

Pomóż „Caritas Studenckiej” U. P. ratować najbardziej młodzież akademicką
Złóż swój grosz na konto K. K. O. m. Poznania 446.

Obstrukcja — wróg zdrowia

Organy trawienia — żołądek, kiszki muszą działać sprawnie. Jest to jeden z warunków zdrowia organizmu. Ziola magistra Wolskiego ze znak. ochr. „Gastroa” ng 8786

łagodnie przeczyszczają, dlatego też stosuje się je przy obstrukcji.

Wytwórnia: **MAGISTER WOLSKI**, Warszawa, Złota 14.

Zjazd sokołstwa wronieckiego

Wronki, w kwietniu.

W niedzielę odbył się zjazd rady okręgowej. Po mszy św. odbyło się walne zebranie naczelnictwa, na którym omawiano całokształt prac, a rozpoczęła się rada okręgowa, z udziałem przedstawicieli gniazd: Wronki, Szamotuły, Sieraków, Międzychodu, Drawska, Wrzeszczyny, Roska, Wielenia, Ostroroga, Pękowa i Dusznik. Nie przystąpił bez usprawiedliwienia delegatów gniazda: Otrzycko, Podrzewie, Kaźmierz, Pilka, Grobia i Góra.

Zagał prezes okręgowy p. dyr. Franciszek Sokołowski, witając przybyłych na zjazd przedstawicieli dzielnic: Koołdziejską, naczelnicką, Kasprzakównę, Weselika i nacz. inż. Suligowskiego. Następnie składali roczne sprawozdania z działalności okręgu drh sekretarz p. Sokołowski Leon, skarbnik i zast. naczelnika oraz przewodnicząca wydziału sokolic p. Sroczyńska. Ze sprawozdań tych wynika, że praca była intensywna. Okręg liczy 630 druhow, 106 druchien i 88 młodzieży. 10 gniazd posiada sztafndary, 11 oddziały lekkoatletyczne. Samodzielnych gniazd żeńskich liczy okręg trzy: Szamotuły, Wronki i Międzychód.

W dyskusji zabierali głos pp.: dr. Kubczak, Kubczakowa z Międzychodu, Edmund Czerwiński z Szamotuły, Noi z Drawska i inni. Po udzieleniu zarządowi absolutorium uchwalono urządzić 15 sierpnia zlot okręgowy w Międzychodzie, biorąc pod uwagę możliwości zamykania uczuć narodowych i patriotycznych wobec licznie

zamieszkałych w tym mieście i okolicy Niemców. Budżet na rok 1936 uchwalono w sumie 1 113 zł. Okręg postanowił w celu usprawnienia pracy kierowników poszczególnych agend w gniazdach urządzić kursy dla skarbników, sekretarzy i naczelników.

Zarząd okręgowy tworzą pp.: dyr. Franciszek Sokołowski — prezes; Helena Sroczyńska, Bernard Fengler (Szamotuły), Kazimierz Hoffmann (Sieraków) — wiceprezisi; Leon Sokołowski — sekretarz; Władysław Wiczorek — skarbnik, Kazimierz Pawlacyk — naczelnik; Jankowski (Szamotuły) i Hacke (Międzychód) — podnaczelnicy; Jadomska — naczelniczka; Plucianka Marja (Szamotuły) — podnaczelniczka; ławnicy: Hały Wincenty (Wronki), Czerwińska Ludwika (Szamotuły), dr. Kubczakowa Zofja (Międzychód) i Nowaczyński Henryk (Szamotuły).

Na zakończenie przemawiał delegaci dzielnic i naczelnictwa, podnosząc wielkie znaczenie wychowania fizycznego i moralnego oraz karności w szeregach braci sokolej, której idea zatacza coraz szersze kręgi i skupia z każdym rokiem coraz większe koła prawdziwych patriotów. Odczytaniem żołnierskiej odezwy prezesa związku pułk. Arciszewskiego, zamknięto obrady.

Po przerwie odbyły się lekcje ćwiczeń pod kierownictwem naczelnika i naczelniczki dzielnicowej. Ponadto obradował okręgowy wydział sokolic pod przewodnictwem p. Kołodzielskiej. (sc).

korespondencja

z czytelnikami

— **W. K.** w Zb. Wspomniana notatka dotyczy wyłącznie tych drobnych dzierżawców rolnych, którzy podpadają pod działanie ustawy z 31. lipca 1924 r. w przedmiocie ochrony drobnych dzierżawców rolnych, a w szczególności zmiany niektórych przepisów ustawy z 2 lipca 1920 r., która do Pana nie ma zastosowania. Przy nieruchomościach, podlegających przepisom ustawy o ochronie lokatorów za podstawę wymiaru bierze się sumę komornego, lub wartości czynszowej, nie oddanych w najem nieruchomości. Przy innych nieruchomościach — pełne umowne komorne, a tam, gdzie umownego komornego nie można ustalić, za podstawę przyjmuje się 5 proc. od obiegowej wartości takiej nieruchomości. O zmianach w wysokości czynszu najmu, nie podlegających przepisom ustawy o ochronie lokatorów, powinni właściciele zawiadomić urzędy skarbowe w ciągu 30 dni, celem poczynienia zmian w wysokości wymiaru podatku. Podatek wynosi 7 proc. sumy, stanowiącej podstawę wymiaru i 3 proc. podatku kryzysowego. Przy nieruchomościach, których roczny czynsz nie przekracza 1000 zł, nie pobiera się dodatku kryzysowego. O ile wymiar niezgodny jest z temi przepisami, należy wnieść odwołanie, na pierwsze odwołanie natomiat domagać się decyzji na piśmie. Podstawa wymiaru podatku od lokali, które istniały w czerwcu 1914 r., stanowi komorne wpłacone w tymże czasie i obliczone w stosunku rocznym lub też ustalona wartość czynszowa. Stopa podatku wynosi dla jedno-, dwu- i trzyzbowych lokali 8 proc. podstawy wymiaru, dla pozostałych 12 proc. O ile więc urząd rozjemczy ustalił wartość czynszową, to orzeczenie to jest miarodajne. Należy zatem przeciwko temu wymiarowi wnieść odwołanie, o ile czas do wniesienia odwołania jeszcze nie minął, inaczej bowiem wymiar ten się uprawomocni i dalszy środek prawny już nie przysługuje. (K.)

— **L. K.** — **Łazarz.** W myśl art. 58 ustaw o ubezp. pracowników umysł. z 24. 11. 27 r. (Dz. Ust. nr. 106 poz. 911) przysługuje wdowie w wypadku ponownego zamążpójścia odprawa w wysokości potrójnej rocznej renty wdowiej. (K.)

Koncert symfoniczny

w Teatrze Wielkim

pod dyrekcją dyrektora Orkiestry Symfonicznej stoł. m. Poznania dr. Zygmunta Latoszewskiego odbędzie się w piątek dnia 24 bm. o godz. 8 wieczorem. Rzadko piękny program składa się z „Symfonji II. C-dur” R. Schumanna, „Procession nocturne” R. Baud i uwertury do opery „Legenda Bałtyku” F. Nowowiejskiego. Młodziutka, fenomenalna pianistka France Ellegaard, która udało się ponownie pozyskać jako solistkę, odegra koncert fortepianowy Griega a-moll.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś przedstawienie w zamkniętym kole. W czwartek po raz 18 najnowszy przebieg sezonu, operetka „Bal w Sa-voju”.

Nieodzowne w każdej kuchni cukier waniliny i proszek

na sos budyniowy

Suba

Pr 3992-1636

W sobotę premiera opery Jerzego Fr. Händla „Julius Caesar” nie wystawiana dotąd w Polsce. Intensywne próby pod osobistym kierownictwem dr. Zygmunta Latoszewskiego i reżysera K. Urbanowicza dobiegają końca. Zapowiedź wystawienia „Juliusa Caesara” na naszej scenie, jako pierwszej w Polsce, wywołała ze względu na wielką wartość muzyczną, zrozumiałe zainteresowanie. Do wysokiego poziomu artystycznego przedstawień tej opery przyczyni się pierwszorzędna obsada śpiewacza oraz świetnie przygotowana strona muzyczna. Opera otrzymała wspaniałe nowe dekoracje i kostiumy oraz będzie urozmaicona wielkim baletem.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro grana będzie pełna humoru komedia „Trzy asy i jedna dama”. —

Z Teatru Nowego

Ciesząca się rekordem powodzenia, największy sukces obecnego sezonu, znakomita sztuka W. Fodora „Matura”, schodzi już z repertuaru teatru wobec zbliżającego się terminu wystawienia nowej premiery. „Matura”, której dotychczasowe przedstawienia codziennie zapełniały widownię, grana będzie jeszcze tylko kilka razy do niedzieli bieżącej, tygodnia wyłącznie na przedstawieniach wieczornych, oraz po raz ostatni na przedstawieniu popołudniowym, po cenach znizowanych w najbliższą niedzielę.

W początkach przyszłego tygodnia, na rozpoczęcie Targów Poznańskich, Teatr Nowy występuje z nową premierą, rewelacyjną nowością sezonu, wspaniałym widowiskiem współczesnej sztuki Emmet Lawery'ego p. t. „Pierwszy Legion” („Tajemnice Jezuitów”) wprowadzona na scenę polską przez tłumacza, wielkiego znawcę teatru, Teofila Trzczyńskiego. Nowości repertuaru grana będzie w Poznaniu, bezpośrednio po wystawieniu tej sztuki na scenie krakowskiej, gdzie spotkała się z wielkim sukcesem.

Występ znakomitej „diseuse”

TOLI KORJAN

Zapowiedziany na sobotę, dnia 25-go kwietnia wieczorem o godz. 8 w Pałacu Działyńskich występ znakomitej polskiej „diseuse” Toli Korjan wzbudził nieleda zainteresowanie. Zainteresowanie występem artystki jest tem więcej uzasadnione, bowiem Tola Korjan jest jedyną polską „diseuse”, której sztuka stoi na bardzo wysokim poziomie, a to dzięki sumiennemu studjum przeprowadzonym u najsynniejszej „diseuse” świata Yvette Guilbert. Tola Korjan ma już szereg wielkich sukcesów poza sobą. I tak występy jej w takich centrach jak Moskwa, Ateny, Paryż i Berlin były prawdziwą rewelacją. Obecnie artystka przebywa w Warszawie na występach o których cała prasa stołeczna wyraża się z największym zachwytem.

Program składa się z piosenek polskich, francuskich, angielskich i niemieckich. Akompanjuje p. Ferdynand Kowalik.

Bilety w cenie 1 do 3, — zł do nabycia w firmie A. Szejbrowski. zg 13 333

CHORZY! LECZCIE SIĘ W KRAJU! Silniejsza i skuteczniejsza w działaniu, niż podobne środki zagraniczne, jest nasza **SÓL MORSZYŃSKA** lub **GORZKA WODA MORSZYŃSKA**. Stosuje się w niedomaganiach żołądka, przy zaparciu stolca i cierpieniach wątroby. Zadać w aptekach i składach aptecznych. ng 9586

II. Zjazd b. członków Tow. Młodzieży Kupieckiej w Berlinie

Jak już donosiliśmy, odbędzie się w Poznaniu w dniach 25 i 26 b. m. II Zjazd b. członków T. M. K. w Berlinie. Zapowiedź ta wywołała żywe echo wśród b. członków towarzystwa, wyrazem czego są liczne zgłoszenia z całej Polski. To też niewątpliwie rezultatem Zjazdu będzie dalsze pogłębienie łączności pomiędzy pozostałymi przy życiu członkami, rozsiyanymi po całym kraju, oraz owocne obrady.

Program Zjazdu jest następujący: Sobota, 25. 4. godz. 20: Spotkanie towarzyskie w cukierni „Italia”, Al. Marcin-

kowskiego 8 (salka na I piętrze).

Niedziela, 26 godz. 9 rano: Msza św. na intencję Zjazdu w Kolegji Farnej (kazanie wygłosi ks. prał. prepozyt Steinmetz).

O godz. 10.30: Uroczyste zebranie w sali cukierni „Italia”. 1) Zagajenie — kol. Donat, b. prezes T. M. K. w Berlinie. 2) Odczytanie protokołu ze zjazdu w Gdyni. 3) Referat n. t. „Pokłosie z I Zjazdu w Gdyni — wygłosi kol. poseł Marchlewski. 4) Referat n. t. „Ekspancja młodzieży kupieckiej na wschód Polski” wygłosi — kol. Jan Stróżyk. 5) Dyskusja i powzięcie rezolucji. 6) Wspólna fotografia. 7) Zakończenie Zjazdu. 8) Śniadanie. 9) Wspólne zwiedzenie Targów Międzynarodowych.

We wtorek, 21 kwietnia 1936 r., o godz. 16, zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ukochany syn, zięć, brat, szwagier, stryj i wuj, ś. p.

Witold Mann

przeżywszy lat 43. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 24. bm. o godz. 17 z kaplicy cmentarza świętomarcinańskiego przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna w sobotę, o godz. 9.30 w kościele św. Marcina.

Ciężkim bólem przejęci

żona, matka, teść, rodzeństwo i rodzina.

Poznań, św. Marcin 26.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”, ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Pg 4000-54.435

W dniu 21 kwietnia 1936 r., zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz ojciec i dziadek, ś. p.

Michał Bujakiewicz

emeryt. nadleśniczy

przeżywszy lat 78. Pogrzeb odbędzie się w piątek, o godz. 10 z domu żałoby w Winnejgórce, o czym donosi

zg 13 360

w ciężkim smutku pograżona **żona i dzieci.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 20 kwietnia 1936 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Marja Idczak

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23-go kwietnia rb. o godz. 17 z kostnicy wojskowej Wały Jana III na cmentarzu garnizonowym.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej w Poznaniu.

Wypadek 390.

zg 13 355/6

Przewielebnemu Duchowieństwu, Towarzystwom oraz wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie naszego drogiego ojca, ś. p.

Andrzeja Pawlaka

składamy najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 13 359

Rodzina.

Poznań, w kwietniu 1936 r.

Przewielebnemu Duchowieństwu, w szczególności ks. kanonikowi T. Kłosowi, ks. prob. Gorgolewskiemu, ks. prob. Nowakowskiemu, Związkom, Lokatorom, Marsz. Focha 39 i 41 oraz wszystkim Znajomym i Krewnym, którzy tak licznie wzięli udział w pogrzebie, ś. p.

Andrzeja Schneidera

jak również za okazane liczne dowody współczucia, kwiaty i wieńce składają serdecznie

Bóg zapłać!

zg 13 362

dzieci.

Dnia 21 kwietnia 1936 r. o godzinie 16.15, zasnął w Bogu, po długich i ciężkich, z wielką cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzone kilkakrotnie Sakramentami św., przeżywszy lat 44, mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, syn, brat, szwagier i zięć, ś. p.

Marjan Słoniński

pułkownik dypl. w s.l. czynnej, b. szef sztabu 3 dyw. kaw. i d-ca i pułku ułanów krechowieckich, kawaler Orderu Virtuti Militari, odznaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych — 4, Zł. Krzyżem Zasługi i orderami zagranicznymi.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 24 bm., o godzinie 16 z kaplicy Szpitala Wojskowego, Waly Jana III. Nabożeństwo żałobne w sobotę, o godz. 9 w kościele garnizonowym.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci, matka i rodzeństwo.

Poznań — Warszawa.
Gajowa 4.

dg 1542

Przewielebnemu Księdzu Dobrodziejowi i tym wszystkim, którzy brali udział w pogrzebie naszej najdroższej żony i matki ś. p. nr 9655

Józefy

oraz za serdeczne dowody współczucia i żożone wieniec składamy serdecznie

Bóg zapłać!

Jan Schuster z córkami.

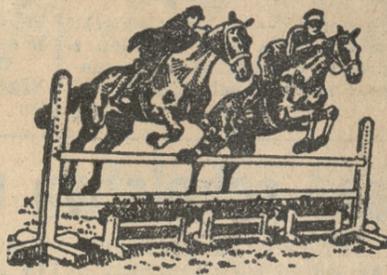
DRZEWO budowlane, stolarskie

poleca Składnica drzewa
G. Kowalkiewicz, Poznań, Strzelecka 14a Tel. 14-95
dz 1249

TAPETY

CERATY — LISTWY
LINOLEUM
Koczorowska i Borowicz
POZNAŃ,
Aleje Marcinkowskiego 24
naprzeciw Banku Gospodarstwa
Krajowego
TELEFON 38-93

HIPPODROM GNIEŹNIENSKI

WIELKIE KRAJOWE ZAWODY KONNE W GNIEŹNIE

z udziałem czołowych jeźdźców krajowych i W. M. Gdańska
24. 25. 26. kwietnia 1936 r.
Początek każdorazowo o godzinie 14-tej.

nr 9531-32

Wiedz o tem, że **MARECKIEGO** cukierki nie reklamują, lecz niezrównaną jakością i niską ceną zdobywają coraz to większe szeregi konsumentów.
Fabryka cukrów **ST. MARECKI**, Poznań, św. Wojciech 28.

KONKURS

na stanowisko
burmistrza m. Chojnic.

Stanowisko do objęcia natychmiast po zatwierdzeniu wyboru przez władzę nadzorczą.

Warunki:

- 1) obywatelstwo polskie.
  - 2) przedłożenie świadectwa zdrowia.
  - 3) wykształcenie wyższe wzgl. średnie z conajmniej 3-letnią pracą w charakterze członka zarządu miejskiego lub na samodzielnym stanowisku w administracji samorządu terytorjalnego, bądź też na stanowisku urzędnika państwowego I. kategorii we władzach administracji ogólnej
- Uposażenie według grupy VII ustawy z dnia 9. 10. 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) + 15% dodatku reprezentacyjnego, dodatkowe wynagrodzenie miesięczne w kwocie 100,— zł uzależnione od uchwał korporacji miejskich zawsze tylko na jeden okres budżetowy i od zatwierdzenia władzy nadzorczej, mieszkanie służbowe, składające się z 6 pokoi z przynależnościami, za które potrąci się ustawowy dodatek na mieszkanie, opał i światło, za które potrąci się 5% uposażenia.

Zgłoszenia z własnoręcznie napisanym życiorysem, z wyżej podanymi dokumentami i uwierzytelnionymi odpisami świadectw przesyłać należy do dnia 5 maja 1936 r. do Zarządu Miejskiego w Chojnicach.

Chojnice, dnia 21 kwietnia 1936 r. dg 1539
p. o. burmistrza (—) **R. Stamm**, wiceburmistrz.

Stefania ze Stoców Czajkowska

emerytowana nauczycielka — Sodaliska

moja najdroższa matka, siostra, kuzynka i ciocia zmarła w poniedziałek, dnia 20. bm. o godz. 12.15 po długich niewypowiedzianych ciężkich, z podaniem znoszonych cierpieniach, opatrzone wielokrotnie Sakramentami św. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23. bm. o godzinie 17 z kostnicy Szpitala Wojskowego przy: Walech Jana III na stary cmentarz świetomarciński przy ul. Towarowej, o czym donoszą Krewnym i Znajomym

w ciężkim bólu pogrążeni
córka, brat, bratowa i rodzina.

Msza św. za duszę Drogiej Zmarłej odprawi się najazutrz, w piątek, dnia 24. bm. o godz. 7.30 w kościele św. Marcina.

Poznań, ul. Ratajczaka 11 a.

Dnia 20 kwietnia 1936 r. o godz. 2.30, rozstała się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzone kilkakrotnie Sakramentami św. moja najdroższa żona, nasza najukochańsza matka, córka, siostra, bratowa, szwagierka, ś. p.

z Jaworskich Anna Stachowiakowa

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 24. bm. o godz. 16.30 z kostnicy Szpitala Wojskowego przy Walech Jana III.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, synowie, córka i rodzina.

Poznań, Gniezno, Gdynia, Warszawa, Tokio.

CZEKOLADA A. PIASECKI S. A.

Pz 2980-70.30

Weże do wody

gumowe i parciane, wyrób tegoroczny, niezależnie, poleca najtaniej „Hatech“ Stefan Czapski, św. Marcin 65.

dg 1501

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t d = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOM - PARCELE

Najlepsze parcele budowlane przy ulicy Grunwaldzkiej i Słonecznej. Informacje telef. 78-30. zdg 32 022

„Osadopol“ Rzeczypospolitej 9, sprzedaje parcele, Bukowska, Rocha najtaniej. zdg 35 931

Parcele budowlana Komandoria Bnińska bardzo tania. „Osadopol“ Rzeczypospolitej 9. zdg 35 932

Parcele budowlane Dąbrowskiego, niebywale tania. „Osadopol“ Rzeczypospolitej 9. zdg 35 933

Kamienicę komfortową średniocenną, dochód 13.200, sprzedam 100.000 wplatu 45.000. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 36 032

Wysoko położone parcele Wolińska Winlarska tramwaj 11 tablica orientacyjna także wiadomość Szczanińskiej 1 miesz. 19 telefon 74-15. zdg 35 290

Willa Poznaniu, dochodowa, nowa — 19000, wplatu 13000 amortyzacji 6000. — Ratajczak, Świetosławska 12 (Jezuicka). zdg 36 316

Wille dwumieszkaniowa, ogrodem 8000 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 437

Parcele pięknie położona, blisko śródmieścia sprzedam niedrogo. Zgl. Kurjer Pozn. zdg 36 432

Dom nowy, 5 lokatorów, spiesznie sprzedam, cena 13.000. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 420

Willa komfortowa 35 000. zdg 36 587

Dom 6 lokatorów skład 45 000 wplatu 35 000. Nowakowski, Wielkie Garbary 48 — 21. zdg 36 587

Dom dwupiętrowy dochód 3 600, 15 000 wplatu 10 000 amortyzacji 2 1/2%, sprzeda Dom Złocen, Poznań, Szkolna 12. zdg 36 586

Kamienica dwupiętrowa nowa, dochód 5400 cena 35.000 Chociszewskiej.

Dom nowy dochód 2.100, wplatu 12.000 przejęcie 6.000. — amortyzacji. Karalus, Poznań, Marszałka Pocha 25. zdg 36 368

Parcele 620 m² przy tramwaju pod wille tania. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 36 392

Kamienica nowa (Lazarz) dochód 4.700, cena 46.000. Oferty „Par“ 54.428. Pz 3998-54.428

Wille dwumieszkaniowa garażem, ogródkiem w pobliżu Parku Wilsona sprzedam. Właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 593

Domek ogrodem przy Katedrze, dochód 1 604. — cena 12 500 Chwaliszewo 70 m. 10. Pz 3 989-54.421

Wille sprzedam dwumieszkaniowa przy przystanku tramwajowym. Wplatu 20—25 000 Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 613

2. PIENIĄDZ

Spółnika spółniczkę z 2—5.000 zł poszukuje poważnie przedsiębiorstwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 054

Złote marki sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 494

4. OSOBISTE

Ostrzeżenie Wszelkie pełnomocnictwa, pleni-potencje tyczące jakiegokolwiek naszej spraw wydane komukolwiek, nieważne od szeregu miesięcy unieważniamy dziś publicznie. Marja i Władysław Lewandowicz, Poznań — Pokrzywno. zdg 36 305

Z. D. Pomoc konieczna. Adresy. Kubicki. ng 9 652

Steniuś wracaj. Wszystko dobrze Jadwiga. zdg 36 503

Kapelusze damskie Rewelacyjnie niskie ceny!

„Ines“. Piekary 22/23. Pz 3566-11.102

Roboty ręczne bezpłatny kurs od 1 maja urządzam. Zgłoszenia Bolesław Górski, ul. Nowa 7. Pończochy Trykotaż Belizna. ng 9562-3

Weber mi dodał do życia ochoty — za podwieczorek złoty. nr 8616

6. OŻENKI

Jedynaczka 23. przystojna, muzykalna, posag 100.000 tymczasowo wyjdzie zamaż Piotr Mrówka, Poznań, Sw. Wojciech 2a — 1. zdg 36 369

Panna wiek średni skromnie umebłowana pozna kawalera niedzielskich poglądów niższych sfer. Nieanonimowe oferty Kurjer Poznański zdg 36 252

7. SPRZEDAŻE

Underwood maszyny do pisania. Oferty na żądanie G. Gerlach, Warszawa, Ossolińskich 4. dg 1516

Skład rowerów i części, kompletnym urządzeniem w centrum większego miasta powiat-wozo okazynie tania sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 9645

Nowości Guziki — kłamry najnowsze fasony. Andrzejewski, Szkolna 13. zdg 1189

Powielacze okazyjne i nowe oraz wszystko do powielaczy. Skł. S-ka. Al. Marcinkowskiego 23. ng 7236

Cukiernia z kompletnym urządzeniem mieszkaniem, dzierżawa miesięczna 70.—. Cena 2 000 zł. Informacje Poznań, Wodna 17/18 m. 8 od 6—9 popoł. zdg 35 907

Kafle Płytki ścienne glazurowane, białe i kolorowe

Koryta 25.30 i 35 średn., żłoby glazurowane dostarcza po dostępnej cenie — M. Perkiwicz, Fabryka Ceramiczna, Ludwikowo p. Mosina, telefon Mosina nr. 1. Pz 3 902/3-16.43/4

Maszyny do pisania nowe i okazynie z gwarancją

Kochanowicz S-ka plac Wolności 13 obok Komendy Policji. Pz 3 886-15.29

Drzewka olejowe do obsadzania dróg sprzedają Ogrody Szkolne, ul. Dąbrowskiego 169. Dojazd 8-ka. ng 8 523

Kuchnia używana, obraz tania sprzedam. Dąbrowskiego 65 — 3. zdg 36 541

Sprzedam 10żko lampy gazowe maszynę szy-cia. Górna Wilda 3 — 8 zdg 36 591

Nowoczesny Hurt Porcelany Wronecka 24 sprzedaje zadziwiająco tania: serwis obiadowe porcelana 25.—; garnitury umywalkowe 5.—; szklanki (paczka 15 sztuk) 1.—. zdg 36 590

Syrop 45% biały ciemny deserowy najtaniej Fabryka cukrów Słodziński, Wronecka 17. zdg 36 604

Platforma 4 tonny, mało używana. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 310

Szcześliwe obrączki ślubne, własny wyrób od 12 zł poleca Chwilkowski, — teraz Nowa 8, Bazar. zdg 36 393/4

Zakład fryzjerski na sprzedaż. Wodna 7. zdg 36 243/4

Kolonjalke mieszkaniem, towarem tania. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 36 570

Sprzedam

wille nowoczesna z wszelkimi wygodami wraz z zabudowaniami, garażem, stajnią i większym ogrodem w pobliżu Poznania. Wygodna komunikacja autobusowa, autobusy szkolne. Nieuchomość ta też do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 36 260

Duńska dogę dobre rece oddam tania. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 263

Sprzedam wóz piekarski. Wskaże Kurjer Poznański zdg 36 273

Gablotka oszklona do każdej branży, długość 2 m tania. Chelmońskiego 10 skł. Tel. 64-54. zdg 36 277

Wóz półkryty (koc) okazynie sprzedam. Poznańska 44 m. 23 zdg 36 090

Tokarnia (Leitspindeldrehbank) jednome-trowa, przymówka okazynie tania. „Przewodnik“, św. Marcin 30. zdg 33 545

Pianina i fortepiany światowej sławy

B. Sommerfeld Najwyższe odznaczenia na światowych wystawach. Eksport za granicę. Nowe udoskonalone modele. Dorodne warunki spłaty. — Zamiana używanych instrumentów. Skład fabryczny Poznań, 27 Grudnia 15. ng 9565

„Meble W. Paetz“ Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. dg 1166

Meble poleca najtaniej

K. Bakoś, Stary Rynek 51. zdg 30 783

Rzeźnictwo z urządzeniem mieszkaniem zaraz dobre położenie objęcie 10 000 Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 251

Pralnie prasownie bielizny w pełnym biegu korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 352

Opony samochodowe

dostarcza **najkorzystniejszej „Wulgum“**

A. Kwiatkowski, Poznań, Wielkie Garbary 8, telefon 18-64. — Przedstawicielstwo na wojew. poznańskie opon gum pełnych — półpneumatyków.

Pirelli Posiadamy na składzie opony „Stomil“, „Michelin“, „Dunlop“, „Enzlebert“, „Firestone“. Akcesoria, akumulatory, smary, oleje. Największy i fachowy zakład wulkanizacyjny w Polsce. Własna prasa hydrauliczna.

Projektownia Nakładamy na zjeżdżone opony protektory fasonowe i udzielamy 20.000 km gwarancji. Wielkie zapasy opon używanych wszelkich rozmiarów. Ceny najkorzystniejszej. Zadzajcie cennik. Pz 3999-17.24

Dom sprzedam Poznań — śródmieściu, mieszkania średnie, składy, lokatory wypłacalni, dochód 27000 Oferty kwit „27 618“ Biuro Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 9 651

Willa dochodowa, 3 piętrowa, 2 mieszkania po 4 pokoje, jedno 3-pokojowe i 2-pokojowe, łazienki, tarasy, garaż, w stanie surowym. Przy tramwaju, Ostro-rog, Gotówka. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 391

Kolonjalke pierwszorzędnie prosperująca z mieszkaniem, maglem, urządzeniem, towarem, kilkanaście lat jednych rękach, spowodu nagłego wyjazdu okazynie od zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 36 436

Willa dochodowa, 3 piętrowa, 2 mieszkania po 4 pokoje, jedno 3-pokojowe i 2-pokojowe, łazienki, tarasy, garaż, w stanie surowym. Przy tramwaju, Ostro-rog, Gotówka. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 391

Rowery turystyczny 85.— balonowy 95.— 5 lat gwarancji. tylko firmie Bra-zia Nowaczyk — Poznań, Górna Wilda 30. ng 740

Skład próżny sprzedam. Półwiejska 7. zdg 36 343

Przedsiębiorstwo z branżą dziennego zapotrzebowania zaprowadzone spowodu choroby tania odstanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 477

Paski
tekl. Czysz. Szkolna 11.
Pg 2969/70-11.46/7

Kolonjalke
dobrze zaprowadzona mieszka-
niem sprzedam. Adres Kurjer
Poznański zdg 36 565

Tartak
wielkim miejsc. Pomorze, cze-
romorgowy plac przy dworcu na
sprzedaż Oferty Kurjer Pozn.
dg 1 541

Skład
kolonj. delik. ruchliwej ulicy Po-
znania sprzedam Oferty Kurjer
Pozn. zdg 36 525

Delikatasy, owoce
skład poblizu placu Gwarnego za-
prowadzony egzystencja, potrze-
ba 5 000 zł. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 36 514

Filje
rzeźniczą dobrze zaprowadzona
korzystnie sprzedam. Zgłoszeń
Wozna 17. Skład. zdg 36 371

cegielnie parowa
Walter Mutschler, Babcin. Wiel-
kopolska. zdg 36 408

Pianino
zagraniczne. Dałrowskiego 65 —
skład obrazów. zdg 36 475

Skład
trykotaży i bielizny przy pry-
wacjalnej ulicy miasta Poznania
do sprzedania z towarami lub
bez. Oferty Kurjer Poznański
ng 9560-1

Mebie
najtaniej poleca

Baranowski
Poznań Podgórna 13. Pg 2543/4

Samochód
w bardzo dobrym stanie sprze-
dam tanio. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 36 460

Wózek
dziecięcy, ul. Łazienna 1a, m. 21
III piętro, (przy ul. Grobli).
zdg 36 447

Trzykołowy
rower bagażowy jak nowy tanio
Focha 28/2, skład. zdg 36 353

Korzystnie
radioapar. 3-lampowy, prad
zmienny, oraz prostownik, ładow-
nia akumulatora. Zgłoszenia od
16-20 godz. Marsz. Focha 139,
m. 7. dg 1 420

Uwaga
restauracje
kiel. prima 1/40 tuz.
185. szklanki 2/10 tuz.
235. szklanki węd. 1/6
tuz. 150.

Hurt Szkl
Marjan Lesiński Wroniecka.
dg 1 508

Pekińczyka
młodego, piękny okaz sprzedam
Sew. Mielżyńskiego 22, m. 9.
zdg 35 891

Elektryczny
motorek 110 volt 0.5 P. S. typ
— N. E. G. 1600 obrotów sprze-
da Szymanowski, Smiazek Rynek
nr 9574

Traktor
rolniczy, nowy, nieużywany „Dee-
rina”

z kołem pasowym
wyjątkowo cenie. Poważni re-
fleksanci Kurjer Poznański
zdg 36 996

Urządzenie składowe
(kolonialne) białe, lakierowane.
stół oszklony 4 puszki do kawy
(5 kil.) Swarzędz, Stary Rynek
5. zdg 35 965

Dodatki
ubraniowe najtaniej. Grobelski,
Wrocławska 2. zdg 35 042

Eleganckie
plaszcz
i kostjomy
olbrzymi
wybór
najniższe
ceny.

A. Dzikowski
Poznań, Stary Rynek 49, tel. 29-63
Leszno, Rynek 6, tel. 11. Przy-
jmuje asygnat „Kredyt”.
Pg 3984-17.18

Prasownia
dobra egzystencja, bez konkurencji
na sprzedaż. Adres wskaże
Kurjer Pozn. zdg 36 281

„Makina”
okazyjnie. Kochanowskiego 24
m. 7. zdg 36 287

Obligacje
miasta Poznania kilka sztuk
sprzedam Oferty podaniem ceny
Kurjer Pozn. zdg 36 293

Kiosk
kolonialny spiesznie 1500. Adres
Kurjer Pozn. zdg 36 294

Kolonjalke
magiel z mieszkaniem z powodu
choroby. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 36 290

Piekarnię
cukiernię przepisowa mieszka-
niem korzystnie sprzedam. —
Piekarnia Kramarska 27,
zdg 36 362

Maszynę
Singera damską i Singera słup-
kową sprzedam tanio Warsztat
Mechaniczny, Dąbrowskiego 54
podwórzu.

11. KUPNA
Samochody
używane, opony, detki kupuje —
placi najwyższe ceny Autoskład,
Poznań, Dąbrowskiego 89, telef.
46-74. zdg 27 661

Mebie, dywany
używane, porcelane, antyki kupu-
je. Magazyn Mebli, Podgórna
6. zdg 31 366

Srebro
złoto, brylanty kupuje
Kruk
27 Grudnia 6. Ng 6809

Domek
kupię 4 mieszkaniowy gotówka,
okolica Górczyn. Łazarz lub par-
cele od gospodarza. Oferty cena
Kurjer Pozn. zdg 36 066

Maszynę
do szycia Singera zupełnie zu-
żyta kupię. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 36 311

Kraty żelazne
do rozsuwania kupię. Siedziński,
Wroniecka 17. zdg 36 264/5

Rewolwer (bol)
lub Smith Weson kupię. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 36 266/7

Domek
tramwaju 10.000. — gotówka za-
raz kupię. Kraszewskiego 8. —
Rowery. zdg 36 556

Kupiny
maszyny krawiecka dobrze utrzy-
mana. Oferty kierować „Betanija”
Puszczykowo k/Poznania, ulica
Szkolna 3. dg 1 540

Wilka
wytresowanego, ostrego kupi ma-
jetność Miniszew, pow. Jarocin.
zdg 36 409

Bufet
debowy, antyczny, wysoki (dwie
kondygnacje) dobrym stanie kupię.
Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 36 575

Kupię basen
żelazny lub z grubej blachy na
3.000 — 4.000 litrów. Zgłoszenia
do Kurjera Poznańskiego
ng 9590

Motory
kupię natychmiast 20 KM. 440,
1400 obrotów, 2 KM. 220, 1500
obrotów, 1 KM. 3000 obrotów,
1 KM. 1000 obrotów. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 36 492

Beczki
od oliw, smarów, smół, syropów
itp. kupuję każdej ilości, plące
wysokie ceny. Ig. Mandowski,
Poznań, Grobla 3, tel. 34-69.
Pg 3997-54.431

Motocykl
mało używany 350 kb kupię. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 603

12. DO WYNAJĘCIA
Ubikacje
I piętro, front. Podgórna 3 na
cele handlowe itp. korzystnie
wyzdierżawie — gospodarz. Tel.
40-76. zdg 35 921

2 — 3 — 5
Aleja Hetmańska 1 stróż Łazarz.
zdg 36 233

Sześciopokojowe
IV odnowione 120. — mieszczenie
blisko parku Wilsona. — Oferty
Kurjer Pozn. zdg 31 698

Siedmiopokojowe
odnowione centralne, parkiet. —
Chelmońskiego 9, I piętro, tamto.
zdg 33 858

Mieszkania
3 — 4 pokojowe pełnokomfortowe
parter i piętro ogródkami 2 wej-
ścia, nowy dom na wykończeniu
Łazarz Aleja Hetmańska 6. —
Zgłoszenia właściciela Skryta 9
mieszkanie 5 od godz. 20-22.
zdg 36 298

Trzy-
czteropokojowe wygodami Zabli-
kowie. Wiadomość Poznań, To-
warowa 21a, m. 19. zdg 36 318

5 pokoi
okolica placu Bernardyńskiego.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 246

Komfort
3 pokoje kuchnia kompletnie ur-
ządzone mają września odpo-
wiedzialnemu 120 zł miesięcznie.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 36 248

Siedmiopokojowe
do
Marcina 74 I. 18 front. zdg 36 249

2 pokoje
nowo umeblowane kuchnia bal-
kon wygody odstapie zaraz. —
Czynsz 28. — Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 36 253

3 pokoje
mieszkanie z kuchnią i łazienka
Osiedle Warszawskie do wynaję-
cia od 1 maja b. r. Wiadomość
Kossmann, ul. Fredry nr. 6 III
ptr. telefon 32-13. zdg 36 271

Trzypokojowe
komfortowe Aleja Hetmańska 1
stróż. Łazarz. zdg 35 604

Czteropokojowe
68. — dwupokojowe 34. — pokój
kuchnia 22. — wynajme. „Pawil-
lon”. Focha 15. zdg 36 385

Pokój
kuchnia, dwa lata zgóry, czynsz
20. — mieszczenie, 70. — remont.
Starościńska 1, m. 9.
zdg 36 372/3

Trzypokojowe
kapielka, Rynek Jeżycki, możli-
wie nowożytność. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 36 397

Czteropokojowe
słoneczne — bez podatku — Fo-
cha 123. II. do wydzierżawienia.
Właściciel: Lodowa 1, m. 4.
zdg 36 547

2
kuchnia Jeżyce mieszczenie czynsz.
Świercz. Słowackiego 27 — 10.
zdg 36 542

4 pokoje
łazienka front I. Wrocławska 19
m. 10. zdg 36 517

Cztery
pokoje komfort wyjątkie gospodar-
darz. Półwiejska 2. zdg 36 502

Pięciopokojowe
110. — Ratajczaka.
Czteropokojowe
90. — Dąbrowskiego.
Trzypokojowe
60. — Dąbrowskiego

„Jur”
Piekary 26. Informacje bezpłat-
nie. zdg 36 499

Czteropokojowe
holl. centrum I. dla lekarza lub
mieszkanie biurom wskaże „Do-
mus”. Plac Wolności 14a.
zdg 36 540

Ogrodowa 12 m. 1
sześciopokojowe od lipca oglądać
5-6. zdg 36 535

Cztery
komfortowe wysoki parter blisko
pl. Drwęckiego mieszczenie 57,60
od 15 maja. Oferty solidnych Kur-
jer Pozn. zdg 36 611

13. SZUKA MIESZK.
6 — 7 pokoi
poszukuje okolicy Parku Wilsona
tylko parter, pierwsze piętro. —
Agenci wykluczeni. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 34 721

Mieszkania
4 — 5 pokoi do II pietra. Wiel-
ka lub poblizu. Oferty Kurjer
Poznański zdg 36 331

1 — 2 pokojowego
dla 2 osób, czynsz zgóry, pewny
płatnik. Pośrednicy wykluczeni.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 36 319

Jeden
lub dwa pokoje, samotna pół ro-
ku zgóry. Pośrednicy wyklucze-
ni. Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 338

Mieszkanie
jednopokojowe szuka samotny e-
meryt, czynsz zgóry. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 36 510

Na
Łazarzu lub w poblizu 2-3 po-
koi z komfortem szuka pewny
płatnik. Oferty do Kurjera Pozn.
zdg 36 374

Poszukuje
dwa pokoje kuchnia wys. parter,
pierwsze piętro, centrum.
Pośrednicy wykluczeni. Oferty
Kurjer Poznański zdg 36 425

Urzednik państwowy
poszukuje 3 pokojowego mieszka-
nia komfortowego od 1. 5. br. w
okolicy Łazarz lub Wilda. Oferty
do Kurjera Pozn. zdg 36 592

15. POKOJE UMEBL.
Pokój
Jeżyce. Szamarzewskiego 23 — 4.
zdg 36 286

Elegancki
słoneczny dwuosobowy obiadam.
Ratajczaka 9 — 10. zdg 36 268

Pokój
Plac Działowy 10 — 10.
zdg 36 297

Szkolna
10-12. zdg 36 354

Słoneczny
czysty, spokojny, Wawrzyniaka
37, m. 28. zdg 36 357

Umeblowany
Jackowskiego 19, m. 31.
zdg 36 364

Małżeństwu
używanie kuchni, łazienki elek-
tryczność. Karwowskiego 10-5.
zdg 36 337

Panience
frontowy. Wroniecka 1/2 m. 16.
zdg 36 247

Dwuosobowy
Jackowskiego 36 — 8. zdg 36 254

Śródmieście
jedno-dwuosobowy, wygodami.
Kreta 12 — 5. zdg 36 261

Pokój
elektryczność. Grobla 17a — 23.
zdg 36 382

Skarbowsa
17, m. 10. zdg 36 384

Kręta
6 — 1. I. duży kulturalnym.
zdg 36 383

Paniom
frontowy, łazienka, elektryczność.
Strzelecka 12 — 9. zdg 36 562

Klatka
komfortowy, słoneczny. Maszta-
larska 7a — 5. zdg 36 560

Jedno-
dwo-osobowy, słoneczny. Szwai-
carska 15 — 4. zdg 36 559

Jeden-
dwo-osobowy, stanowisku. Kra-
szewskiego 4 — 8. zdg 36 558

Matejki
07 — 9, dwu-osobowy solidnym
zdg 36 557

Dwuosobowy
Patrona Jackowskiego 25, m. 7.
zdg 36 555

Umeblowany
ładny niekrepujący. Wojciecha
14/15 — 9. zdg 36 523

Pokój
Jackowskiego 29 — 9. zdg 36 521

Pokój
dwuosobowy z fortepianem. Skar-
bowsa 4 — 15. zdg 36 513

Przy Zamku
utrzymaniem. Waly Jana 11 — 2.
zdg 36 511

Ładny
czysty elektryczność, łazienka. —
Śniadeckich 28, m. 7. zdg 36 508

Spokojna
25 — 5. zdg 36 504

Frontowy
słoneczny. Łakowa 13, m. 4.
zdg 36 379

Pokój
2 osobowy. Półwiejska 5, m. 10.
zdg 36 401

Aleje
Marcinkowskiego 20 — 36.
zdg 36 404

Pocztowa
10 — 4. zdg 36 474

Pokój
dla 2 panów z utrzymaniem 1. 4.
Półwiejska 10, m. 2. zdg 36 471

Komfortowy
panu na stanowisku wygodami.
Strzelecka 3a — 6. zdg 36 580

Niekrepujący
słoneczny, frontowy, Półwiejska
38, m. 5. zdg 36 438

Balkon
słoneczny panom. Skryta 8-7.
zdg 36 418

Słoneczny
Wierzbicice 53 — 7. zdg 36 415

Mielżyńskiego
28, m. 3. słoneczny. zdg 36 398

Ładny
jedno-dwuosobowy, Kraszew-
skiego 5 — 5. zdg 36 435

Wynajme
pokój Działowych 8, m. 2.
zdg 36 487

Elegancki
Wrocławska 18 — 2. zdg 36 482

Słoneczny
Śniadeckich 7 — 10. zdg 36 481

Urzędnicze
panience, tapczan — telefon. —
Działowych 2, m. drugie.
zdg 36 455

1 — 2
osoby. Grunwaldzka 17 — 4.
zdg 36 443

Jasna
4 — 4 panu. zdg 36 441

Matejki
52, m. 9. zdg 36 538

Pokój
panu. Wozna 10 — 21.
zdg 36 534

Próżne
jeden, dwa pokoje willa, garaż.
Matejki 35, Taczanowska.
zdg 36 536

Umeblowany
tanio. Stroma 27 — 9.
zdg 36 533

Matejki
50, m. 9. frontowy, słoneczny.
przy Parku Wilsona. zdg 36 527

Nowomiejski
6a — 25 frontowy obszerny jedno-
osobowy. zdg 36 596

Kulturalnemu
panu Łakowa 14 — 22. zdg 36 612

Dwuosobowy
utrzymaniem bez Marcina 65-12.
Pg 3 986-54.417

16. SZUKA POKOJU
Niekrepującego
najchętniej z klatki — centrum
słonecznym łazienka szuka pan. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 918

Stancji
uczni 6 gimn. przystojnym do-
mu opieką szuka zaraz. Wy-
czerpujące oferty Kurjer Pozn.
zdg 35 940

Studentka
poszukuje pokoju jednoosobowe-
go ładnego, słonecznego od 24. 4.
Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański
zdg 35 981

Pani
przyjezdna szuka skromnego nie-
krepującego pokoju, raz tygod-
niowo. Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 150

Niekrepującego
pokoju poszukuje natchmiast
do polowy maja okolica Młyn-
skiej, Kretel. Oferty szczer. Ku-
rjer Poznański zdg 35 866

Pokoju
okolica Sew. Mielżyńskiego pos-
zukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 36 296

Solidny
uczciwy pan poszukuje próżno-
go pokoju centrum. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 36 320

Jasnego
niekrepującego, blisko śródmie-
ścia do 25. — Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 36 327

Małżeństwo
dwoma córkami 1-2 umeblo-
wanych pokoi kuchnia. Oferty
Kurjer Poznański zdg 36 350

Pokoju
stałego, klatki, próżnego, śród-
mieście 1-2 piętro cena 35-40
zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 36 257

Poważny
obywatel poszukuje 3 do 4 pokoi
z przynależnościami i małym o-
gródkiem w wili niedaleko mia-
sta. Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 278

Pokoju
próżnego kancelarie centrum za-
raz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 36 56*

Przy
inteligentnej rodzinie poszukuje
pokoju z utrzymaniem. Oferty z
podaniem ceny Kurjer Pozn.
dg 1 538

Ładnie
umeblowanego pokoju, utrzyma-
niem, praniem, telefonem ewtl.
balconem poszukuje od 1 ma-
ja, niewyżej II piętro. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdg 36

TAJFUN

to mur ochronny przeciw owadom!

Fabryka UNIWERSUM, Poznań
Zadać w aptekach i drogerjach

26 SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenę drobnych.

Dziewczyna
zna wszelka prace z pościela poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 036

Pracznica
przyjmuje w dom. poza dom. również przyjmie posługę Oferty Kurjer Poznański zdg 36 026

Elektromonter
poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 680

Panienska
z lepszego domu szuka posady jako uczennica do krajeccyżny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 36 149

Były
urzednik gospodarczy, energiczny poszukuje jakiegokolwiek zajęcia zawodnie magazyniera banku lub biurowej. Zna księzkowosc, podatki, soietwo. Lask. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 020

Zdolna
buchalterka — bilansistka i korespondentka, wielodziedzinnowa samodzielnosc, znajomosc różnych systemów, organizacji biurowej, pierwszorzedne referencje, szuka posady w powaznej firmie, lub majatku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 432

Księżkowna
szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 36 285

Gospodyni
samodzielną lat 30 bardzo dobre swiadczenia poszukuje odpowiedniej posady od 1. 5. do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 284

Złozę
kaucji 5 000 — otrzymując odpowiednia posade najchetniej w przemysle kasjera, dozorca lub podobnej. — Szczegolowe oferty Kurjer Poznański zdg 36 291

TEATRY

TEATR POLSKI: Sroda, 22. 4. „Trzy asy i jedna dama“.

TEATR WIELKI (Opera): Sroda, 22. 4. Przedstawienie w zamkniętym kole. Czwartek, 23. 4. „Bal w Savoy“.

Sobota, 25. 4. „Julius Caesar“, premjera.

TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE: Piątek, 24. 4. XII. koncert symfoniczny. Dyrygent: Dr. Zygmunt Latoszewski, solistka: France Ellegaard — fortepian.

TEATR NOWY: Sroda, 22. 4. „Matura“.

Czwartek, 23. 4. „Matura“

KINA

Poznań, sroda, 22. 4.

APOLLO: „Mazur“.

CORSO: „Podstępna walka“.

GLORIA: „Dziewczę z Bupesztu“.

GWIAZDA: „Dodek na froncie“.

METROPOLIS: „Czarownica“.

OSWIATOWE I. C. L.: „Piotrus“.

RENAISSANCE: „Tajemnica czarnego pokoju“.

SŁOŃCE: „Róża“.

SFINKS: „Dobra wróżka“.

ŚWIT: „Brygada śmiałych“.

TECZA-Lazarz: „Amok“.

TECZA-Wilda: „Tajemnicza dama“.

WILSONA: „Niedokończona symfonia“.

Dziewczyna
czyta lat 23 szuka posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 308

Panienska
17 lat, uczciwa umiejąca robotki szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 295

Pisarz
na majatek od 1. 5. lub późnej poszukuje posady. Ludwik Zoarski, Kurowo, pow. Kościan u pp. Rühn. zdg 36 304

Lwownianka
poszukuje posady gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 358

Poszukuje
poslugi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 360

Gospoia
która pracowała 5 1/2 roku samodzielnie poszukuje posady do księdza lub starszych osób. — Oferty Kurjer Poznański zdg 36 363

Uczciwa
czysta poszukuje posady z gotowaniem do wszelkich prac. — Oferty Kurjer Poznański zdg 36 289

Dziewczyna
starsza, uczciwa, skromna z dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 317

Posługaczka
uczciwa, szuka poslugi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 446

Kucharka
samodzielną z dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 445

Osoba
inteligentna poszukuje posady jako gospoia do jednej osoby, lub probstwo. Swiadczenia, referencje, dobre. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 444

Z ukończoną
szkółą rolniczą, — pięcioletnia praktyka, rok na majatku tyściemorgowym, obeznany z hodowlą, księzkowoscia, — dobre swiadczenia szuka posady tylko w Poznanskim. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 410

Poszukuje
poslugi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 599

Posługaczka
uczciwa szuka poslugi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 530

Kawaler
bez nalozów, lat 28, bezwzględnie uczciwy i obowiazkowy, zna sie na rolnictwie, poszukuje jakiegokolwiek pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 532

Mechanik
znajacy naprawe instalacji swiatla szuka portierstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 528

Student
handlowiec poszukuje zajęcia w czasie targów. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 585

Urzednik gosp.
7 lat praktyki na lekkich i ciężkich glebach, szkola rolnicza, referencje i swiadczenia dobre, dobry hodowca, kawaler lat 30 szuka posady od 1. 7. wzol. — późniejszej Oferty kierować pod poste restante „Rez“, Zaniemiśl pow. Sroda, zdg 36 581

Panienska
szuka posady z obslugą gości. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 325

Wiejska
dziewczyna szuka posady — do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 326

Dziewczyna
czysta, uczciwa, poszukuje poslugi na cały dzien. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 329

Dziewczyna
czysta, pracowita poszukuje poslugi lub posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 330

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 333

Poszukuje
poslugi z gotowaniem na cały dzien. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 35

Pokojowa
na niewypowiedzianej posadzic 3 1/2 lat z ukończoną szkółą gospodarczą poszukuje posady tylko w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 346

Starsza
dziewczyna dobrem gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 349

Służąca
do wszystkiego gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 250

Drogerzysta
dobry ekspedjent fotoamator — prosi posade lub inne zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 258

Dziewczyna
lat 19 poszukuje posady coo-kolwiek gotowaniem, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 309

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 312

300 zł
kaucji szukam posady magazyniera, inkasenta lub podobnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 313

Samodzielną
poszukuje posady do wszelkich prac domowych, gotowaniem. — Oferty Kurjer Poznański zdg 36 380

Służąca
pracowita, czysta, uczciwa, dobre gotowanie, dlugoletnie swiadczenia poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 520

Poszukuje
całodziennej poslugi Oferty Kurjer Poznański zdg 36 519

Sierota
kochająca dzieci poszukuje posady do dzieci lub lekkih prac domowych dobrze polecona. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 518

Krawcowa
domowa na kilka godzin dziennie, miesiecznie 15 zł Oferty Kurjer Poznański zdg 36 512

Starsza
służąca z gotowaniem do samotnej osoby szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 506

Dziewczyna
czysta uczciwa z dobrem poleceniem poszukuje poslugi od 1 maja. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 505

Poslugi
poszukuje od 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 375

Panienska
matura kursem handlowym przyjmie jakiegokolwiek zajęcia na wś. Zaimie sie dziećmi, oropdem. — Wymaganie skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 402

Panienska
inteligentna szuka posady gospodyni do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 473

Pielęgniarka
szuka posady do niemowlecia. — Oferty Kurjer Poznański zdg 36 472

Panienska
szyciem szuka posady do dziec. lub pokojowej. Miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 469

Bona
wychowawczyni dobrze polecona poszukuje posady. Ul. Podgórna 10, m. 29. zdg 36 463

Inwalida
wojenny poszukuje posady jako dozorca domowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 578

Kucharka
warszawska kuchnia, dobre rekomendacje szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 576

Dziewczyna
mloda, gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 574

Szukam
prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 573

Panna
szuka posady do dziec. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 433

Szofer
monter, na wszelkie pojazdy — oraz warsztat poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 419

Dziewczyna
skromna, uczciwa szuka posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 400

Wykładowca
dypl. W. S. H. z ukończonym wydziałem pedagogicznym posiadający 2-letnia praktyke biurową i 2-letnią wykładowczą. Zgł. Kurjer Poznański zdg 36 148

Absolwentka
szkoly gosp.-rolniczej szuka zajęcia u samotnej osoby lub mlodego malzenstwa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 462

Panienska
poszukuje posady do obslugi, gości. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 479

Dziewczyna
wiejska, coo-kolwiek gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 602

Samodzielną
gotowaniem wszelkiej pracy poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 441

Panienska
mla szuka posady ekspedientki w cukierni lub innej. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 993

Młodsza
skromne gotowanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 236

Małopolanka
uczciwa, z bardzo dobrem gotowaniem, pieczeniem, akuratna — dlugoletnie swiadczenia poszukuje poslugi. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 636

Gospoia
w średnim wieku szuka posady do jednej, ewent. do dwóch starszych osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 627

Inteligentna
panna, lat 25, Małopolanka, po maturze semin. nauczycielskie, uczciwa, religijna, poszukuje posady w domach katolickich — jako wychowawczyni dziec, biurowa, wyreczytelka pani domu, lub innej. Zna również różne robotki ręczne. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 35 073.

Dziewczyna
wiejsza z gotowaniem szuka posady z dobrymi swiadczeniami od 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 619

Młodsza
dziewczyna wiejska szuka posady do wszystkiego najchetniej do 1 osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 590

Dziewczyna
z prowincji porzadza uczciwa poszukuje jakiegokolwiek posady od 1. 5. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 36 007

Panienska
uczciwa z gotowaniem i szyciem szuka posady u lepszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 116

Panna
do szycia szuka pracy u krawca krawczyń. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 100

Kucharka
do wszystkiego dobrze polecona szuka posady do lepszego domu od 1 lub 15 maja. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 077

Dziewczyna
poszukuje posady skromnym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 039

Dziewczyna
uczciwa gotowaniem szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 123

Sierota
poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 118

Krawcowa
działa 1.50 dziennie szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 052

Dziewczyna
znająca szycie haftowanie i coo-kolwiek gotowania szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 050

Starsza
dziewczyna uczciwa pracowita z dobrem gotowaniem także samodzielnie szuka posady od 1. 5. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 049

Panna
inteligentna średniego wykształcenia, ładna, miła, biegła poszukuje posady w biurze lub w cukierni ewentualnie ekspedientki. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 160

Kucharka
do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 232

Szukam
posady samodzielną gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 227

Panienska
lat 16, chetnie zajmie posade za uczennice do jakiegokolwiek branzy. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 209

Panienska
inteligentna, lat 19, przyjmie obojetnie jaka posade. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 203

Kucharka
dobre polecenie szuka posady. — Miejscowosc obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 786

Szukam
posady do 1 — 2 osób, małym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 645

Dziewczyna
szuka posady od 1. 5. z gotowaniem bardzo dobre i dlugoletnie swiadczenia do skromnego domu także za gospoie do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 725.

27. WOLNE POSADY

Korespondenta handlowego
do lat 25 poszukuje sie. W ofertach należy podać wiek, wykształcenie i odbyta praktyke. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 34 408.

Lekarz
pożądany, wielka wieś kościelna na Pomorzu, egzystencja zapewniona. Gdzie? wskazuje „Par“ Poznań. Al Marcinkowskiego 11 pod 16,86. Pz 3935-16,86

KOLA ERBE

przy zmęczeniu fizycznym i umysłowym

nr 7261/2

Kucharke
wytrawna mlodsza poszukuje. — Dwór Gebice poczta Pepowo. zdg 35 581

Dziewczyna
mlodsza dobrimi poleceniami uczciwa skromna czysta dobrem gotowaniem prasowaniem znajomoscia zapraw do wszystkiego potrzebna. Słowackiego 10 m. 4. zdg 36 307

Akwizytorzy
potrzebni zaraz do sprzedazy ksiązek adresowych. Zgłoszenia od godz. 18—21 Zamkowa 4b mieszkanie 8 wejście Poczta. zdg 36 500

Bufetowa
rutynowana potrzebna na Targi Poznańskie. Zgłoszenia Grochowska Łąki 6 m. 9 w czwartek godz. 16—18. zdg 36 301

Służąca
Grobla 28 — 4. zdg 36 361

Kto
poleci, uczciwa, pracowita, czysta dziewczyna. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 314

Uczennica
krawiecka potrzebna. Klonowicza 3, m. 2. zdg 36 315

Potrzebny
zaraz kowal z czeladnikiem z pierwszorzednymi referencjami. Zgłoszenia maj. Grzybowo, pow. Wagrowiec. zdg 36 322

Zawijaczki
wprawne do cukierków potrzebne. Osobiste zgłoszenia w biurze fabryki „Goplana“. zdg 36 334

Posługaczka
potrzebna. Zupańskiego 13a — 14 6—7. zdg 36 345

Wyczę
prasowania. Po wyczeniu posada stała. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 348

Służąca
mlodsza potrzebna. Adres Kurjer Poznański zdg 36 331

Uczeń
do skladu kolonialnego i zelaza restauracji i zboza potrzebny od zaraz. W. Skarbinski Łopienno. zdg 36 485/6

Kucharka
pierwszorzedna potrzebna od 1 maja. Jądłodajnia Zamkowa 4ab zdg 36 355/6

Bufetowa
z obslugą gości, mloda, na prowincje stała posade potrzebna. Fotografje, swiadczenia Kurjer Poznański zdg 36 323/4

Posluga
mlodsza, Zupańskiego 8, m. 8. — zdg 36 569

Służąca
potrzebna zaraz, najchetniej prowincji. Poznańska 50, sklad. zdg 36 544

Służąca
uczciwa gotowaniem. Różana 21 m. 10. zdg 36 509

Potrzebni agenci artykułów spożywczych.
Zgłoszenia W. Tarkowski, Tomaszów Maz., ul. Główna 26. zdg 36 407

Służąca
do wszelkich prac domowych z własna pościela potrzebna zaraz. Zgłoszenia swiadczeniami. Plac Nowomiejski 5, m. 29. dg 1536

Służąca
do wszystkiego gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 250

Potrzebni agenci
do sprzedazy artykułów spożywczych. Zgłoszenia W. Tarkowski, Tomaszów Maz., ul. Główna 26. zdg 36 407

Służąca
do wszelkich prac domowych z własna pościela potrzebna zaraz. Zgłoszenia swiadczeniami. Plac Nowomiejski 5, m. 29. dg 1536

Potrzebni agenci
do sprzedazy artykułów spożywczych. Zgłoszenia W. Tarkowski, Tomaszów Maz., ul. Główna 26. zdg 36 407

Służąca
do wszelkich prac domowych z własna pościela potrzebna zaraz. Zgłoszenia swiadczeniami. Plac Nowomiejski 5, m. 29. dg 1536

Potrzebni agenci
do sprzedazy artykułów spożywczych. Zgłoszenia W. Tarkowski, Tomaszów Maz., ul. Główna 26. zdg 36 407

Służąca
do wszelkich prac domowych z własna pościela potrzebna zaraz. Zgłoszenia swiadczeniami. Plac Nowomiejski 5, m. 29. dg 1536

Potrzebni agenci
do sprzedazy artykułów spożywczych. Zgłoszenia W. Tarkowski, Tomaszów Maz., ul. Główna 26. zdg 36 407

Służąca
do wszelkich prac domowych z własna pościela potrzebna zaraz. Zgłoszenia swiadczeniami. Plac Nowomiejski 5, m. 29. dg 1536

Uczennica
do krawieccyżny może sie zgłosz. Salon Mód „Izabela“, Plac Wolności 17. zdg 36 412

Ekspedjentka
rzeźnicza potrzebna. Busko. — Piekary 22. zdg 36 390

Współpracownika
do dobrze handlu przyjeżdż. gotówka 1.000—1.500 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 390

Nauczyciela-wychowawcę
na wieś dla dwojga dzieci do II gimn. przez 4 miesiące latina, francuski, niemiecki. Zgłoszenia „Par“, Al. Marcinkowskiego pod 34,429. Pz 3996-54,429

Kucharke
do pensjonatu nad morze wykwalifikowana poszukuje. Działyskich 9, m. 8. Pz 3903-47,27

Dziewczyna
mlodsza, zdrowa i czysta do wszystkiego zaraz lub 1. 5. Mostowa 4a m. 8. zdg 36 610

Domokrączy
mogą sie zgłosz. Woźna 16 m 4 zdg 36 608

Samodzielną
pracznica prasowaczka zabezpieczeniem potrzebna. Skarbowa 18, m. 1. zdg 36 433

Maszyniarka
do kapeluszy (Südwestery). Zgł. Kurjer Poznański zdg 36 431

Potrzebny
samodzielną ekspedient (ka) do skladu kolonialnego z kaucją od zaraz. Biały, Biedrusko (Gospoda). zdg 36 428

Wspólnika
samotnego do mleczarni 2.000.— gwarancji, swietna egzyst